

BERETNING

1953

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

RETTELSE TIL SIDE 8.

Telemark:	Johan Magnussen og Konrad Anderson, med Kari Kjenbakken som varamann.
Aust-Agder:	Ebba Lodden og Aani Rysstad, med Josef Stølefjell og Gunnar Karlsen som varamenn.
Vest-Agder:	Salve Salvesen og Jacob Nygaard, med Einar Virak og Erling B. Kvåle som varamenn.
Rogaland:	I. K. Hognestad og Karl J. Westerlund, med J. M. Remseth og Edv. M. Edvardsen som varamenn.
Hordaland:	Hjalmar Romslo og Ole Svendsen, med Gurid Almenningen som varamann.
Sogn og Fjordane:	Magnus L. Osland og Edvard Solheim, med Alfred Prestegard og Pernille Vattekar som varamenn.
Møre og Romsdal:	Olav Oksvik og Ottar Guttelvik med Peder Bjørlo og Konrad Strømmen som varamenn.
Sør-Trøndelag:	Johan Nygaardsvold og Nils Lysø, med Thv. Ø. Michelsen og Jens O. Haanes som varamenn.
Nord-Trøndelag:	Erling Myrholdt og Petter Hallem, med Erling Thun og Nils Kvam som varamenn.
Nordland:	Nils Hillestad og Odd Finseth, med Kristian Munkebye og Anton P. Meedby som varamenn.
Troms:	Ingvald Jaklin og Magne Jönsson, med Bertha Mikkelsen og Freder Fredriksen som varamenn.
Finnmark:	Harald J. Olsen og Rudolf Olsen, med Hans Hansen og Aldrik Seppelæ som varamenn.
Bergen:	Kjell Aabrek, med Torstein Selvik som varamann.
Stavanger:	Trond Hegna, med Peder Johannesen som varamann.
Trondheim:	Ole Øisang, med Peder Dypvik som varamann.

RETTELSE TIL SIDE 9.

Nordland:	Nils Hillestad, med Kristian Munkebye som varamann. Sandrup Nilsen, med Anton Meedby som varamann.
Troms:	Magne Jönsson, med Emil Larssen som varamann.
Finnmark:	Rudolf Olsen, med Harald J. Olsen som varamann.

RETTELSE TIL SIDE 34.

STABILITETSOVERSIKT

Holder fast ved sitt gamle parti:

	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	Septbr.
	%	%	%	%	%	%	%
A.	83	87	84	84	84	86	89
K.	84	62	80	72	73	73	79
B.	90	95	90	86	83	84	88
H.	90	93	92	88	84	88	88
Kr. f.	85	89	87	84	85	84	86
V.	79	70	83	75	74	78	80

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

BERETNING 1953

*UTARBEIDET
VED PARTIKONTORET*

OSLO 1954

ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI

INNHold

	Side
Innledning	5
Sentralstyret	6
Partikontoret	7
Landsstyret	7
Komitéer og utvalg	11
Samarbeidskomitéen	13
Internasjonalt samarbeid	14
Faglig arbeid	14
Politiske saker til partiavdelingene	15
Organisasjonsarbeid	15
«Arbeiderbladet»	17
Landsmøtet	18
1. mai	20
Forskjellige saker	30
Stortingsvalget 1953	31
Regjering og storting	53
Beretninger fra andre organisasjonsledd	59
Kvinnebevegelsen	59
AUF	67
Framfylkingen	75
Opplysningsforbundet	78
Arbeidernes Avholdslandslag	82
A-pressen	84
Arbeidernes Pressekontor	90
A/S Fram Forlag	91
A/S Kontakt	91
Arbeiderbevegelsens komité for produksjonsøking	92
Arbeiderbevegelsens Arkiv	99
Medlemsoversikt 1952 og 1953	102

Innledning.

I året 1953 var det landsmøtet og stortingsvalget som satte sitt preg på Det norske Arbeiderpartis arbeid og virksomhet.

Landsmøtet, som ble holdt i mars, vedtok nytt arbeidsprogram for partiet og behandlet ellers utenrikspolitikken og forsvaret, den politiske situasjon og partiarbeidet fram til valget. I alle disse viktige sakene hersket det alminnelig prinsipiell enighet og landsmøtet kom til å stå som et godt uttrykk for den sterke samholdigheten innad i partiet. Blant annet for å styrke den politiske aktiviteten i partiet, ble det besluttet å gå over til 2-årige landsmøteperioder.

Valgkampen ble et nytt politisk oppgjør mellom Arbeiderpartiet og de opposisjonspartiene som tok del i valget. Arbeiderpartiet førte valgkampen på grunnlag av arbeidsprogrammet for perioden 1954—1957, en av Regjeringen utarbeidd langtidsplan for den samme 4-årsperioden, og et politisk regnskap for den forløpne stortingsperioden. Fra våre partiorganisasjoners side ble det under valgkampen utført et stort og godt arbeid.

Den nye valgordningen ga opposisjonspartiene et visst håp om at de denne gangen skulle kunne fravriste Arbeiderpartiet flertallet i Stortinget. Dette forhold kom til på mange måter å sette sitt preg på valgkampen, men det var likevel en alminnelig oppfatning innenfor alle partier at Arbeiderpartiet ville beholde flertallet. Resultatet ble da også at Arbeiderpartiet fikk 77 representanter mot opposisjonspartienes 73. Kommunistpartiet fikk denne gang valt 3 representanter. Arbeiderpartiet økte sitt stemmetall med nesten 25 000 og fikk i alt 827 491 stemmer. Enda viktigere var det at Arbeiderpartiet økte sin relative andel av stemmene med 1 pct., fra 45,7 til 46,7.

Arbeidet i partiorganisasjonene lider enda noe under den svake interessen for møtevirksomhet som gjør seg gjeldende nær sagt

i all organisasjonsvirksomhet. I enkelte av krets- og fylkespartiene har det vært voksende aktivitet og tilgang på medlemmer. I andre distrikter er det enda en viss stagnasjon i medlemsbeveelsen.

For å øke den politiske aktivitet og interesse og for å styrke kontakten innad i partiet, har Sentralstyret også i år sendt avdelingene bestemte politiske saker til drøfting og uttalelse. Spørsmålet om den militære tjenestetiden ble omfattet med særlig stor interesse.

På det faglige området har en fortsatt arbeidet med å bygge ut et tillitsmannsapparat på arbeidsplassene. En har nå 4 300 personlige kontaktpunkter på forskjellige arbeidsplasser rundt om i landet. Disse kontaktpunktene får regelmessig tilsendt informasjonsmateriale fra partiet. Det er også holdt en rekke faglig-politiske kurs med representanter fra bestemte arbeidsplasser og fagforeninger. Disse kursene har hatt stor betydning som et ledd i arbeidet med å styrke partiets stilling særlig på de større arbeidsplassene.

Sentralstyret.

Inntil landsmøtet i mars 1953 hadde sentralstyret denne sammensetningen:

Einar Gerhardsen, formann, Trygve Bratteli, nestformann, Haakon Lie, sekretær, Olav Larssen, redaktør, Konrad Nordahl, Oscar Torp, Halvard M. Lange, Gunnar Bråthen, Martin Tranmæl, Hans Sundrønning, Ragna Karlsen, Alfred Ljøner og Ingvald Haugen. Kvinnesekretariatets representant Aase Lionæs og AUF's representant Ivar Mathisen.

Varamenn: Tor Aspengren, Bjørg Bergh, Leif Larsen, Erling Frogner, Hans Cappelen, Thyra Hansen, Anton Ruud og Gudmund Harlem.

Landsmøtet 22.—25. mars 1953 valte dette sentralstyre:

Einar Gerhardsen, formann, Trygve Bratteli, nestformann, Haakon Lie, sekretær, Olav Larssen, redaktør, Konrad Nordahl, Oscar Torp, Halvard M. Lange, Hans Sundrønning, Alfred Ljøner, Ingvald Haugen, Ragna Karlsen, Martin Tranmæl og Gunnar Bråthen. AUF's sentralstyre har valt Ivar Mathisen og Kvinnesekretariatet Rakel Seweriin som sine representanter.

Varamenn: Gunnar Alf Larsen, Alice Olsen, Hartvig Svendsen, Nils Haave, Gudmund Harlem, Sigrid Thoresen, Rolf Aakervik og Karsten Skaug.

Partikontoret.

Partikontorets personale har vært:

Formann: Einar Gerhardsen, partisekretær: Haakon Lie, økonomisjef: Ivar Opsahl, organisasjonssekretær: Frank Andersen og faglig sekretær, Olav Nordskog. Inge Scheflo var sekretær for stortingsgruppa inntil mars 1953. Karl Trasti ble ansatt som sekretær for stortingsgruppa fra 1. desember 1953. Redaktør av Kontakt: Torolf Elster. Aksel Zachariassen har fra 1. mars og fram til valget vært tilsatt for å arbeide med valgmateriellet. Fra 1. oktober er Aake Ording tilsatt for å ta seg av arbeidet med internasjonale spørsmål, funksjonærspørsmålene og arbeidet blant akademikerne. Jens Chr. Hauge er partiets juridiske rådgiver og konsulent. Det øvrige personale består av kasserske, 2 kontordamer, sentralbord dame og 2 ekspeditører. Dessuten kontorbud. Personalet knyttet til Kvinnesekretariatet var inntil landsmøtet formannen Aase Lionæs på halv dag og sekretæren Thina Thorleifsen, dessuten 1 kontordame. Etter landsmøtet i mars har Kvinnesekretariatet dette personalet:

Aase Bjerkholt, halv dag, Ingrid Sandtrø, halv dag, redaktør av «Arbeiderkvinnen», Else Rastad, dessuten 1 kontordame.

Landsstyret.

De utenbysboende medlemmer av Landsstyret var inntil landsmøtet i mars.

Østfold:	Arthur Arntzen og Helga Aronsen, med Hans Hansen og Randi Johannesen som varamenn.
Akershus:	Harald Kvalum og Helga Waldorf, med Bernt Korslund og Ragnar Hansen som varamenn.
Hedmark:	Oscar Nilssen og Oskar Lindberget, med Teodor Wardenær og Evald O. Solbakken som varamenn.
Oppland:	Egil Hernæs og Thv. Ulsnes, med John Morken og Sigurd Evang som varamenn.
Buskerud:	Olaf Watnebryn og Helene Grønvold, med Thorleif Nilsen og Paul Breiehagen som varamenn.
Vestfold:	Marie Skau og Harald Brynhildsen, med Olav Nordskog og Andreas Honerød som varamenn.

Telemark:	Johan Magnussen og Konrad Anderson, med Kari Kjenbakken som varamann.
Aust-Agder:	Salve Salvesen og Jacob Nygaard, med Einar Virak og Erling B. Kvåle som varamenn.
Rogaland:	I. K. Hognestad og Karl J. Westerlund, med J. M. Remseth og Edv. M. Edvardsen som varamenn.
Sogn og Fjordane:	Hjalmar Romslo og Ole Svendsen, med Gurid Almenningen som varamann.
Møre og Romsdal:	Magnus L. Osland og Edvard Solheim, med Alfred Prestegard og Pernille Vattekar som varamenn.
Sør-Trøndelag:	Olav Oksvik og Ottar Guttelvik med Peder Bjørlo og Konrad Strømmen som varamenn.
Nord-Trøndelag:	Johan Nygaardsvold og Nils Lysø, med Thv. Mikkelsen og Jens O. Haanes som varamenn.
Nordland:	Erling Myrholdt og Petter Hallem, med Erling Thun og Nils Kvam som varamenn.
Troms:	Nils Hillestad og Odd Finseth, med Kristian Munkebye og Anton P. Meedby som varamenn.
Finnmark:	Ingvald Jaklin og Magne Jönsson, med Bertha Mikkelsen og Freder Fredriksen som varamenn.
Bergen:	Harald J. Olsen og Rudolf Olsen, med Hans Hansen og Aldrik Seppelæ som varamenn.
Stavanger:	Kjell Aabrek, med Torsten Selvik som varamann.
Trondheim:	Trond Hegna, med Peder Johannesen som varamann. Ole Øisang, med Peder Dypvik som varamann.

I samsvar med lovene vedtatt på landsmøtet 22.—25. mars 1953 skal landsstyret i alt ha 37 medlemmer. 15 av disse utgjør Sentralstyret. Det er formann, nestformann, sekretær og redaktør av hovedorganet pluss 9 medlemmer. 1 representant for Kvinnesekretariatet og 1 representant for AUF tiltrer og velges henholdsvis av Kvinnesekretariatet og AUF. Landsmøtet velger 8 varamenn for de landsmøtevalte medlemmer av Sentralstyret. 22 medlemmer av landsstyret er distriktsrepresentanter. Disse velges også av landsmøtet, og med personlige varamenn.

På landsmøtet i mars ble følgende valt som utenbysboende medlemmer av landsstyret:

Østfold:	Helga Aronsen, med Hans Hansen som varamann.
Akershus:	Bernt Korslund, med Helga Waldorf som varamann.
Hedmark:	Harald Løbak, med Arne Veen som varamann.
Oppland:	Martin Haugen, med Hans Brueigård som varamann.
Buskerud:	Olaf Watnebryn, med Helene Grønvold som varamann.
Vestfold:	Marie Skau, med Olav Nordskog som varamann.
Telemark:	Konrad Andersson, med Thor Viten som varamann.
Aust-Agder:	Ebba Lodden, med Osul Kleivene som varamann.
Vest-Agder:	Jacob Nygaard, med Odd Hultmann som varamann.
Rogaland:	I. K. Hognestad, med Edv. Edvardsen som varamann.
Stavanger:	Tjalve Gjøstein, med Torleif Hovland som varamann.
Hordaland:	Ole Svendsen, med Magda Kleppstø som varamann.
Bergen:	Hjalmar Seim, med Kjell Aabrek som varamann.
Sogn og Fjordane	Oddvin Sindre, med Olav Kolle som varamann.
Møre og Romsdal	Olav Oksvik, med Peder Kanestrøm som varamann.
Sør-Trøndelag:	Nils Lysø, med Jens O. Haanes som varamann.
Trondheim:	Ole Øisang, med Peder Dypvik som varamann.
Nord-Trøndelag:	Erling Thun, med Anders Brenden som varamann.
Nordland:	Nils Hillestad, med Kristian Munkeby som varamann.
Troms:	Sandrup Nilsen, med Anton Meedby som varamann.
Finnmark:	Magne Jønsson, med Emil Larssen som varamann.
	Rudolf Olsen, med Harald J. Olsen som varamann.

LANDSSTYREMØTE PÅ SØRMARKA

3.—4. januar 1953.

Møtet hadde som hovedoppgave å bearbeide og tilrettelegge saker i forbindelse med det forestående landsmøtet. Det viktigste spørsmålet til behandling var forslaget til nytt arbeidsprogram. Etter inngående drøftinger vedtok landsstyret det forslag som senere ble sendt partiavdelingene og fremmet for landsmøtet. Videre vedtok landsstyret forslag til landsmøtet om endring av lovene, forslag til dagsorden for landsmøtet og om fordeling av landsmøtorepresentantene.

Landsstyremøtet behandlet også lønsspørsmålet for partiets valte og ansatte tillitsmenn og partiets årlige bevilgninger.

LANDSSTYREMØTE I SUNDT-SALEN, SAMFUNDSHUSET,

21. mars 1953.

Møtet holdtes dagen før landsmøtet trådte sammen og tok stil-
ling til følgende saker som ble oversendt landsmøtet:

Beretning og regnskap, uttalelse om Kristne Arbeideres Forbund, uttalelse om Framfylkingen, uttalelse om Indiahjelpen, landsmøtets arbeidsordning, og innstilling på landsmøtets funksjonærer og komitéer.

LANDSSTYREMØTE I SUNDT-SALEN, SAMFUNDSHUSET

27.—28. oktober 1953.

Møtet drøftet resultatet av stortingsvalget etter innledning av Haakon Lie og de politiske oppgavene etter valget, etter innledning av Oscar Torp.

Videre drøftet landsstyremøtet rekonstrueringen av regjeringen.

Møtet tok også stilling til partiets bevilgninger for 1954.

Etter forslag fra sentralstyret vedtok landsstyret å bevilge pensjon for Thina Thorleifsen fra 1. januar 1954. Hun lønnes av partiet ut 1953.

Følgende uttalelse ble enstemmig vedtatt av landsstyret og offentliggjort:

«Landsstyret for Det norske Arbeiderparti vil uttale sin glede over valgseieren 12. oktober. Resultatet av valget er et klart tillitsvotum til Arbeiderpartiet, og det gir regjeringen en fornyet og sterkere fullmakt til å fortsette sitt arbeid etter de retningslinjer som er fulgt av Arbeiderpartiets styre gjennom 18

år. Landsstyret vil gi uttrykk for sin takk til alle som på forskjellig måte har hjulpet til med å skape et valgresultat som har vakt glede i landet.

Med dette har velgerne på ny lagt et stort ansvar på Arbeiderpartiet. Gjennom to stortingsperioder er partiet blitt betrodd å lede gjenreisningen etter krigen, og samtidig bygge ut våre næringer, så de kunne bli sterkere enn de var før og dermed skape forutsetninger for å bedre levevilkårene i landet. I den tredje stortingsperioden etter krigen vil nye oppgaver bli tatt opp. I partiets program og i Regjeringens langtidsplan er det gjort rede for det arbeid vi har foran oss. Nå som alltid tidligere vil partiet føle seg forpliktet overfor det program som er lagt fram for folket i valg.

Landsstyret er på det rene med at vi vil møte mange vansker under arbeidet med å gjennomføre programmet. Skal vi være sikre på å kunne legge fram et godt politisk regnskap om fire år, må virksomheten stå i forhold til størrelsene av de oppgavene vi har tatt på oss.

Vel møtt til nytt arbeid.»

Komitéer og utvalg.

- a) *Revisjonsnemnda* (landsmøtevalt):
Alfred Nilsen, formann, Leonard Nilsen og Nils Arvesen.
- b) *Landskommunalutvalget* (landsmøtevalt):
Henry Jacobsen, formann, Gunnar Nielsen, Torbjørn Henriksen, Thv. Kinn, Rudolf Hedemann, Johs. Johnsen, Nils Handal, Olav Vegheim, Gunnar Kyrkjebø, John Aae, R. S. Reinsnes, Hjalmar Romslo, Ulrik Olsen, Aagot Bakke-Hansen, Magnhild Hagelia.
- c) *Agitasjonsutvalget*:
Frank Andersen, formann, Ivar Opsahl, Hans Sundrønning, Haakon Lie, Martin Tranmæl, Aase Bjerkholt, (Kvinnese-kretariatet), Rolf Hansen (AUF).
- d) *Internasjonalt utvalg*:
Haakon Lie, formann, Halvard M. Lange, med Arne Ording som varamann, Finn Moe, med Martin Tranmæl som varamann.
- e) *Arbeiderbladets administrasjonsutvalg*:
Einar Gerhardsen, formann, med Haakon Lie som varamann, Ivar Opsahl, Edmund Noréen, Olav Larssen, med Rolf Gerhardsen som varamann.

- f) *Landbruksutvalget:*
Alfred Ljøner, formann, Kristian Fjeld, Olav Larssen, Amund Skarholt, Sverre Østlie, Johan Ødegård, Rolf Lunder, Liv Tomter, Rasmus Norbø, Peder Jakobsen.
- g) *Fiskeriutvalget :*
Ingvald Haugen ,formann, Alfred Skar, Peder Holt, Johs. Olsen, Albert Jensen, Einar Andreassen med Nils Lys som varamann.
- h) *Arbeiderbevegelsens Arkiv:*
Olaf Wang Johnsen, Aksel Zachariassen.
- i) *Funksjonærutvalget:*
Jens Chr. Hauge, formann, Aake Ording, sekretær, Fredrikke Lange Berg, Håkon Bingen, Idar Nordstrand, Harry Pettersen, Axel Strøm, Otto Totland, Arvid Aasfeldt.
- k) *Kvinnesekretariatet:*
Martin Tranmæl, med Frank Andersen som varamann.
- l) *Arbeidernes Ungdomsfylking:*
Frank Andersen.
- m) *Framfylkingens Landsråd:*
Werna Gerhardsen, Helge Sivertsen, Odd Kjus, med Dagfinn Rimestad som varamann.
- n) *Samarbeidskomitéen AFL og DNA:*
Einar Gerhardsen, Martin Tranmæl, med Trygve Bratteli og Olav Larssen som varamenn.
- o) *Sosialistisk Forum:*
Aake Ording.
- p) *Stortingsgruppas styre:*
Olav Larssen.
- r) *Komité til utredning av sosialiseringsspørsmål:*
Lars Evensen, formann, Olav Bruvik, Halvard Boyer, Torolf Elster, Konrad Nordahl, Per Kleppe, Reidar Danielsen, Ole Colbjørnsen, Sverre Sulutvedt, Amund Skarholt, Johs. Olsen, Reidar Hirsti, sekretær.
- s) *Komité for utredning av kulturelle spørsmål:*
Helge Sivertsen, formann, Bjarne Thorud, sekretær, Kolbjørn Varmann, Trygve Bull, Helge Brattlie, Anton Andersen, Kåre Holt, Kjell Aabrek, Willi Midelfart, Reidar Aamo, Tertit Aasland, Rebekka Selte, Torolf Elster.
- t) *Komité for utredning av Selskaps-lovformer:*
Jens Chr. Hauge, formann, Storm Hansen, Ole Colbjørnsen,

Anders Frihagen, Svein Dalen, Rolf Torgersen, Marius Trana, Hans Hegg, Gustav Sjaastad, Olav Skogen, Paul Nor-
derud.

u) *Utvalg for drøfting av sysselsettingsproblem.*

Arne Haar, formann, Kjell Holler, Kaare Pehrsen, Thor
Skrindo, Arne Strøm, Håkon Thesen.

Samarbeidskomitéen.

Komitéen har holdt 12 møter og behandlet en rekke saker av
felles interesse:

Indiaaksjonen.

Arbeidet med en ny aksje og selskapslov.

Stortingsvalget 1953.

Norsk forbund for trygdede og pensjonister.

Folk og Forsvar.

Forbrukerrådet.

Forenkling av prisreguleringen.

a) *Konferanser og fellesmøter.*

Ordningen med fellesmøter og konferanser mellom LO's sekre-
tariat, sentralstyret, fagforbundenes tillitsmenn, og andre in-
teresserte partifeller har fortsatt i 1953. Følgende møter har
vært holdt:

Torsdag 29. januar 1953: «Framlegget til nytt arbeidsprogram».
Innleder Haakon Lie.

Onsdag 11. mars 1953: «Stillingen foran stortingsvalget». Inn-
leder Einar Gerhardsen.

Onsdag 3. juni 1953: «Betraktninger omkring LO-kongressen».
Innleder Konrad Nordahl.

Onsdag 24. juni 1953: Spørretime med Erik Brofoss.

Onsdag 2. september 1953: «Valgutsiktene». Innleder Aksel
Zachariassen.

Onsdag 2. desember 1953: «Utbyttedeling». Innleder Gustav
Sjaastad.

Fellesmøte med stortingsgruppa.

Mandag 27. april 1953: «Sovjetsamveldets utenrikspolitiske
kursendring og dens økonomiske og politiske følger for
vestmaktene». Innleder Finn Moe.

b) *Nordisk samarbeid.*

I løpet av året har komitéen hatt ett møte i København 8.—9. november. De norske representantene i møtet var fra DNA Einar Gerhardsen, Martin Tranmæl, Trygve Bratteli, Haakon Lie, fra AFL Konrad Nordahl, P. Mentsen, Josef Larsson, Alfred Skar.

I møtet ble følgende saker drøftet:

1. *Faglig og politiske rapporter.*
2. *Middelstanden og funksjonærproblemer.*
Innleder Sven Aspling.
3. *Arbeidstidsforkortelse.*
Innleder Konrad Nordahl.
4. *Støtte til diktaturets ofre i Øst-Tyskland.*
Innleder Eiler Jensen.
5. *Spørsmål i forbindelse med Nordisk Råd.*
Innleder Hans Hedtoft.
6. *Gjensidig representasjon på landsmøter.*

Internasjonalt samarbeid.

På den sosialistiske internasjonales kongress i Stockholm 15.—18. juli 1953 deltok Rakel Seweriin, Einar Gerhardsen, Jens Boyesen, Finn Moe og Haakon Lie som vårt partis representanter. På denne kongressen ble Norge valt inn i Internasjonalens byrå som representant for partiene i de nordiske land. Sentralstyret nevnte senere Haakon Lie opp som medlem av byrådet.

Faglig arbeid.

I vårt faglig-politiske arbeid har vi tatt sikte på en nærmere kontakt direkte med arbeidsplassene, og vi har gjort begynnelsen til oppbyggingen av et tillitsmannsapparat. Vi har fått ca. 4300 fagorganiserte arbeidere og funksjonærer til å være tillitsmenn for partiet. Våre tillitsmenn er foreløbig konsentrert på arbeidsplasser i Østlandsområdet, Vest-Agder, Rogaland, delvis i Bergen og Hordaland, Nord-Trøndelag og Nordland. Det er sendt ut 4 sendinger med materiell og informasjon. Videre er «Tillitsmannen» omarbeidet slik at den går ut til våre tillitsmenn på arbeidsplassene. Det er arrangert en rekke faglig-politiske kurs og konferanser. I Telemark med deltakere fra Notodden, Ulefoss, Skotfoss, Skien, Porsgrunn, Brevik. I Odda med deltakere fra Odda og Tyssedal. I Rogaland med deltakere fra Sauda, Egersund og Stavanger. I Østfold med deltakere fra Sarpsborg og Fredrikstad og i Buskerud med deltakere fra

Drammensdistriktet. I Vestfold med deltakere fra Larvik. I Vest-Agder med deltakere fra Kristiansand og et i Mosjøen. I alt 15 kurs.

Politiske saker til partiavdelingen.

I forbindelse med forberedelsene til saksbehandlingen på landsmøtet, sendte Sentralstyret høsten 1952 en rekke viktige spørsmål ut til drøfting i partilaga. Resultatet av disse tiltakene var meget positive og Sentralstyret har siden vært innstillet på å fortsette denne behandlingsmåten. På grunn av valgkampen og forberedelsene til denne, var det naturlig at arbeidet med en rekke spørsmål først kunne ta til etter valget. I desember ble det imidlertid sendt to viktige saker til behandling i partilaga.

Det var: 1. Spørsmål i forbindelse med proposisjon om ny jordlov.

2. Spørsmål om den militære tjenestetid.

Tillitsmannen.

Tillitsmannen er i løpet av året kommet ut med 2 nummer. Nr. 1 kom i forbindelse med valgkampen og var viet «Kampen om prisloven».

Nr. 2 kom i slutten av året og behandlet valgets resultat, valgkampens lærdommer og de framtidige oppgaver.

Organisasjonsarbeid.

Organisasjonsarbeidet i 1953 må sees i nøye sammenheng med forberedelsene til og avviklingen av landsmøtet, 1. mai-arrangementene og forberedelsen og avviklingen av valgkampen. Etter valget er det gjort forskjellige tiltak for styrke organisasjonsapparatet og øke medlemstallet. Under andre kapitler i beretningen er det gjort rede for arbeidet med landsmøtet, 1. mai og stortingsvalget.

a) Sekretærordningen.

Vi har i 1953 hatt fast ansatte sekretærer i følgende distrikter:

Oslo	Hans Sundrønning.
Akershus	Johan Jensrud.
Hedmark	Alfred Gulbrandsen.
Vestoppland	Harald Haugen.
Buskerud	Edgar Hell, fra 1. august Ragnar Christiansen.

Vestfold	Alf Skåum.
Telemark	Emil Kjenbakken.
Aust-Agder	Jens Kvale.
Vest-Agder	Kåre Berg.
Rogaland	K. Øveland Nilsen.
Hordaland	Conrad Milde.
Bergen	Harry Hansen.
Sogn og Fjordane	Olav Børnes.
Sør-Trøndelag	Andreas Wormdahl.
Sør-Helgeland	Arvid Lian.
Nord-Helgeland	Alf Øverli.
S. Salten—Lofoten	
N. Salten	Halfdan Kvernmo.
Vesterålen—S. Troms	Magne Jønsson.
Nord-Troms	Edmund Eriksen.
Vest-Finnmark	

Dessuten er det ordning med delvis lønnet hjelp i

Nord-Møre	Peder Kanestrøm.
Namdal	Guttorm Hansen.

I forbindelse med valgkampen har vi i kortere tid hatt som sekretærer i

Sunnmøre, Romsdal	Knut Nakken.
Øst-Finnmark	Ivar Viken og Reidar Hirsti.

Det er gjennomført turnéer med foredragsholdere i Østfold, Vestfold, Buskerud, Telemark, Aust-Agder, Vest-Oppland, Gudbrandsdal, Hedmark, Rogaland. Tryggve Aakervik og Dagfinn Rimestad har underholdt på disse turnéer.

b) Sekretærkonferanser.

De fleste av sekretærene var innkalt til konferanse i august hvor planene for valgkampen ble drøftet.

Etter valget ble sekretærene innkalt i forbindelse med landsstyremøtet. Her ble resultatet av valget drøftet og de erfaringer en kunne trekke av arbeidet i de enkelte distrikter.

c) Turnéer og reiser.

I 1953 som i tidligere år ble det daglig distribuert en rekke foredragsholdere gjennom Partikontoret. Årsmøtene i fylkes- og

kretspartiene har alle hatt besøk av medlemmer av Sentralstyret eller andre som har opptrådt på Sentralstyrets vegne.

Medlemmer av Sentralstyret, regjeringen og stortingsgruppa og andre av partiets kjente talere gjennomførte i forbindelse med valgkampen omfattende foredragsturnéer.

Fylkessekretæren i Østfold, Hans Hansen, besøkte etter oppdrag av Partikontoret samtlige fylkes- og kretspartier fra Trøndelag og sørover i forbindelse med forberedelsene til valgkampen.

d) Medlemstallet.

Rapporten fra fylkes- og kretspartiene viser at vi når det gjelder medlemstallet må konstatere en viss stagnasjon. Det er ingen tvil om annet enn at vårt store stemmetall, som det siste stortingsvalg bekreftet, skulle betinge et høyere medlemstall. Dette gjelder både det personlige medlemskapet og den kollektive tilslutningen fra fagforeningene. Vi kunne i beretningen for 1952 vise til at medlemstallet var 178 102. Etter rapporten for 4. kvartal 1953 er medlemstallet 178 004. Vi gjengir fordelingen på fylkes- og kretspartiene, sett i relasjon til tallene fra 1952 på side 103.

e) Sammenslutning av Sør-Trøndelag Arbeiderparti og Trondheim forente Arbeiderparti.

I forbindelse med den nye valgordningen er det aktuelt med sammenslutning av selvstendige bypartier der de velger sammen med et fylke. Saken har aktualitet i Buskerud der Drammen er selvstendig byparti og i Sør-Trøndelag der Trondheim har vært selvstendig byparti. Saken er tatt opp til behandling i begge fylker og for Trøndelags vedkommende har sammenslutning funnet sted.

«Arbeiderbladet».

Det er utgitt i alt 304 ordinære aviser som er trykt i tilsammen 22 136 362 eksemplarer. Gjennomsnittsoplaget er 72 817 pr. dag, som fordeler seg med 86 656 på lørdager og 70 027 på de øvrige dager.

I disse tall er ikke tatt med ekstraopplag til valgabonnenter, som gikk ut med i alt 676 588 eksemplarer. Dessuten ble det valgdagens ettermiddag trykt en ekstra-avis i 75 000 eksemplarer, som ble delt ut i Oslo.

I det betalte abonnement er det ved årsskiftet en øking på 1305, mens løssalget viser en nedgang på ca. 700. Annonsemengden er økt fra 1343 til 1573 annonsesider. Det totale sidetall er økt fra 4228 til 4698 sider. Pr. 1. mai ble det foretatt en mindre justering av avisens annonsepriser, ellers er alle priser holdt uforandret til tross for den sterke utgifts-stigning.

Budsjettet for 1953 var gjort opp med 9,2 mill. i inntekter og utgifter. Regnskapet viser en samlet inntekt på kr. 9 387 011.77, og en samlet utgift på kr. 9 272 500.03. Driftsoverskuddet beløper seg til kr. 114 511.74.

Landsmøtet.

Landsmøtet holdtes i Samfundshuset, Oslo, 22. til 25. mars. Ifølge lovene skal møtet bestå av 400 representanter. 392 representanter møtte og i tillegg Landsstyret, og innbudte gjester. Utførlig omtale av landsmøtets forhandlinger er trykt i landsmøteprotokollen.

Her gjengis de viktigste vedtakene.

1. Lovene.

Partiets lover ble grundig gjennomgått og en rekke forandringer vedtatt.

Nevnes må:

Landsmøteperiodene.

Det ble vedtatt å holde landsmøte hver annet år.

Landsmøtets størrelse.

Dette vedtaket ble gjort: Landsmøtet består av 300 representanter som blir fordelt på distriktsorganisasjonene etter det gjennomsnittlige antall medlemmer som det er innbetalt konningent for året før landsmøtet.

Sentralstyret. — Landsstyret.

Dette vedtak ble gjort: Sentralstyret består av formann, nestformann, sekretær, redaktør av hovedorganet og 9 andre medlemmer med 8 varamenn.

22 landsstyremedlemmer, med varamenn velges av de ulike landsdeler, utgjør sammen med sentralstyret landsstyret. Sentralstyret tiltres av en representant valt av AUF og en representant valt av Kvinnesekretariatet.

Kontingenten.

Følgende kontingentsatser ble vedtatt:

Herreds- og bypartienes kontingent til fylkes- og kretspar-tiene er kr. 1.50 pr. kvartal for gruppe 1. For gruppe 2, fagforeninger som er kollektivt tilmeldt partiet, kvinneavdelinger, pensjonister, læringer og skoleungdom kr. 0.80 pr. kvartal. For ungdomslagsmedlemmer betales kr. 0.50 pr. kvartal. Av denne kontingenten betaler fylkes- og kretspartiene til landspartiet kr. 0.75 pr. kvartal for gruppe 1 og kr. 0.40 pr. kvartal for gruppe 2 og for ungdomslagsmedlemmer kr. 0.25 pr. kvartal. Direkte tilsluttede bypartier betaler også for de kollektivt tilmeldte fagforeninger kr. 0.75 pr. kvartal til landspartiet. Fylkes- og kretspartiene kan med Sentralstyrets godkjennelse vedta høyere kontingentsatser.

2. Beretninger for 1949—1950—1951 og 1952 samt regnskaper som samme tidsrom ble enstemmig godkjent.

1. Arbeidsprogrammet.

Innledning ved Einar Gerhardsen.

Etter et bredt ordskifte og etterat redaksjonskomitéen hadde levert sitt arbeid ble arbeidsprogrammet for kommende 4-årsperiode enstemmig vedtatt.

4. Utenrikspolitikk og forsvar.

Saken ble innledet av utenriksminister Halvard M. Lange og ble fulgt av en inngående debatt.

5. Den politiske situasjon.

Statsminister Oscar Torp innledet om dette spørsmål.

6. Partiarbeidet fram til valget.

Her innledet sekretær Haakon Lie om de aktuelle oppgavene fram til valget.

Etter 4 dagers intenst arbeid ble det vellykte landsmøtet avsluttet i forvissningen om at en nå hadde lagt det politiske grunnlaget tilrette for den kommende valgkampen.

1. mai.

I 1953 ble 1. mai feiret under inntrykket av det kommende stortingsvalg, og parolen ble valgkampens slagord «Framskrittet skal fortsette».

- a) Årets 1. mai-merke bar Johan Nygaardsvolds bilde. Ved en høytidelighet i Hommelvik hvor Martin Tranmæl og Halvdan Koht var tilstede, ble minnesmerket over Johan Nygaardsvold avduket. Minnesmerket er reist av Det norske Arbeiderparti.

Partiet og Landsorganisasjonen sendte ut dette 1. mai-oppropet.

«Framskrittet skal fortsette».

Vi står foran feiringen av den internasjonale festdagen 1. mai som alltid har vært viet kampen for fred og sosial trygghet. Ved denne 1. mai synes vi å stå ved et vendepunkt som krever innsats fra alle dem som vil være med å skape en bedre verden.

I den nordiske arbeiderbevegelses manifest om fred med frihet, som ble sendt ut for over 2 år siden, ble det sagt fra at dersom de kommunistiske diktaturstatene var villige til å gi den øvrige verden garantier for fred og sikkerhet, måtte de selv få tilsvarende garantier. Også ellers er det gang på gang streket under at avspenning og fred i verden ene og alene er avhengig av den sovjet-russiske regjeringens holdning. De siste ukers hendinger har vist riktigheten av dette.

Mye tyder på at det i Sovjet-Samveldet er under utforming en ny politikk som kan gjøre det mulig å nå fram til forhandlinger om en fredelig løsning av de mellomfolkelige tvistene. Det er full grunn til å se dette som et resultat av samholdet i den demokratiske verden og den maktbalanse som er skapt gjennom A-paktsamarbeidet.

Det er ennå for tidlig å slå fast om det foreligger en reel endring i den kommunistiske utenrikspolitikken. Samarbeidet mellom de frie nasjonene må fortsette. Imidlertid må ingen muligheter være uprøvd for å finne ut om ærlig vilje til fred er til stede blant diktaturstatenes ledere. Den frie demokratiske verden må alltid stå beredt til å rekke hånden fram for fredelig samarbeid og nedrustning.

Et ledd i arbeidet for freden er at det blir ytt et vesentlig bidrag til bedring av kårene for de folk i verden som lever i den største fattigdom. Norge er gått inn for et slikt arbeid ved å yte

hjelp til selvhjelp for indiske fiskere. Alle norske kvinner og menn må støtte opp om denne folkeaksjonen og gi den sin hjertede støtte.

I ord og handling vil norske arbeidere gjøre 1. mai til en mønstring for fred med frihet og sosial trygghet.

Hvis verden går inn i en periode med avspenning vil nye muligheter åpne seg for en omfattende øking av sivilproduksjonen og en høyere levestandard, i vårt eget land og verden over. Alle krefter må settes inn for at dette kan skje.

Det ville være en ulykke for hele det arbeidende folk om den oppfatning skulle bli retningsgivende, at en senking av de militære beredskapsarbeidene må føre til krise og arbeidsløshet.

I vårt land er mulighetene for en ny velstandssøking større enn i mange andre land. Gjennom en aktiv og målbevisst politikk har vårt folk bygd opp et produksjonsutstyr som langt overgår det vi hadde før den tyske okkupasjonen satte oss år tilbake. Vi har samtidig kunnet bedre levestandarden for det brede lag av folket, og gjort Norge til en tryggere heim for de mange.

Men ennå står vi foran uløste oppgaver. Vi har ennå ikke helt nyttet ut landets naturlige rikdomskilder. Vi har ennå grupper i folket med altfor små inntekter. Vi har ennå et helse- og skolestell som ikke holder mål. Om løsningen av disse oppgavene må vi samle kreftene, mens vi alltid sørger for at folket er i arbeid. Den store sesongledighet som vi hadde siste vinter viser nødvendigheten av å vie dette spørsmål den største oppmerksomhet. Bare gjennom full sysselsetting og plan i arbeidslivet kan vi nå fram til trygge kår for alle.

Ingen kan være blind for at sterke krefter er i virksomhet for å stanse arbeiderbevegelsens frammarsj og for å skru utviklingen bakover. Dette gjelder i like høy grad den faglige som den politiske gren av arbeiderbevegelsen. Store kapitalinteresser står bak disse bestrebelsene og de får støtte av elementer som opererer innenfor arbeiderklassen og funksjonærstanden for å splitte, og dermed svekke arbeiderbevegelsens maktstilling. — Ingen kan være i tvil om hvor det ville føre hen om disse kreftene skulle få overtaket.

For at framskrittet skal kunne fortsette er det en bydende nødvendighet at de brede lag av folket, lønnsstagerne innenfor alle yrker, fiskerne og de arbeidende bønder, og alle progressive krefter for øvrig, slår ring om våre organisasjoner og slutter opp om arbeiderbevegelsens byggende arbeid. Alle forsøk på å stoppe arbeiderbevegelsens frammarsj må vises tilbake.

*Framgang for arbeiderbevegelsen er framgang for Norge.
Derfor mønstrer norske kvinner og menn under fanene 1. mai.
Mot pengemakt og bakstrev
for folkemakt og fortsatt framskritt i Norge.*

*Det norske Arbeiderparti,
Einar Gerhardsen.*

*Arbeidernes faglige Landsorganisasjon,
Konrad Nordahl.*

LISTE OVER 1. MAI-TALERE

A.

Abelvær: E. Aasgaard.
Agdenes, Kongensvold: Arne Nordbotn.
Agdenes, Selva: Arne Nordbotn.
Alta: Reidar Carlsen.
Alvdal: Sigurd Pedersen.
Alvøen: Thomas Rødne.
Andelv: Bjarne Solli.
Andøya: H. Breivoll.
Ankenes: Aksel Zachariassen.
Aremark: Erling Kvaale.
Arendal: Svein Dalen.
Ask: Rolf Kristiansen.
Asker: Karl Evang.
Askim: Idar Nordstrand.
Askvoll: Olav Kolle.
Askøy: Osvald Eikemo.
Audnedalen, (Konsmo) Henry Jacobsen.
Aure: Arvid Dyrendal.
Aurland: Einar Stavang.
Aurskog: Helge Waale.
Austmarka: Magnus Vangerland.

B

Ballangen: Magnus Nordanger.
Balstad: Alfred Nilsen.
Bangsund: Kåre Gilhus.

Bekkestranda: Alf Skåum.
Beitstad: Erling Christensen.
Bergen: Natvig Pedersen.
Berkåk: Hermann Aune.
Berlevåg: Hans Sætrum.
Bjøllåness: Kåre Sivertsen.
Bjørkelangen: Sverre Østli.
Bjørnevatn: Alfred Larsen.
Blaker: Helge Waale.
Bodø: Josef Larsson.
Bolga: Gotfred Gran.
Borgestad: Olav Oksvik.
Borgund: Liv Tomter.
Borkenes: Hall Hofsø.
Borre: Marie Skau.
Brandbu: Oscar Lindberget.
Brandval: Olav Nylund.
Brattvåg:
Brekkvasselv: Per Johansen.
Brennhaug: Aase Lionæs.
Brevik: Anker Nordtvedt.
Brummundal: Oddvar Torp.
Brunkeberg: Lars Lia.
Bryne: Tjalve Gjørstein.
Brønnøysund: Johan Wiik.
Brøttum: Enok Sletengen.
Bud: Johs. Sørmark.
Buvik: Ellev Vintervoll.
Bynnesset: Asgeir Jørum.
Bysheim: Jens Røisland.

Bærum: Brynjulf Bull.

Bø i Vesterålen: Jonas Enge.

Bø i Telemark: A. Haraldsen.

Bådalen: Claus Neergaard.

Båtsfjord: Tor Frette.

D

Dale i Bruvik: Paul Dahlø.

Dalen: Isak Havstad.

Dalsbygda: Åsmund Grimstad.

Degernes: Inge Valestrand.

Dombås: Lina Olsen.

Drammen: Karsten Torkildsen.

Drangedal: Olav Vegheim.

Drevsjø: Kristian Gundersen.

Drøbak: Karl Flod.

E

Efteløt: Håkon Sommerseth.

Egersund: Einar Gerhardsen.

Eid: Oddvin Sindre, Kåre
Maurseth.

Eide: Anker Holmen.

Eidfjord: Sigurd Haaland.

Eidsfoss: Carl Henry.

Eidsvoll (Søndre): Hallgeir
Furnes.

Eidsvåg: Hartvig Svendsen.

Eik: Gunnar Haraldsen.

Eivindvik: Magnus Lundeland.

Elsfjord: Ole Øisang.

Elverum: Alfred Ljøner.

Enebak: Anton Alvestad.

Engerdal: Kristian Gundersen.

Engjan: Bertold Hasvoll.

Espa: Kåre Haugen.

Espeland i Haus: Natvig Pe-
dersen.

Etne: Isak Flatabø.

Evje: Richard Huseby.

Eydehamn: Svein Dalen.

F

Fagernes: Torgeir Berge.

Farsund: O. Galtung Eskeland.

Fauske: Johs. Anderå.

Feiring: Johan Jensrud.

Fenstad: J. A. Haugen.

Fet: Bjørg Bergh.

Fetsund: Bjørg Bergh.

Figgjo: Kjølvs Egeland.

Filtvedt: Knut Werner.

Finneid: M. Smith-Solbakken.

Finneidfjord: Ivar Mathisen.

Finnsnes: Kåre Hansen.

Finse: Rangvald Barstad.

Fiskåbygd: Nic. Nilsen.

Fjeld: Steffen I. Toppe.

Fjotland (Knaben): Aani
Rystad.

Fjærland: Olav Hjelseng.

Flateby: Anton Alvestad.

Flaten (Åmli) Magnh. Hagelia.

Flekkefjord: Jacob Remseth.

Florø: O. Andersen.

Flåm: Reidar Lyseth.

Foldfjorden: Arvid Dyrendal.

Follafoss: Sigurd: Marcussen.

Folldal: Knut Werswick.

Follebu: Bjarne Jullum.

Fredrikstad: Arne Ording.

Fresvik: Torstein Hillestad.

Froland: Osulv Kleivene.

Frosta: Ivar Viken.

Furnes: Oddvar Torp.

Fyresdal: Arne K. Grønvold.

Førde: Anders Skåre.

Fåvang: Jens Berg.

G

Gamdalen: Holm Morgenlien.

Gaudal: Johs. Olsen.

Gauppen: Per Borgersen.

Geilo: John Sanness.

Geithus: Erling Wold.

Gibostad: Ingv. M. Johansen.
 Gjerstad: Jens Kvale.
 Gjerdrum: Kristian Haugen.
 Gjøvik: Konrad Nordahl.
 Glemmen: Magnus Eftedal.
 Glåmsfjord: Oscar Torp.
 Godønes: L. O. M. Braseth.
 Gran: Knut Nakken.
 Grane: Alf Øverli.
 Gransherad: Thor Viten.
 Greipstad: Odd Lien.
 Greåker: Gullborg Nyberg.
 Grimstad: Rolf Hansen.
 Grong: Johs. Løkke.
 Grue: Olav Nylund.
 Gryllefjord: Edm. Eriksen.
 Grøa: Odd Gøthe.
 Gudå: Lars Breie.
 Gvarv: Arnt Haraldson.

H

Haga: Willy Moe.
 Hakadal: Bjørn Nilsen.
 Halden: Stokke.
 Hamar: Finn Moe.
 Hammerfest: H. Klippenvåg.
 Hamnvik: Magne Jönsson.
 Harpefoss: Inge Scheflo.
 Harran: Johs. Løkke.
 Harstad: Peder Jacobsen.
 Haltdalen: Kåre Tønne.
 Hattfjelldal: Nils Hillestad.
 Haugestad: Leif Olsen.
 Haugesund: Nils Handal.
 Heggedal: C. J. Hansen.
 Hegra: Paul Engstad.
 Heidal: Einar Hansen.
 Heistad: Anker Nordtvedt.
 Helgøya: Arnljot Johnstad.
 Hemnesberget: Johnny Johansen.
 Henningsvær: Cornelius Karlstrøm.

Herefoss: Alf Salvesen.
 Hernes: Arvid Hoel.
 Herre: Knut Kvigne.
 Herøya: Arne Drogseth.
 Hestvika: Nils Lysø.
 Hillestad: Harald Meberg.
 Hillevåg: Leif Aasen.
 Hobøl: Arthur Arntzen.
 Hof i Vestfold: Carl Henry.
 Hof i Solør: A. Guldbrandsen.
 Hokksund: Hans Cappelen.
 Holmestrand: Olaf Watnebryn.
 Holsanlegget: John Sannes.
 Hommelvik: Helge Sivertsen.
 Hommersåk: Einar Grønn.
 Honningsvåg: Magne Sagelv.
 Hordabø: Bjarne Takla.
 Horten: Haakon Hoff.
 Hovin: Jon Berg.

Hundalen: Johs. Hanssen.
 Hundorp: Bjarne Jullum.
 Hurdal: John Berg.
 Hvaler: Reidar Somdalen.
 Hvittingfoss: H. Sommerseth.
 Hølanda: John Berg.
 Hønefoss: Rolf Kristiansen.
 Høyanger: Rolf Gerhardsen.
 Høydalsmo: E. Kjensbakken.
 Høylandet: Thoralf Johnsen.
 Høylandet, Øvre: Th. Johnsen.
 Hægebostad: Th. Lindland.

I

Inderøy, Folkvang: H. Løbak.
 Inderøy, Kjerkesvågen: Harald Løbak.
 Innstranda: Birger Hals.
 Isfjorden: Egil Halvorsen.

J

Jevnaker: Ingv. Karlsen.
 Jondalen: Magnus Nilsen.
 Jøa: Erling Thun.

Jølster: Johs. Aursland.
Jørpeland: Viktor Jensen.
Jørstadmoen: Oskar Skogly.
Jøssund: Johan Karlsen.

K

Kabelvåg: Anton P. Meedby.
Kaupånger: M. Paulsen.
Kirkenes: Gunnar Ousland:
Kjøllefjord: Harald J. Olsen.
Kjøpsvik i Tysfjord: I. Norevik
Klæbu: Thv. Michelsen.
Kolvereid: Arnfinn Guldvog.
Kongsberg: Rolf Hofmo.
Kongsvinger: Alf Andersen.
Konnerud: Carl Gulbrandsen.
Kopervik: Salve Salvesen.
Koppang: H. O. Dørum.
Kopperå: Lars Breie.
Korgen: Olav Meidalshagen.
Kragerø: Alfred Nilsen.
Krakslett: Kåre Hansen.
Kristiansand S.: Ulrik Olsen.
Kristiansund N.: J. Steffensen.
Kråkerøy: Arne Kinander.
Kråkstad: Aase Bjerkholt.
Kvam: Arvid Barli.
Kvelde: Olav Nordskog.
Kvikne: Jon Mykren.
Kvelde: Olav Nordskog.
Kvikne: Jon Mykren.
Kvinnesdal: Odd Hultmann.
Kviteseid: Lars Lia.
Kyrkeseterøra: A. Skarholt.
Kårvåg: P. O. Branen.

L

Lakselv: Nordahl Johansen.
Laksvåg: A. O. Nygaardsvik,
Elida Gjerde.
Lalm: Martin Nilsen.
Langenes: Paul Sunde.

Langesund: Rakel Seweriin.
Langset: Gudmund Harlem.
Larvik: Sverre Iversen.
Lauvsnes: Hans Solsem.
Leka: Hans Solsem.
Leikanger: Joachim Dahl.
Leira: Ole Ormset.
Leknes: Alfred Nilsen.
Leksvik: Sverre Svendsen.
Ler: Leig Granli.
Lesja: Leif Hansen.
Lesjaskog: Leif Hansen.
Levanger: Reidar Strømdahl,
Kåre Hjellenes, Ola G. Tro-
nesdal.
Lillehammer: Rasmus Nordbø,
Oskar Skogly.
Lillesand: Rolf Hansen.
Lillestrøm: Andreas Andersen,
Carl P. Jensen.
Lisleby: Magnus Johansen.
Lista: Ole Jørgensen.
Lismarka: Alfred Wardeberg.
Lom: Jon Morken.
Lonevaag: Konrad Sylta.
Lundamo: Trygve Bull.
Lunde: Halvor Røysland.
Lyngdal: Andreas Cappelen.
Lysøysund: Johan Karlsen.
Lærdal: Liv Tomter.
Lødningen: Reidar Lyseth.
Løken: Sverre Østli.
Løkken Verk: Elias Volan.
Lørdalen: Sverre Østhagen.
Lørenskog: Aaslaug Aasland.
Løten: Finn Moe.
Lånke: Arne Frisvold.
Lådal: Emil Kjenbakken.

M.

Magnor: Arvid Johansen.
Malm: Sigurd Marcussen.
Malvik: Helge Sivertsen.

Mandal: Gunvald Hauge.
 Melbu: Nils E. Nilsen.
 Melhus: Leif Granli.
 Mellingen: Per Johansen.
 Meråker-Kopperå: Lars Breie.
 Misvæ: Olaf Hagen.
 Mo i Nord-Odal: Kr. Arneberg.
 Mo i Rana: Olav Meisdalshagen.
 Moelv: Per Borgersen.
 Moi: Bjarne Klafstad.
 Molde: Ragnar Christiansen.
 Mosjøen: Ole Øisang.
 Moss: Terje Wold.
 Mosvik: Paul Hjulstad.
 Mælum: Knut Kvigne.
 Mysen: Arthur Arntsen.

N.

Namdalseid: Erling Christensen.
 Namsos: Carl Viggo Lange.
 Nannestad: Kristian Haugen.
 Narvik: Aksel Zachariassen.
 Nedre Eiker: Rolf Hofmo.
 Nes: Arnljot Johnstad.
 Nes i Adal: Bjørn Longva.
 Nesbyen: Konrad Knudsen.
 Nesjastranda: O. Aasgaard.
 Neslandvatn: Kjell Kristensen.
 Nesna: Ole Moe.
 Nesodden: Leif Larsen.
 Nettet: Hartvig Svendsen.
 Nesttun: Reinhard Rørvik.
 Nissedal: Helge Brattlie.
 Nittedal: Bjørn Nilsen.
 Nord-Aukra: Ragnar Christensen.
 Nordberg: Egil Hernæs.
 Nordli: Andreas Austad.
 Nordre Land: Hans Karlsen.
 Nore: Torvald Karlsen.
 Notodden: P. Mentsen.

Nærbø: A. J. Båstøl.
 Nøtterøy: Leif Anfinnsen.

O.

Odda: Halvard Roald.
 Oklungen: Ivar Bjåland.
 Oltedal: Olav Endregård.
 Onsøy: Magnus Eftedal.
 Apakermoen: Johan Ødegård.
 Oppdal: Thorvald Haavardstad.
 Oppegård: Eugen Pettersen.
 Orkanger: Martin Tranmæl.
 Orkdal: Tidemann Evensen.
 Orkdal, Råbygda: Tidemann Evensen.
 Orkland, Svorkmo: Martin Tranmæl.
 Os: Åsmund Grimstad.

Oslo:

Abildsø: Frank Andersen.
 Arbeideravholdslaget Kyrre
 Grepp: Thorleif Øisang.
 Bryggearbeidernes Avholdslag: John Johansen.
 Bryn: Alf Seweriin.
 Folketeatret: Brynjulf Bull.
 Grorud: Kay Flod.
 Høybråten: Arnfinn Vik.
 Kjelsås: Øystein Egeland.
 Korsvoll: Brynjulf Bull.
 Lilleaker: Gunnar Alf Larsen.
 Oppsal: Kay Piene.
 Søndre Aasen: Arna Hagen.
 Sagene Arbeideravholdslag: Frank Hansen.
 Sørkedalen: Trygve Bratteli.
 Oslo: Trygve Bratteli.
 Østkanten Arb.avh.lag: Werna Gerhardsen.
 Otnes: Otto Dahl.
 Otta: Karsten Skau.
 Overhalla: Edvard Bull.

P.

Porsgrunn: Arne Drogseth.
Prastfoss: Karl Pape.

R.

Rakkestad: Haakon Lie.
Ramnes: Bjørnulf Bjørnsen.
Randaberg: Olav Johansen.
Rasta: Finn Kolås.
Raufoss: Konrad Nordahl.
Rauland: Arnt Ødegård.
Rausand: Harvig Svendsen.
Rena: Alfred Ljøner.
Rendal: Astrid Skard.
Ringebu: Jens Berg.
Ringsaker: Georg Syversen.
Rissa: Fr. W. Anshus.
Risør: Gunnar Nielsen.
Rjukan: Sverre Løberg.
Rognan: Adolf Holm.
Rognes: Leif Frisvoll.
Rolvøy: Bjarne Nygaard.
Romedal: Olav Larssen.
Rotnes: Bjørn Nilsen.
Russåga: Einar Hugås.
Rygge: Pedro Edvardsen.
Rønvik: Erling Mentzoni.
Røyken: Kåre Fostervold.
Røros: Harald Selås.
Rørvik: Arnfinn Guldvog.
Råde: Sverre Skaug.

S.

Salangsverket: Peder Tønder.
Salsbruket: Tulla Bratvold Ne-
gård.
Salsnes: O. H. Berg.
Samnanger: Halvdan Rød.
Sand: Magnus Karlson.
Sand i Nord-Odal: Kr. Arne-
berg.
Sandane: Johs. Aursland.
Sande: Paul Bentsen.

Sandefjord: Nils Hønsvald.
Sander: Kristine Korsmo.
Sandnes: Johs. Olsen.
Sandnessjøen: Nils Jacobsen.
Sandstrand: Peder Jacobsen.
Sandvollan: Per Almaas.
Sannidal: Alfred Nilsen.
Sarpsborg: Haakon Lie.
Sauda: Håkon Johnsen.
Sauland: P. Mentsen.
Sel: Johan J. Haugen.
Selbu, Innbygda: Arne Stan-
geby.
Selbu, Mebond: Arne Stan-
geby, Gunnar Kalrasten.
Selbu, Selbustrand: Arne Stan-
geby.
Selbu, Øverbygda: Gunnar
Kalrasten.
Seljord: Halvor Røysland.
Setskog: M. Hasselberg Johan-
sen.
Siljan: Kaare Pehrson.
Singsås: Ivar Sjønes.
Sjøliland: Ludvig Johansen.
Skage: Edvard Bull.
Skafså: Isak Havstad.
Skaland: Ths. Thørring.
Skarnes: Edm. Moréen.
Skatval: Kåre Snekvik.
Skedsmo: Anders Mørk.
Ski: Aase Bjerkholt.
Skien: Olaf Oksvik.
Skiptvedt: Hans Hansen.
Skjeberg: Oscar Lindberget.
Skjervøy: Alf Olsen.
Skjåk: Egil Hernæs.
Skogsbygda: Johan Ødegård.
Skogn, Ekne: Nils Kvam.
Skogn, Rehaug: Nils Kvam.
Skorvatn: Nils Haave.
Skotfoss: Kåre Pehrson.
Skotselv: Hans Cappelen.

Skotterud: Arvid Johansen.
 Skudeneshavn: Arne Strøm.
 Skåbu: Kåre Flåskjær.
 Skånevik: Torleiv Hodne.
 Slåstadseter: Karl Bergen.
 Slåstad: Karl Bergen.
 Snåsa: Andres Brenden.
 Sogndal: Joachim Dahl.
 Sokna: Tor Oftedal.
 Sokndal: Bjarne Klafstad.
 Soknedal: Lars Hongrø.
 Son: Georg Lieungh.
 Sortland: Kjell Aabrek.
 Sparbu: Per Almaas.
 Spillum: Kåre Gilhus.
 Spjelkavik: Sverre Gann.
 Spydeberg: Gullborg Nyberg.
 Stadsbygd: Trygve Eggen.
 Stai: H. O. Dørum.
 Stange: Kr. Fjeld.
 Stangvik: Johan Anderå.
 Stathelle: Rakel Seweriin.
 Statland: Erling Myrholt.
 Stavanger: Einar Gerhardsen.
 Stavern: Sverre Iversen.
 Steinkjer: Nils Langhelle.
 Stend: Conrad Milde.
 Stjørdal: Paul Engstad.
 Stjørna, Husbysjøen: Olav Gjærevold.
 Stjørna, Råkvåg: Olav Gjærevold.
 Stod: Olborg Skaar.
 Stokke: Nils Hønsvold.
 Stokmarknes: Nils E. Nilsen.
 Stord: Ingv. Jaklin.
 Storslett: Anton Antonsen.
 Stranda: Ivar Aasfeldt.
 Straumsnes: Astrid Skare.
 Strinda, Nidarvoll: Arnt Svebakk.
 Strinda, Ranheim: Johan M. Mjøsund.

Strinda, Selsbakk: Arnt Svebakk.
 Stryn: Oddvin Sindre.
 Strømmen: Anders Mørk.
 Strømmen, Ytre Rendal: Otto Dahl.
 Støren: Trygve Bull.
 Sulitjelma: Gunnar Bråthen.
 Sunde: Arne Skodvin.
 Sunndalsøra: Odd Gøthe.
 Surnadal: Karl Karlsen.
 Svarstad: Arnth. J. Olsen.
 Svelvik: Alf Skåum.
 Svindal: Birger Eriksen.
 Svolvær: Anton P. Medby.
 Sykkylven: Ivar Asfeldt.
 Sæbø: Alfred Dale.
 Sætre: Kåre Fostervold.
 Sævareid: Johan Hageberg.
 Sømna: Johan Wiik.
 Sønedeled: Erling Dahlen.
 S. Høland: Erling Olsen.
 S. Land: Klaus Kjeldsrud.
 Sørbøvåg: Olav Bjørnes.
 Sør-Flatangen: Jens Anton Andersen.
 Sørfold: Morten Smith-Solbakken.
 Sørreisa: Major Dybvik.
 Sørskogbygda: Knut Warde-
 nær Bråten.
 Sørumsund: A. Th. Berggren.

T.

Tana: Karl Holt.
 Tangen: Arthur Martinsen.
 Tasta: Karl Oshaug.
 Terråk: Parelius Berntsen.
 Tingvoll: Martin Smeby.
 Tingvoll, Eidsvoll: Gudmund Harlem.
 Tinn: Sverre Løberg.
 Tjøme: Karsten Heli.

Tjøtta: Nils Jacobsen.
 Tofte: Knut Werner.
 Tokestranna: Kjell Kristensen.
 Tolga: Magne Myrvang.
 Torridal: Ulrik Olsen.
 Torsnes: Arne Magnussen.
 Trengereid: Hjalmar Romslo.
 Tresfjord: Aasmund Kulien.
 Tretten: Agvald Gjeldsvik.
 Treungen: Helge Brattlie.
 Tromsø: Trond Hegna.
 Trondheim: Martin Tranmæl,
 David Hall.
 Trysil: Brynjulf Sjetne.
 Tylldale: A. H. Buflod.
 Tyristrand: Ole Nilsedal.
 Trøgstad: Olav Strandås.
 Tuddal: Sverre Gustavsen.
 Tveit: E. Lund Ellingsen.
 Tvedestrand: Ebba Lodden.
 Tydal: Kåre Barreth.
 Tønsberg: Lars Moen.
 Tørdal: Olav Vegheim.
 Tørberget: Harald Langhol.
 Tørmoen: Alfred Gulbrandsen.

U.

Ulefoss: Hjalmar Helgesen.
 Ullensaker: Jørgen Fredrik Or-
 ding.
 Ullensvang: Sverre Indrebø.
 Ulvik: Peder Myklebust.
 Uskedal: Jan Hermansen.
 Utvik: Oddvin Sindre.
 Uvdal: Torv. Karlsen.

V.

Vadheim: Erik Holm.
 Vadsø: Jentoft Jensen.
 Vaksdal: Jakob Pettersen.
 Valestrandfossen: Arnold Næv-
 dal.
 Valle: Tarald Nomeland.

Valnesfjord: Johs. Andrå.
 Valset: Per B. Moen.
 Valsjøen: Godtfred Gran.
 Vang: Finn Moe.
 Varald, Austmarka: Magnus
 Vangerud.
 Vardø: Peder Holt.
 Vatne: Torbjørn Båserud.
 Vega: Gunv. Engelstad.
 Vegårdshei: Johs. Kinserdal.
 Veme: Tor Oftedal.
 Vemundvik: Carl Viggo Lange.
 Venabygd: Asbjørn Haug.
 Vennesla: Torstein Selvig.
 Vedal: Nils Langhelle.
 Vedal, Vuku: Steinulv Vågen.
 Vestby: Jacob Friis.
 Vestfossen: Sigurd Halvorsen.
 Vestre Gausdal: Arne Opheim.
 Vestmarka: Egil Toreng.
 Vik: Martin Asfelt.
 Viker i Adal: Bjørn Longva.
 Vikersund: Erling Wold.
 Vingrom: Rasmus Nordbø.
 Vinje: Arnt Ødegård.
 Vinstra: A. G. Tothammer.
 Volda: Jonas Brunvoll.
 Voss: Jakob Pettersen.
 Visnes: Johnny Johansen.
 Vrådal: Reidar Gran.
 Vågsbygd: Konrad Nygård.
 Vågstranda: Aasmund Kulien.
 Vågåmo: Martin Nilsen.
 Våler: Reidar Hirsti.

Y.

Ytre Arna: Oskar Olsen.
 Ytterøy: Erling Sommervold.

Ø.

Øksendal: Peder Kanestrøm.
 Øksfjord: Ludvig Lorentsen.
 Øksnes: Paul Sunde.

Øre: Martin Landstad.
 Ørland: Johan Støa.
 Ørstadvik: Jonas Brunvoll.
 Øslebø: Jens Haugland.
 Østre Gausdal: Anna Steine.
 Østby: Arne Veen.
 Østre Toten: Olav Versto.
 Øvre Rendal: Reodor Warde-
 nær.
 Øvre Årdal: Jens Chr. Hauge.
 Øyer: Agvald Gjeldsvik.
 Øymark: Erling Kvaale.

A.

Åbogen: Einar Tjernsberg.
 Åfjord: Arthur Granlund.
 Åfjorddalen: Olav Børnes.
 Akrehavn: Arne Strøm.

Ålen, Hessdalen: A. Meland.
 Ålen, Liaasen: Bernt Korslund.
 Ålesund: Sverre Gann.
 Algård: Olav Th. Endregård.
 Alvik: Ole Svensen.
 Ålvundfjord: Johan Andersen.
 Åmli: Knut Josefsen.
 Åmot: Karl Pape.
 Åndalsnes: Egil Halvorsen.
 Årdalstangen: Jens Chr. Hauge.
 Årnes: J. A. Haugen.
 Ås: Jacob Friis.
 Åsane: Conrad Milde.
 Åsbygda, Romedal: Oddvar
 Nordli.
 Åsen, Breidablikk: Reidar
 Strømdahl.
 Åseral: Kåre Berg.

Forskjellige saker.

a) *Johan Nygaardsvolds studieheim.*

Den av Det norske Arbeiderpartis Sentralstyre og Arbeider-
 nes faglige Landsorganisasjon nedsatte komité har nå avsluttet
 sitt arbeid. I alt er det kommet inn ved innsamlinger, salg av
 merket kr. 179 365.50, som inntår på bankbok i Arbeidernes
 Landsbank A/S, Oslo.

b) «Martinhytta i Kroken i Maridalen».

Da Martin Tranmæl fylte 70 år ønsket partiet, Landsorgani-
 sasjonen og Arbeiderbladet å hedre ham med en æresgave i
 form av en hytte i nærheten av Oslo i Maridalen. Hytta ble i
 1952 bygd ved Vaggstein gård i Maridalen og ble overrakt til
 Martin Tranmæl ved en liten høytidelighet 18. januar 1953.
 Hytta er tegnet av arkitekt Knut Knutsen. Byggmester Jens
 Hannemyhr var bygningsteknisk konsulent. Det er samstem-
 mighet om at hytta er blitt en verdig gave til Martin Tranmæl.

Martin Tranmæl ønsket ikke at hytta skulle være hans pri-
 vate eiendom på vanlig vis. Han har derfor gjort hytta til en
 privat stiftelse «Martinhytta i Kroken i Maridalen». Han vil
 at hytta skal bli et sted der arbeiderbevegelsens tillitsmenn

kan komme sammen i ro og kameratslige former. Styret for stiftelsen er Martin Tranmæl, Einar Gerhardsen, Konrad Nordahl og Olav Larssen, med Jens Chr. Hauge som sekretær.

c) *Christian Holtermann Knudsen — Conrad Mohrs stipend.*

For 1953 ble stipendiene tildelt Gunnar Nielsen og Egil Halvorsen.

Stortingsvalget 1953.

Landsmøtets behandling av arbeidsprogrammet la det politiske grunnlag for valgkampen. Sammen med Regjeringens økonomiske langtidsplan ble det partiets program valgkampen kom til å dreie seg om.

Allerede sommeren 1952 innledet Libertas en aksjon mot Regjeringens Pris-lov-proposisjon med denne fase i den forbedrende valgkamp ble avsluttet etterat prisloven ble vedtatt av Stortinget.

I tida fra landsmøtets avslutning og fram til midten av august ble hovedvekten lagt på å styrke partiapparatet og stimulere våre egne medlemmer, samtidig som arbeidet med valgmateriellet pågikk for fullt.

Fylkes- og kretspartiene arrangerte tillitsmannskonferanser over hele landet og de fleste stedene var Sentralstyret representert ved utsendinger. Slike sentrale konferanser i fylket eller kretser ble også arrangert av kvinneutvalgene og Fylkingens distriktslag. Disse ble igjen etterfulgt av konferanser for herredspartiene og på denne måten ble det i de fleste fylker bygget opp et effektivt apparat for å avvikle selve den utadvendte valgkampen som jevnt over ble innledet i månedsskiftet august/september.

a) *Valgmateriellet.*

Aksel Zachariassen ble tilsatt for å arbeide med valgmateriellet i februar 1953.

Listen over det materiellet som ble trykt og distribuert er følgende:

Fylkesbrosjyrene.

Akershus	25 000
Østfold	25 000
Hedmark	25 000

Oppland	25 000
Buskerud	25 000
Vestfold	25 000
Telemark	20 000
Aust-Agder	10 000
Vest-Agder	20 000
Rogaland	30 000
Hordaland	30 000
Sogn og Fjordane	10 000
Sør-Trøndelag	25 000
Nord-Trøndelag	15 000
Nordland	25 000
Troms	15 000
Finnmark	10 000
Finnmarko (samisk)	2 500
Bergen	30 000
Oslo	130 000

Andre brosjyrer.

Arbeidsprogrammet	101 000
Grunnsyn og retningslinjer	10 000
Hovedbrosjyre «Framskrittet skal fortsette»	409 250
Politisk regnskap	222 000
Kystens problemer må løses	125 000
De sier — vi svarer (kommunistene)	20 100
De sier — vi svarer (de borgerlige)	10 450
3 arbeidsplasser	104 000
«Henrettet»	ca. 100 000
Kommunismens vei (omslag)	83 450
Langtidsprogrammet (kortfattet)	5 000
Folder til lærerne (særtrykk politisk regnskap)	15 000
Handboka	10 000

Fram Forlag.

Søkelys på Sovjet	15 000
Støttetiltak i jordbruket	4 000

Plakater og sanger.

Sangark	325 000
Valgvisa (Alf Prøysen)	221 000
Møteplakater	29 920

Boligplakat	20 000
Lysmast, store	2 200
Lysmast, middels	11 325
Lysmast, små	10 200
Stubbebryter	20 500

Stemmesedler, brev og slipp.

Forhåndsstemmesedler	250 000
Slipp: Kommunistene og skattene	200 000
Slipp: Kommunistene og baser	200 000
Brev: Ærede velger (Kultursektoren, Håndverksetoren)	50 000
Brev: Ærede velger (Næringsdrivende)	4 000
Brev: Tillitsmenn på arbeidsplassene 3 stk. samlet opplag	7 000

Kvinneaviser.

Husmødrene kommer	150 000
Arbeidskvinnens valgnummer	30 000

Refleks.

Nr. 3	1 200
Nr. 4	1 400

Brorskap.

2 nummer, hver med	60 000
--------------------------	--------

b) Gallupundersøkelse om utfallet av Stortingsvalget.

På grunnlag av erfaringer fra slike undersøkelser, foretatt i andre land, besluttet partiet å la Norsk Gallupinstitutt foreta stemningsmålinger hver måned fra april og fram til valget. På grunnlag av intervjuer av 1 0/00 av befolkningen sammensatt slik at det yrkesmessig, aldersmessig og geografisk skulle være et tverrsnitt av landets befolkning. På denne måten var det mulig for partiet til enhver tid å ha en tilnærmet mening om stemningen i folket for vårt parti. Utdrag av undersøkelsene ble hver måned sendt Arbeiderpressen, landsstyret, Sentralstyret og fylkes- og kretspartiene. Imidlertid skulle ikke dette materiellet være gjenstand for alminnelig offentliggjørelse, dels fordi det kunne ha uheldig virkning på valgkampen, men også fordi undersøkelsessystemet ikke er så innarbeidet at instituttet kan

garantere for resultatet av målingene. Som det vil framgå av nedenstående sammendrag som ble gitt i september er det likevel bemerkelsesverdig hvor nær instituttets målinger ligger det som til slutt ble resultatet.

Gallup for september. Undersøkelsene er foretatt i tiden fra 1. til 10 september — altså vel en måned før valget.

Politisk indeks.

	Stort.v 1949 %	Mars %	April %	Mai %	Juni %	Juli %	Aug. %	Septbr. %
A.	45,7	45,0	44,9	44,3	43,9	44,0	45,8	45,9
K.	5,8	6,2	5,2	5,9	5,4	5,5	4,8	5,0
B.	7,9	8,2	9,0	7,8	8,9	9,1	8,6	8,8
H.	17,9	18,2	18,7	18,2	19,0	19,0	18,4	18,2
Kr.f	8,5	7,9	8,9	8,6	8,9	8,6	8,3	9,5
V.	13,5	13,4	12,6	12,9	13,0	13,0	13,0	12,6

STABILITETSOVERSIKT

Holder fast ved sitt gamle parti:

	Mars %	April %	Mai %	Juni %	Juli %	August %	Septbr. %
K.	84	62	80	72	73	73	79
B.	90	95	90	86	83	84	88
H.	90	93	92	88	84	88	88
Kr. f.	85	89	87	84	85	84	86
V.	79	70	83	75	74	78	80

c) Kringkastinga og valget.

I møte mellom de politiske partiene og representanter for Norsk Rikskringkasting 1. juni 1953, ble det oppnådd enighet om Kringkastingens program for valgkampen.

Som innledning hadde hvert parti 20 min. til rådighet som en presentasjon av partiet. Vårt partis presentasjonsprogram ble avviklet 18. september. Her medvirket Oscar Torp, Olga Mistereggen, Nils Lysø og Arnulf Øverland. Programmet var redigert av Olav Solumsmoen.

Det ble videre avviklet 3 ordskifteprogrammer:

Den 25. september: «Mål og midler i vår økonomiske politikk». Fra vårt parti deltok Erik Brofoss og Olav Meisdalshagen

- Den 2. oktober: «Samfunn og individ». Fra vårt parti deltok Halvdan Koth og Halvard M. Lange.
- Den 9. oktober: «Fritt ordskifte». Fra Vårt parti deltok Einar Gerhardsen og Trygve Bratteli.

d) *Bruk av film i valgkampen.*

På et tidlig tidspunkt ble det besluttet at det ikke skulle produseres noen valgfilm i forbindelse med dette valget. Det skyldtes at produksjonsomkostningene for en film er så store at valgbudsjettet ikke kunne bære en slik utgift. I stedet ble det innkjøpt kopier av en rekke kortfilmer som ble tilstillet fylkes- og kretspartiene etter bestilling. Filmleie for disse filmene ble ikke oppkrevd.

e) *Lydbåndopptak.*

Lydbånd med taler av Oscar Torp, Rasmus Nordbø og Peder Holt, sammen med et underholdningsprogram ble sendt til de krets- og fylkespartier som disponerte magnetofon.

f) *Frister ved stortingsvalget.*

Som ved tidligere valg distribuerte Partikontoret til partiets avdelinger et trykt formular «Frister ved stortingsvalget». I tillegg ble det sendt fylkes- og kretspartiene en omfattende orientering om nominasjoner og den nye valgordningen, regler for forhåndsstemmegiving og det nødvendige antall stemmesedler for forhåndsstemmegiving.

g) *Foredragsdisposisjoner.*

Som opplegg til tillitsmannskonferansene sentralt og lokalt i distriktene ble det sendt 2 disposisjoner om det politiske opplegget og materielle og 1 disposisjon som omhandlet det praktiske opplegget av valgkampen.

h) *Arbeidernes Pressekontor og valget 1953.*

Arbeidernes Pressekontor gjorde ferdig sitt opplegg til valgmaterieil i februar i år. I mars måned ble det tilsatt en mann ved AP, Einar Sæther, som bare hadde som oppgave å samle inn det stoff som var nødvendig for i størst mulig utstrekning å fylle den disposisjon som var satt opp.

Det ble i år lagt stor vekt på å fylle materialsamlingen med fylkesoversikter, slik at avisene kunne få mulighet til å belyse

utviklingen etter krigen i sine respektive distrikter. For boligbyggingen og elektrisitetsutbyggingen, ble det dessuten utarbeidet detaljerte oversikter fylkesvis. Detaljoversiktene ble sendt bare de interesserte aviser, mens fylkesoversiktene ellers ble sendt alle aviser for sammenligningsens skyld.

Det ble lagt stor vekt på å belyse utviklingen i jordbruket etter krigen. Denne del av materialsamlingen var den mest omfangsrike og inneholdt fylkesvis oversikt over de forskjellige områder innen næringen. Det samme gjaldt de øvrige sider av samfunnsutviklingen, slik den har funnet sted etter krigen. Materialsamlingen var lagt opp som en samling faktiske opplysninger, som redaksjonene selv måtte bruke i den utstrekning det var formålstjenlig for de enkelte avisdistrikter. Denne form for stoffvalg har bl. a. den fordel at avisene får full anledning til å behandle de enkelte sider av samfunnslivet ut fra forholdene og utviklingen i de enkelte distrikter. AP tok til å sende dette materialet ved St.Hans-tider for at avisene skulle få tid til å bearbeide det.

Foruten avisene, har partikontoret fått hele materialsamlingen etter hvert som den ble sendt ut fra AP. Bl. a. har partiets sekretærer fått den og har kanskje hatt nytte av den.

I tillegg til materialsamlingen har Arbeidernes Pressekontor også sendt artikler, korte notiser, stoff til forskjellige vignetter, nyhetsstoff av politisk karakter pluss bildestoff. I alt ble det sendt avisene tilsammen ca. 4000 matriser som hadde direkte forbindelse med valgkampen. Dessuten ble det sendt artikler og bildestoff som indirekte var myntet på stortingsvalget.

Arbeidernes Pressekontor har fra første stund av hatt det beste samarbeid med Partikontoret, og i første rekke med partiets valggeneral, Aksel Zachariassen.

i) Valgabonnement.

I alt er det foran valget sendt ut 128 882 valgabonnement ut av avisene utenom Oslo. Fordelingen er oppført under de respektive valgdistrikter. Av dette antallet er 113 900 bevilget gjennom Arbeiderpressens Samvirke. Avisene har for egen regning, etter de opplysninger som foreligger, sendt ut 14 982 abonnementer. For Oslo har Arbeiderbladet sendt ut i alt 450 000 aviser som valgabonnement. Det daglige antall fordeler seg med 20 000 pr. dag fra 22.—29. september, fra 29. september ble opplaget økt til 27 000 pr. dag. I tillegg kommer ekstraavisen valgdagen som ble trykt i 75 000 eks.

Utenfor Oslo ble valgabonnement sendt til partiavdelinger etter bestilling, til visse områder i Akershus og til militærforlegninger i alt 45 000 aviseksemplarer.

Til nordmenn i utlandet er det sendt 420 eks. daglig fra og med 29. juni til og med 15. oktober. Dette utgjør i alt 37 380 eks.

Oslo.

Arbeiderbladet	450 000
Spesiell Valgavis	130 000

k) Valgmerker.

Årets valgmerke var en enkel A til å feste på jakkeslaget. I utsalg kostet merket kr. 2.00, hvorav kr. 0.50 gikk til fylkeskretspartiene, kr. 0.50 til partilaga og kr. 1.00 minus omkostninger til porto og produksjon gikk til landspartiet.

1) Møtevirksomheten i valgkampen.

Partikontoret sendte ikke ut noen henstilling om å holde flest mulig møter i denne valgkampen. Dette skyldes erfaringer fra tidligere valg med mange dårlig besøkte møter. Derimot ble det henstillet til fylkes- og kretspartiene om å legge vekt på å arrangere gode møter, gå inn for diskusjonsmøter med politiske motstandere og avstå fra møter de dagene debatten i kringkastingen pågikk. Særlig ble det framhevet hvor viktig det var å styrke arbeidet innad med sentrale og lokale tillitsmannskonferanser.

Ungdomsbevegelsens innsats, særlig når det gjelder møtevirksomheten, bør framheves. Deres sentrale og lokale «Røde Busser», gjorde en stor innsats og medvirket i alle fylker til å gjøre møtene gode. Møtevirksomheten var likevel meget omfattende og fordeler seg slik på fylkes og kretspartiene:

	Tillitsmannsk.	Kv.	AUF	Stevner	Diskusjon	Husmøremøter	Ungdom	Valgmøter
Østfold	8	1		1	13	12	13	77
Akershus	16	3	5	1	7		1	104
Hedmark	26	4	5	3	17		30	123
Buskerud	12			1	11	8	13	71
Vest-Oppland ..	8	1		1	18	1	27	106
Gudbrandsdal ..	8			1	6		16	49
Vestfold	26			1	25	15	30	54
Aust-Agder	12	1	1	1	8	4	26	66
Overført	116	10	11	10	105	40	156	650

	Tillits- mannaknf.	Kv.	AUF	Stevner	Disku- sjon	Husmor- meter	Uag- dom	Valg- møter
Overført	116	10	11	10	105	40	156	650
Vest-Agder	4			1	31	5	20	100
Rogaland	17	3	2			3	20	130
Hordaland	41	1	1		24		10	144
Bergen								
Sogn og Fjordane	6	1			6		20	113
Sunnmøre					8		40	111
Romsdal		1		1	9	1	8	64
Nordmøre	11	2	1	2	3		2	63
Sør-Trøndelag ..	11	2	4	5	25	15	72	172
Inn-Trøndelag ..	30	2		1	6			58
Namdal	17						22	64
Sør-Helgeland ..				1			8	33
Nord-Helgeland	1	5		4			16	92
Søndre-Salten ..					6		21	52
Lofoten	5							46
Vesterålen								
Nordre-Salten ..								51
Sør-Troms	2	1			1	1	5	82
Nord-Troms	2	1	1	4	7	13	10	146
Vest-Finnmark ..								
Øst-Finnmark ..					3		15	50
Drammen	2					8	1	5
Oslo	72	1				15	95	133
	301	27	18	29	219	89	473	2 174
	337	30	20	29	234	101	541	2 359

Arrangementer 3 111.

m) Nominasjonene.

Følgende kandidater ble stilt opp på Det norske Arbeiderpartis lister i de 20 valgdistrikter:

Oslo.

1. Sekretær og stortingsrepresentant Einar Gerhardsen.
2. Stenograf og stortingsrepresentant Rakel Seweriin.
3. Redaktør og stortingsrepresentant Finn Moe.
4. Statsråd Trygve Bratteli.
5. Statsråd Lars Evensen.
6. Husmor og cand. oecon. Aase Lionæs.
7. Jerndreier Gunnar Alf Larsen.
8. Stud. oecon. Per Kleppe.

9. Forretningsfører Marius Trana.
10. Forretningsfører Gunvald Hauge.
11. Bygningsarbeider Bernhard Haugland.
12. Kontordame Ragna Karlsen.
13. Lektor Trygve Bull.
14. Jernarbeider Arne Jensen.
15. Husmor Hedvig Skar.
16. Sekretær Gullborg Nyberg.
17. Bygningsarbeider Einar Vangen.
18. Kontordame Sigrid Løwe.
19. H.r.advokat Brynjulf Bull.

Østfold.

1. Redaktør Nils Hønsvold, Sarpsborg.
2. Formann Karl H. Karlsen, Tune.
3. Husmor Klara Skoglund, Askim.
4. Kontorsjef Henry Jacobsen, Moss.
5. Herredskasserer Arthur Arntzen, Borge.
6. Journalist Arvid Johanson, Halden.
7. Skogsarbeider Yngvar Bakken, Øymark.
8. Gårdsbestyrer Torgeir Svendsen, Hobøl.
9. Sosialsjef Bjarne Thorvik, Idd.
10. Husmor Martha Johannesen, Torsnes.
11. Herredsagronom Johannes Lislerud, Råde.
12. Spinnerimester Sigurd Johansen, Rakkestad.
13. Sjåfør Thorleif Thorvaldsen, Rygge.
14. Telefonmontør Aksel Haraldsen, Kråkerøy.

Akershus.

1. Statsråd Halvard M. Lange.
2. Bygningssnekker Hartvig Svendsen, Ski.
3. Småbruker Liv Tomter, Nes.
4. Telegrauffullmektig Arne Strøm, Lillestrøm.
5. Småbruker Bernt Korslund, Eidsvoll.
6. Sekretær Kåre B. Werner, Lørenskog.
7. Husmor Ingrid Skotte, Bærum.
8. Tømmermester Paul Hagen, Drøbak.
9. Kontrollør Sverre Berntsen, Asker.
10. Verksmester Anton Hanslien, Skedsmo.
11. Skoleinsp. Halgeir Furnes, Ullensaker.
12. Husmor Anna Ludvigsen, Vestby.
13. Politisekretær Fritz Ungernæss, Enebakk.

Hedmark.

1. Småbruker Kr. Fjeld, Stange.
2. Kontorist Harald Løbak, Trysil.
3. Bonde Reidar Aamo, Os.
4. Småbruker Oskar Lindberget, Våler.
5. Bedriftsrevisor Otto Dahl, Hamar.
6. Husmor Haldis Tjernsberg, Vinger.
7. Jordbruksarbeider Leif Hansen, Ringsaker.
8. Kontordame Kari Gulbrandsen, Grue.
9. Journalist Sverre Østhagen, Elverum.
10. Toller Reidar M. Olsen, Kongsvinger.
11. Revisor Oddvar Nordli, Stange.
12. Journalist Jon Myren, Tynset.

Oppland.

1. Statsråd Lars Moen, Dovre.
2. Overrettssakfører Olav Meisdalshagen, Fagernes.
3. Fabrikkarbeider Martin Smeby, Søndre Land.
4. Skogsarbeider Gunnar Kalrasten, Biri.
5. Lærer Anders Hove, Lillehammer.
6. Gartner Per Mellesmo, Nord-Fron.
7. Husmor Borghild Lie, Vardal.
8. Kontorist Alf Strand, V. Toten.
9. Skoleinspektør Elias Gjørva, Øyer.
10. Småbruker Einar Hermandrud, Ø. Toten.
11. Husmor Anna Nordby, Jevnaker.
12. Husmor Mari Wahlquist, N. Fron.
13. Kontorist Willy Svarverud, Lillehammer.

Buskerud.

1. Redaktør Konrad Knudsen, Norderhov.
2. Skatteoppkrever Olaf Watnebryn, Drammen.
3. Husmor Astrid Skare, Røyken.
4. Overmontør Olaf Sørensen, Kongsberg.
5. Jernbanetelegrafist Ragnar Christiansen, Nedre Eiker.
6. Journalist Paul Breiehagen, Al i Hallingdal.
7. Sekretær Anna Sandberg, Drammen.
8. Bygningsarbeider Otto Hansen, Hønefoss.
9. Skogsarbeider Gunnar Mykstu, Rollag.
10. Lærer Andreas Knive, Modum.
11. Forretningsfører Nils Nilsen Sandli, Drammen.
12. Husmor Helene Grønvold, Hurum.
13. Skogsarbeider Ole Nilsedalen, Ådal.

Vestfold.

1. Statsminister Oscar Torp, Tønsberg.
2. Gårdsbestyrer Torgeir Berge, Sandar.
3. Revisor Reidar Strømdahl, Skoger.
4. Jerndreier Johan Andersen, Horten.
5. Disponent Carl Henry, Larvik.
6. Husmor Aagot Bakke-Hansen, Horten.
7. Sekretær Einar Haugen, Tjølling.
8. Kontormann Asbjørn Lilleås, Nøtterøy.
9. Lærer Leif Anfinssen, Våle.
10. Husmor Asta Renholt, Hedrum.
11. Jernarbeider Nils Johansen, Sandefjord.
12. Sekretær Alf Skåum, Tønsberg.
13. Fabrikkarbeider Karl G. Andersen, Holmestrand.

Telemark.

1. Småbruker Olav Versto, Vinje.
2. Typograf Sverre Løberg, Skien.
3. Forretningsfører Harald Selås, Rjukan.
4. Jernbanefunksjonær Egil Liane, Sannidal.
5. Arbeider Johs. P. Løkke, Notodden.
6. Sekretær Ruth Svendsen, Porsgrunn.
7. Telegrafist Eivind Hagen Rinde, Lande.
8. Sosialsjef Halvor Thorbjørn Nilsen, Kragerø.
9. Småbruker Svein Sperrud, Bø.
10. Husmor Aslaug Knutsen, Holla.
11. Fabrikkarbeider Hans E. Hansen, Brevik.
12. Lensmann Hans Tjønnås, Gransherad.
13. Vaktmann Anton Baar, Langesund.

Aust-Agder.

1. Revisor Magnhild Hagelia, Gjerstad.
2. Disponent Bjarne Henriksen, Arendal.
3. Småbruker Aani Rysstad, Hylestad.
4. Skreddermester Karl Olsen, Amli.
5. Disponent Astrid Karlsen, Risør.
6. Jerndreier Josef Jansen, Tromøy.
7. Trelasthandler Jakob Mo, Birkenes.
8. Forsorgsforstander Knut Josefsen, Øyestad.
9. Lektor K. Lund Ellingsen, Lillesand.
10. Husmor Ebba Lodden, Arendal.

Vest-Agder.

1. Forretningsfører Ole Jørgensen, Vennesla.
2. Høyesterettsadvokat Jens Haugland, Kristiansand.
3. Graveriarbeider Trygve Hanssen, Nes.
4. Gårdbruker Theodor Lindland, Lauvdal.
5. Lærer Torkjell Breilid, Mandal.
6. Sekretær Salve Salvesen, Kristiansand.
7. Disponent Magnus Engervik, Spangereid.
8. Husmor Gerd Nilsen, Kristiansand.
9. Malermester Trygve Tønnesen, Flekkefjord.
10. Boktrykker Sigurd Olsen, Farsund.
11. Vaktmester Andreas Mosby, Oddernes.

Rogaland.

1. Gårdbruker I. K. Hognestad, Time.
2. Redaktør Trond Hegna, Stavanger.
3. Fabrikkarbeider J. M. Remseth, Sauda.
4. Sorenskriver S. Caspersen, Haugesund.
5. Tekniker Einar Grønn, Stavanger.
6. Skomaker Edvard Edvardsen, Egersund.
7. Fabrikkeier A. J. Baastøl, Sandnes.
8. Kjøpmann Sverre Asen, Stavanger.
9. Lærer K. Fr. Løyning, Hetland.
10. Sekretær Hans Lindal, Vigrestad.
11. Gårdbruker Isak Rygh, Randaberg.
12. Gårdbruker Torger Hauge, Sand.
13. Forretningsfører Jan Johnsen, Stavanger.
14. Maskinist Harris Svendsen, Sokndal.
15. Verksmester Marthin Tønnesen, Hetland.
16. Forretningsfører Karl Oshaug, Stavanger.

Hordaland.

1. Statsråd Jakob Pettersen, Odda.
2. Bonde Isak Flatabø, Kvam.
3. Gruvearbeider Knut Vik, Brevik.
4. Sokneprest Hjalmar Storeide, Moster.
5. Husmor Gurid Almenningen, Voss.
6. Skoleinspektør Jakob Kolrud, Fana.
7. Småbruker Nils R. Sæbø, Sæbø.
8. Husmor Magda Kleppestø, Odda.
9. Bankkasserer Thomas Rødne, Os.
10. Skoleinspektør Ludvig Hodne, Laksevåg.
11. Mekaniker Erling Evangen, Stord.

12. Lagerformann Steffen S. Toppe, Asane.
13. Posteksp. Daniel Stien, Askøy.
14. Telegrafist Arne Nilsen, Voss.
15. Skolebestyrer Arne Grimstad, Skånevik.
16. Husmor Augusta Sørby, Fana.

Bergen.

1. Statsråd Nils Langhelle.
2. Redaktør Torstein Selvik.
3. Lektor Kjell Aabrek.
4. Husmor Ranveig Frantzen.
5. Sekretær Harry Hansen.
6. Jernarbeider Ragnvald Andresen.
7. Inspektør Helmer G. Kinn.
8. Sekretær Finn Lien.
9. Havnearbeider Arthur Rinke.
10. Ordfører Nils Handal.

Sogn og Fjordane.

1. Sorenskriver Einar Stavang, Florø.
2. Fabrikkarbeider Ivar Norevik, Høyanger.
3. Småbruker Edvard Solem, Sandane.
4. Småbruker Torstein Hillestad, Borgund.
5. Lærer Olav Kolle, Florø.
6. Husmor Signe Andersen, Leikanger.
7. Småbruker Anders Skåre, Stryn.
8. Veiarbeider Johan Skrede, Jølster.
9. Gårdbruker Mikkell Bøyum, Balestrand.
10. Elektriker Rolf E. Haugen, Ardal.
11. Kjøpmann Carsten Olsen, Bru.

Møre og Romsdal.

1. Statsråd Ulrik Olsen, Kristiansund.
2. Rådmann Anton Alvestad, Ålesund.
3. Fisker og gårdbruker Ivar Eikrem, Nord-Aukra.
4. Ordfører Anders Sæterøy, Surnadal.
5. Overretts sakfører Peter Kjeldseth-Moe, Ørsta.
6. Gårdbruker Arnfinn Roald, Vigra.
7. Fisker Harald Dønheim, Brattvær.
8. Stasjonsformann Edvard Edwardsen, Grytten.
9. Hushjelp Marie Lovise Widnes, Vanylven.
10. Transportarbeider Ingvald Hansen, Kristiansund.
11. Rotasjonstrykker Oscar Ingebrigtsen, Ålesund.

12. Snekker Eilert Jørgensen, Veøy.
13. Småbruker Ola Fagereng, Kornstad.
14. Husmor Margrete Hopen, Grytten.
15. Småbruker Trygve Rønstad, Haram.
16. Sagbrukarbeider Magnar Bergheim, Tingvoll.

Sør-Trøndelag.

1. Gårdbruker Amund Skarholt, Orkdal.
2. Lagerarbeider Håkon Johnsen, Trondheim.
3. Fisker Paul Dahlø, Sør-Frøya.
4. Journalist Reidar Lyseth, Trondheim.
5. Steinhogger Johan Karlsen, Strinda.
6. Sekretær Nils Lysø, Jøssund.
7. Husmor Jenny Lund, Ålen.
8. Gårdbruker Sven D. Unsgård, Tydal.
9. Helseinspektør Carl Viggo Lange, Trondheim.
10. Husmor Ingebjørg Øisang, Trondheim.
11. Småbruker Arnfinn Kvithyld, Rissa.
12. Kontorist Roald Bye, Malvik.
13. O.r.sakfører Johan Mjøsund, Trondheim.
14. Kommunesekretær Johs. Røtvei, Oppdal.
15. Småbruker Håkon Fagervoll, Hemne.
16. Pastor Arne Frisvold, Strinda.

Nord-Trøndelag.

1. Gårdbruker Johan Wiik, Namsos.
2. Smed Gunvald Engelstad, Verran.
3. Redaktør Leif Granli, Skogn.
4. Fisker og småbruker Hans Solsem, Lerka.
5. Husmor Anna Dremseth, Skatvold.
6. Materialforvalter Anders Brenden, Malm.
7. Skogsarbeider O. H. Berg, Nordli.
8. Kasserer Edna Jensen, Namsos.
9. Kontorsjef Nils Kvam, Egge.
10. Lærer Erling Myrholdt, Overhalla.
11. Baker Amund B. Solberg, Steinkjer.
12. Husmor Karen Tørring, Levanger.

Nordland.

1. Direktør Reidar Carlsen, Bodin.
2. Fiskeribankinspektør Jens Steffensen, Bø i Vesterålen.
3. Malmarbeider Alfred Nilsen, Narvik.

4. Skogsarbeider Parelius Berntsen, Mo i Rana.
5. Sogneprest Kolbjørn Varmann, Tysfjord.
6. Gårdbruker Jonas Enge, Sømna.
7. Fisker og småbruker Sigurd Hamran, Moskenes.
8. Husmor Margit Munkebye, Bodø.
9. Forsøksassistent J. Petter Liland, Tjøtta.
10. Gårdbruker P. C. Reinsnes, Sortland.
11. Forretningsfører Joakim Kosmo, Fauske.
12. Lærer Sverre Sand, Buskenes.
13. Kontorassistent Martinius Nystad, Meløy.
14. Kontorsjef Øyvind Martiniussen, Lødingen.
15. Gårdbruker Bjarne Åslid, Hattfjelldal.
16. Lærerinne Alfheid Gundersen, Yttern.
17. Ligningssekretær Gustav B. Skog, Velfjord.
18. Lærer Håkon Inseth, Beiarn.

Troms.

1. Gårdbruker Peder Jacobsen, Sandtorg.
2. Redaktør Ingvald Jaklin, Tromsø.
3. Fisker Nils Jacobsen, Skjervøy.
4. Ordfører og gårdbruker Bjarne Solli, Lenvik.
5. Husmor Dagmar Andreassen, Harstad.
6. Småbruker og handelsmann Hans Hauan, Ullsfjord.
7. Fisker Eivind Midtgård, Berg.
8. Pastor Per Tønder, Sallangen.
9. Husmor Frida Hansen, Tromsø.
10. Fisker Helge Hansen, Bjarkøy.
11. Tegner Kåre Hansen, Tromsøysund.
12. Småbruker Jens Sommerbakk, Målselv.

Finnmark.

1. Fisker Johs. Olsen, Havøysund.
2. Forretningsfører Harry Klippenvåg, Kirkenes.
3. Småbruker Cornelius Karlstrøm, Sopnes.
4. Husmor Anne Marie Lorentzen, Hammerfest.
5. Fisker Aldrik Seppelæ, Vadsø.
6. Kontorsjef Hans Rønbekk, Karasjok.
7. Husmor Sonja Nilsen, Vardø.
8. Bestyrer Harald Samuelsberg, Loppa.
9. Småbruker Henry Karlsen, Nord-Varanger.
10. Fisker Agathon Larsen, Berlevåg.

VALGRESULTATET I TALL

	Stemmer		I prosent		Mandater		Stemmeforsk.	
	1953	1949	1953	1949	1953	1949	+	÷
Arbeiderpartiet	827 491	803 045	46,7	45,7	77	76	24 446	
Høyre	325 885	306 406	18,4	17,4	26	26	19 479	
Bondepartiet .	156 315	135 316	8,8	7,7	14	13	20 999	
Kr. Folkeparti	186 090	147 068	10,5	8,4	14	10	39 022	
Venstre	176 778	239 640	10	13,6	15	21		62 862
Komm.partiet	89 882	102 641	5,1	5,8	3	4		12 759
B. fl.	9 481	10 486	0,5	0,6	1			1 005
Andre	42						42	
Samfundspartiet		13 083		0,8				13 083

Til sammenligning er mandattallet for 1949 oppført etter den nye valgordning. I de sju valgdistriktene der det forrige gang var valg-samarbeid mellom to eller flere partier er 1949-tallene fordel prosentvis i forhold til stemmetallene i 1945. Fintellingen kan bringe forskyvninger i antall avgitte stemmer for 1953, uten at dette får noen innflytelse på mandatfordelingen.

Oslo.	1953		1949			
	Stemmer	%	Stemmer	%		%
Arbeiderpartiet	119 780	43,0	119 741	43,6	÷	0,6
Høyre	105 814	38,0	99 179	36,1	+	1,9
Venstre	18 195	6,5	19,017	6,9	÷	0,4
Kristelig Folkeparti	16 960	6,1	14 972	5,4	+	0,7
Kommunistene	17 638	6,4	21 535	7,8	÷	1,4
Samfundspartiet			827	0,2		

Valt ble: Arbeiderpartiet: Einar Gerhardsen, Rakel Seweriin, Finn Moe, Trygve Bratteli og Lars Evensen.

Høyre: C. J. Hambro, Berte Rognerud, Hermann Smitt Ingebretsen, Erling Petersen og Reidar Bruu.

Kommunistpartiet: Johan Strand Johansen.

Kristelig Folkeparti: Erling Wikborg.

Venstre: Helge Seip.

Østfold.	1953		1949			
	Stemmer	%	Stemmer	%		%
Arbeiderpartiet	57 644	54,3	56 008	53,3	+	1,0
Høyre	17 935	16,9	17 916	17,0	÷	0,1
Bondepartiet	9 122	8,6	8 914	8,5	+	0,1
Kristelig Folkeparti	13 408	12,6	12 997	12,4	+	0,2
Venstre	3 720	3,5	3 802	3,6	÷	0,1
Kommunistene	4 414	4,1	5 063	4,8	÷	0,7
Andre			458	0,4	÷	0,4

Valt ble Arbeiderpartiet: Nils Hønsvald, Karl H. Karlsen, Klare Skoglund, Henry Jacobsen og Arthur Arntzen.
 Bondepartiet: Wilhelm F. Bredal.
 Høyre: Erling Fredriksfryd.
 Kristelig Folkeparti: Asbjørn Solberg.

Akershus.	1953		1949			
	Stemmer	%	Stemmer	%		
Arbeiderpartiet	51 978	48,9	48 639	48,5	+	0,4
Høyre	22 218	20,9	20 533	20,5	+	0,4
Bondepartiet	12 220	11,5	11 335	11,3	+	0,2
Kristelig Folkeparti	7 848	7,4	7 261	7,2	+	0,2
Venstre	6 133	5,8	4 960	5,0	+	0,8
Kommunistene	5 952	5,6	7 167	7,2	÷	1,6
Samfundspartiet			307	0,3		

Valt ble: Arbeiderpartiet: Halvard M. Lange, Hartvig Svendsen, Liv Tomter, Arne Strøm og Bernt Korslund.
 Bondepartiet: Hans Borgen.
 Høyre: H. C. Christian Asdahl.

Hedmark.	1953		1949			
	Stemmer	%	Stemmer	%		
Arbeiderpartiet	56 717	59,6	55 537	58,8	+	0,8
Høyre	10 165	10,7	9 816	10,4	+	0,3
Bondepartiet	15 020	15,8	11 953	12,7	+	3,1
Kr. Folkep. stilte ikke liste.						
Venstre	3 284	3,5	5 885	6,2	÷	2,7
Kommunistene	9 903	10,4	10 707	11,3	÷	0,9
Samfundspartiet			474	0,6		

Valt ble: Arbeiderpartiet: Kristian Fjeld, Harald Løbak, Reidar Aamo, Oskar Lindberget og Otto Dahl.
 Bondepartiet: Einar Frogner.
 Høyre: Alv Kjøs.
 Kommunistpartiet: Emil Løvlien.

Oppland.	1953		1949			
	Stemmer	%	Stemmer	%		
Arbeiderpartiet	46 087	54,1	43 735	52,0	+	2,1
Høyre	7 049	8,3	1 915	2,3	+	6,0
Bondepartiet	17 646	20,7	19 764	23,5	÷	2,3
Kristelig Folkeparti	5 596	6,6	5 410	6,4	+	0,2
Venstre	5 067	5,9	8 555	10,2	÷	4,3
Kommunistene	3 718	4,4	4 580	5,4	÷	1,0
Samfundspartiet			179	0,5		
Samfundspartiet			179	0,2		

Valt ble: Arbeiderpartiet: Lars Moen, Olav Meisdalshagen, Martin Smeby, Gunnar Kalrasten og Anders Hove.

Bondepartiet: Anton Ryen og Trond Wirstad.

Buskerud.

	1953		1949			
	Stemmer	%	Stemmer	%		%
Arbeiderpartiet	49 309	54,0	48 232	52,7	+	1,3
Høyre	18 131	19,9	18 582	20,4	÷	0,5
Bondepartiet	9 622	10,5	8 125	8,9	+	1,6
Kristelig Folkeparti	5 555	6,1	5 378	5,9	+	0,2
Venstre	2 171	2,4	3 300	3,7	÷	1,3
Kommunistene	6 514	7,1	7 662	8,4	÷	1,3

Valt ble: Arbeiderpartiet: Konrad Knudsen, Olaf Watnebryn, Astrid Skare og Olav Sørensen.

Bondepartiet: Hans Evju.

Høyre: Bernt Ingvaldsen og Olaf Knudsen.

Vestfold.

	1953		1949			
	Stemmer	%	Stemmer	%		%
Arbeiderpartiet	41 496	46,3	39 209	45,3	+	1,0
Høyre	26 396	29,5	26 392	30,5	÷	1,0
Bondepartiet	6 551	7,3	4 977	5,8	+	1,5
Kristelig Folkeparti	5 755	6,4	4 050	4,7	+	1,7
Venstre	7 046	7,9	2 896	3,4	÷	2,4
B./V. fellesliste			10 983	12,7		
Kommunistene	2 363	2,6	2 798	3,2	÷	0,6
Samfundspartiet			189	0,2		

Bondepartiet og Venstre hadde fellesliste i 1949.

Valt ble: Arbeiderpartiet: Oscar Torp, Torgeir Berge, Reidar Strøm-dahl og Johan Andersen.

Høyre: Claudia Olsen, Sigurd Lersbryggen og J. Møller Warmedal.

Telemark.

	1953		1949			
	Stemmer	%	Stemmer	%		%
Arbeiderpartiet	40 306	52,5	37 055	48,1	+	4,4
Høyre	7 502	9,8	7 441	9,8		
Bondepartiet	5 505	7,2	3 702	4,8	+	2,4
Kristelig Folkeparti	8 716	11,3	7 514	9,8	+	1,5
Venstre	10 492	13,7	15 157	19,7	÷	6,0
Kommunistene	4 302	5,5	5 939	7,7	÷	2,2
Samfundspartiet			235	0,1		

Valt ble: Arbeiderpartiet: Olav Versto, Sverre Løberg, H. Selås og Egil Liane.
 Kristelig Folkeparti: Jørgen Grave.
 Venstre: Neri Valen.

Aust-Agder.	1953		1949			
	Stemmer	%	Stemmer	%		%
Arbeiderpartiet	17 270	43,9	17 262	42,3	+	1,6
H./B. fellesliste	9 481	24,1	10 486	25,6	÷	1,5
Kristelig Folkeparti	6 474	16,5	3 751	9,2	+	7,3
Venstre	5 552	14,1	8 768	21,5	÷	7,4
Kommunistene	524	1,3	576	1,4	÷	0,1

Valt ble: Arbeiderpartiet: Magnhild Hagelia og Bjarne Henriksen.
 Høyre/Bondepartiet fellesliste: Arne Nilsen.
 Kristelig Folkeparti: Arnt J. Mørland.

Vest-Agder.	1953		1949			
	Stemmer	%	Stemmer	%		%
Arbeiderpartiet	17 494	33,9	16 964	32,8	+	1,1
Høyre	7 575	14,6	7 613	14,6		
Bondepartiet	6 417	12,5	5 577	10,8	+	1,7
Kristelig Folkeparti	6 495	12,6	4 245	8,2	+	4,4
Venstre	12 765	24,7	16 138	31,2	÷	6,5
Kommunistene	888	1,7	1 065	2,1	÷	0,4
Samfundspartiet			178	0,3		

Valt ble: Arbeiderpartiet: Ole Jørgensen og Jens Haugland.
 Høyre: Sverre Walther Rostoft.
 Kristelig Folkeparti: Arne Askildsen.
 Venstre: Bent Røiseland.

Rogaland.	1953		1949			
	Stemmer	%	Stemmer	%		%
Arbeiderpartiet:	40 616	36,3	38 525	35,1	+	1,2
Høyre	17 646	15,8	17 209	15,7	+	0,1
Bondepartiet	13 127	11,7	10 658	9,7	+	2,0
Kristelig Folkeparti	18 063	16,1	10 406	9,5	+	6,6
Venstre	19 779	17,7	28 476	25,9	÷	8,2
Kommunistene	2 635	2,4	2 885	2,6	÷	0,2
Samfundspartiet			1 606	1,5		
Andre	42					

Valt ble: Arbeiderpartiet: I. K. Hognestad, Trond Hegna og J. M. Remseth.
 Bondepartiet: Elisæus Vatnaland.
 Høyre: Ole Bergersen og Peter T. Molaug.
 Kristelig Folkeparti: Kjell Bondevik og Endre Vestvik.
 Venstre: Lars Ramndal og Paul Ingebretsen.

<i>Bergen.</i>	1953		1949			
	Stemmer	%	Stemmer	%		
Arbeiderpartiet	29 867	46,0	30 221	45,4	+	0,6
Høyre	14 118	21,8	12 437	18,7	+	3,1
Kristelig Folkeparti	6 142	9,5				
Venstre	10 287	15,9	16 394	24,6	÷	8,7
Kommunistene	4 469	6,8	5 952	8,9	÷	2,1
Samfundspartiet			1 572	2,4	÷	2,4

Valt ble: Arbeiderpartiet: Nils Langhelle, Torstein Selvik og Kjell Aabrek.

Høyre: Henrik Svensen.

Venstre: Arthur Sundt.

<i>Hordaland.</i>	1953		1949			
	Stemmer	%	Stemmer	%		
Arbeiderpartiet	35 304	36,4	33 323	34,4	+	2,0
Høyre	11 231	11,6	10 176	10,5	+	1,1
Bondepartiet	9 832	10,1	8 438	8,7	+	1,4
Kristelig Folkeparti	22 761	23,4	21 502	22,2	+	1,2
Venstre	15 339	15,8	19 419	20,0	÷	4,2
Kommunistpartiet	2 609	2,7	3 193	3,3	÷	0,6
Samfundspartiet			893	0,9		

Valt ble: Arbeiderpartiet: Jakob Pettersen, Isak Flatabø, Knut Vik og Hjalmar Storeide.

Bondepartiet: Olav Høiland.

Høyre: Chr. Holm.

Kristelig Folkeparti: Torstein Kvamme og Ola Olsen.

Venstre: Knut Ytre-Arne og Olav Nordvik.

<i>Sogn og Fjordane.</i>	1953		1949			
	Stemmer	%	Stemmer	%		
Arbeiderpartiet	15 799	33,3	16 362	32,5	+	0,8
Høyre	6 089	12,8	6 340	12,6	+	0,2
Bondepartiet	9 501	20,0	11 865	23,6	÷	3,6
Kristelig Folkeparti	7 567	15,9				
Venstre	8 553	18,0	15 128	30,1	÷	12,1
Kommunistpartiet			472	0,9		
Samfundspartiet			173	0,3		

Valt ble: Arbeiderpartiet: Einar Stavang og Ivar Norevik.

Bondepartiet: P. F. Hjermann.

Kristelig Folkeparti: Hans Ommedal.

Venstre: A. J. Bøyum.

<i>Møre og Romsdal.</i>	1953		1949			
	Stemmer	%	Stemmer	%		%
Arbeiderpartiet	35 857	37,0	34 451	35,8	+	1,2
Høyre	8 514	8,8	9 481	9,9	÷	1,1
Bondepartiet	12 419	12,8				
Kristelig Folkeparti	22 345	23,2	26 179	27,2	÷	4,0
Venstre	16 313	16,8	23 614	24,6	÷	7,8
Kommunistpartiet	1 381	1,4	1 222	1,3	+	0,1
Samfundspartiet			1 184	1,2		

Valt ble: Arbeiderpartiet: Ulrik Olsen, Anton Alvestad, Ivar Eikrem og Anders Sæterøy.

Bondepartiet: Olav Langeland.

Høyre: Sverre Nybø.

Kristelig Folkeparti: Einar Hareide og Knut B. Toven.

Venstre: Knut Strand og Bjarne Fjærtøft.

<i>Sør-Trøndelag.</i>	1953		1949			
	Stemmer	%	Stemmer	%		%
Arbeiderpartiet	67 436	48,2	65 700	47,2	+	1,0
Høyre	27 586	19,7	25 734	18,5	+	1,2
Bondepartiet	11 361	8,1	10 597	7,6	+	0,5
Kristelig Folkeparti	13 066	9,3	8 297	6,0	+	3,3
Venstre	10 023	7,2	16 407	11,8	÷	4,6
Kommunistpartiet	10 588	7,6	11 513	8,3	÷	0,7
Samfundspartiet			895	0,6		

Valt ble: Arbeiderpartiet: Amund Skarholt, Håkon Johnsen, Paul Dahlø, Reidar Lyseth og Johan Karlsen.

Bondepartiet: M. A. Løvset og Harald Torp.

Kristelig Folkeparti: Lars Sæter.

Venstre: Oddmund Hoel.

<i>Nord-Trøndelag.</i>	1953		1949			
	Stemmer	%	Stemmer	%		%
Arbeiderpartiet	26 619	48,4	26 261	47,8	+	0,6
Høyre	3 233	5,9	288	0,5	+	5,4
Bondepartiet	12 357	22,5	13 436	24,5	÷	2,0
Kristelig Folkeparti	4 344	7,9	3 645	6,6	+	1,3
Venstre	6 211	11,4	8 814	16,0	÷	4,6
Kommunistpartiet	2 187	4,0	2 261	4,1	÷	0,1
Samfundspartiet			241	0,4		

Valt ble: Arbeiderpartiet: Johan Wiik, Gunvald Engelstad og Leif Granli.

Bondepartiet: Jon Leirfall og Inge E. Bartnes.

Venstre: Olav Benum.

Nordland.

	1953		1949		
	Stemmer	%	Stemmer	%	%
Arbeiderpartiet	51 935	54,3	49 659	51,6	+ 2,7
Høyre	13 694	14,3	14 277	14,8	÷ 0,5
Bondepartiet	6 589	6,9	5 964	6,3	+ 0,6
Kristelig Folkeparti	10 488	11,0	8 362	8,7	+ 2,3
Venstre	7 403	7,7	9 868	10,3	÷ 2,6
Kommunistpartiet	5 517	5,8	5 374	5,6	+ 0,2
Samfundspartiet			2 643	2,7	

Valt ble: Arbeiderpartiet: Reidar Carlsen, Jens Steffensen, Alfred Nilsen, Parelius Berntsen, Kolbjørn Varmann, Jonas Enge og Sigurd Hamran.

Bondepartiet: Erling Engan.

Høyre: Håkon Kyllingmark og Lauritz Riise.

Kristelig Folkeparti: Hans Berg.

Venstre: Erling Vindenes.

Troms.

	1953		1949		
	Stemmer	%	Stemmer	%	%
Arbeiderpartiet	27 502	55,2	27 537	56,8	÷ 1,6
Høyre	6 259	12,5	5 974	12,3	+ 0,2
Kristelig Folkeparti	4 825	9,7	2 864	5,9	+ 3,8
Venstre	8 383	16,8	8 373	17,3	÷ 0,5
Samfundspartiet			1 116	2,3	
Kommunistpartiet	2 893	5,8	2 620	5,4	+ 0,4

Valt ble: Arbeiderpartiet: Peder Jacobsen, Ingvald Jaklin, Nils Jacobsen og Bjarne Solli.

Høyre: Fritjof Vik.

Venstre: Hans Stavrand.

Finnmark.

	1953		1949		
	Stemmer	%	Stemmer	%	%
Arbeiderpartiet	15 511	54,6	15 195	59,5	÷ 4,9
Høyre	4 658	16,5	4 216	14,2	+ 2,3
Venstre	1 468	5,1	2 529	9,6	÷ 4,4
Kristelig Folkeparti	1 637	5,6			
Kommunistpartiet	5 113	18,2	4 216	16,7	+ 1,5
Samfundspartiet			26		

Valt ble: Arbeiderpartiet: Johs. Olsen og Harry Klippenvåg.

Høyre: Erling Norvik.

Kommunistpartiet: Godtfred Hølvold.

Regjering og storting.

Ved årets begynnelse hadde Regjeringen denne sammensetning: Statsminister Oscar Torp, utenriksminister Halvard M. Lange, industriminister Lars Evensen, landbruksminister Rasmus Nordbø, sosialminister Aaslaug Aasland, forsvarsminister Nils Langhelle, samferdselsminister Jakob Pettersen, justisminister Kai Knudsen, handelsminister Erik Brofoss, fiskeriminister Peder Holt, finansminister Trygve Bratteli, kirke- og undervisningsminister Lars Moen, kommunalminister Ulrik Olsen.

2. november 1953 trådte Aaslaug Aasland og Lars Evensen ut av Regjeringen. Rakel Seweriin ble ny sjef i Sosialdepartementet og Nils Handal i Industridepartementet. 9. desember 1953 trådte Lars Moen ut av Regjeringen og Birger Bergersen ble sjef for Kirke- og undervisningsdepartementet.

Da Stortinget trådte sammen i januar, valte gruppen følgende gruppestyre: Einar Gerhardsen, formann, Nils Hønsvald, viseformann, Arne Strøm, sekretær. Styremedlem: Natvig Pedersen, Olav Oksvik, Rakel Seweriin, Jens Steffensen, Johs. Olsen og Olaf Watnebryn. Varamenn: Olav Meidalshagen, Gunvald Engelstad, Hartvig Svendsen, Henry Jacobsen og I. K. Hognestad. Olav Larssen møtte i styret som representant for sentralstyret.

Til presidenter i Stortinget ble fra Arbeiderpartiets gruppe valt: G. Natvig Pedersen, stortingspresident, Johan Wiik, visepresident i Stortinget, Peder Jacobsen, visepresident i Odelstinget og Martin Smeby, visepresident i Lagtinget.

TRONTALEN

«Norge vil fortsatt ta aktiv del i det mellomfolkelige samarbeid i de Forente Nasjoner og i andre internasjonale organisasjoner for å trygge freden og fremme folkenes velferd. Den norske aksjonen for hjelp til økonomisk underutviklede områder vil bli ført videre. Det vil bli opprettet fast representasjon ved den Européiske kull- og stålsammenlutning. Norge vil bidra til at det Nordiske Råd blir et effektivt organ for økt nordisk samarbeid.

For å forebygge krig og sikre landets frihet vil Regjeringen fortsette samarbeidet i Atlanterhavspakten og bygge ut forsvaret etter den treårsplan Stortinget har vedtatt. Arbeidet med utbyggingen av landets økonomiske beredskap og av sivilforsvaret vil bli ført videre.

I internasjonalt økonomisk samarbeid vil Norge gå inn for en politikk som kan sikre full sysselsetting, større produksjon og økt varebytte mellom landene.

Regjeringen vil sette all kraft inn på å opprettholde full sysselsetting i vårt land. For å sikre dette, og for å kunne møte den økende internasjonale konkurranse vil Regjeringen arbeide for et stabilt pris- og

lønnsnivå og for fortsatt rasjonalisering og modernisering av norsk næringsliv.

Under forutsetning av at landets produksjonsevne blir fullt utnyttet, vil forbruket bli noe økt i 1953.

Boligreisingen, kraftutbyggingen og elektrifiseringen vil bli fortsatt i om lag samme omfang som foregående år. Skoler og sykehus vil bli bygd i den utstrekning tilgang på materialer og arbeidskraft gjør det mulig.

Det vil bli lagt fram en plan for videre økonomisk, sosial og kulturell utbygging av landet i perioden 1954—1957. Det vil bli gitt melding til Stortinget om gjennomføringen av Nord-Norge planen.

Statsbudsjettet for 1953—54 er gjort opp med balanse uten bruk av lånemidler. Regjeringen vil foreslå lettelse i statsskatten for personlige skattytere og reduksjon av tonnasjeavgiften. Andre skatte og avgifter er stort sett foreslått uforandret. Rentepolitikken vil bli ført videre etter de linjer Regjeringen har trukket opp i melding til Stortinget.

Det vil bli lagt fram for Stortinget forslag til ny jordlov.

De sosiale og kulturelle oppgaver vil bli gjennomført i takt med den økonomiske framgang i landet. Det blir lagt fram forslag om utvidet stønad for ungdom som søker utdanning og om forbedring av landsfolkeskolen ved utvidelse av lesetiden.

Det vil bli foreslått opprettet et forbrukerråd. Spørsmålet om egen lov for forbrukersamvirket vil bli utredet. Det vil bli gitt melding til Stortinget angående spørsmålet om offentlighet når det gjelder finansieringen av de politiske partier og den politiske presse.

I sin tale i Stortinget 14. januar ved framleggelsen av statsbudsjettet for 1953—54 pekte statsråd Bratteli på at året 1952 ikke innfridde alle de forventninger som ble stillet ved årets begynnelse. Dette skyldtes særlig tre forhold. For det første ble produksjonsøkningen mindre enn forutsatt. For det andre inntraff det en følelig forverring av bytteforholdet i vår utenrikshandel. For det tredje var særlig endel av året preget av en bekymringsfull indre prisutvikling. 1952 var likevel et godt år for Norge. Det var full sysselsetting og totalproduksjonen av varer og tjenester var noe større enn året før. Varebyttet med utlandet lå på et høyt nivå, og det var praktisk talt balanse i vår utenriksøkonomi. Selv om det var en øking i forsvarets bruk av varer og tjenester, var det likevel øking så vel i det private forbruk som i investeringene. Landets produksjon økte i 1952 med om lag 1 pct. For 1953 skulle det ut fra den oversikt en har over det realøkonomiske grunnlaget være teknisk mulig å øke produksjonen med minst 3 pct. Statsråden regnet med at det under forutsetning av full utnytting av produksjonskapasiteten ville være mulig å øke forbruket noe også i 1953.

Statsbudsjettet for 1953—54 var gjort opp med en sluttsum på 4343 mill. kroner. I driftsbudsjettet ble det regnet med et over-

skott på 540 mill. kroner, som dekket anleggsutgiftene på kapitalbudsjettet og avdragene på statsgjelden. Hele budsjettet ble dermed gjort opp med balanse. Sammenlignet med det salderte budsjett for 1952—53 (Budsjett-innst. S. III. B for 1953) fant de største økninger sted under Kirkedepartementets budsjett med 50 mill. kroner, under Sosialdepartementets budsjett med 80 mill. kroner og under Kommunaldepartementet budsjett med 40 mill. kroner (som tilskott til skattefordelingsfondet.) Investeringen økte med 55 mill. kroner. Til det militære forsvar ble det i samsvar med treårsplanen ført opp ordinært og ekstraordinært i alt 1 130 mill. kroner, eller 160 mill. kroner mindre enn i 1952—53. Samtidig ble det tatt til inntekt på budsjettet i alt 220 mill. kroner som Norge får fra andre land i samband med forsvarsprogrammet. De norsk finansierte forsvarsutgifter ble således på 910 mill. kroner. Den vesentlige endring på statsbudsjettets inntektsside var at Regejeringen foreslo en lettelse i den direkte statsskatt på personlige skattytere, og en viss lempning i formueskatten. Av 950 000 personlige skattytere til staten ble antagelig 450 000 fritatt for direkte skatt til staten. Frakt- og tonnasjeavgiften ble som følge av nedgangen i fraktene foreslått utskrevet med 2 pct. på bruttofraktene, mot 4 pct. i 1952—53.

De største utgiftspostene på budsjettet var utenom forsvaret 530 mill. kroner til prissubsidier og omtrent det samme beløp til investeringer.

I nasjonalbudsjettet for 1953 regnet Regjeringen med et underskott i vare- og tjenestebalansen med utlandet på 600 mill. kroner. Det ble, som kjent, i treårsperioden for utbyggingen av forsvaret regnet med et underskott på 1 300 mill. kroner i treårsperioden.

Debatten om Regjeringens budsjettforslag fant sted 21.—23. april. Under ordskiftet la Bondepartiet og Høyre fram et felles mistillitsforslag til Regjeringen. Forslaget var formet som en beklagelse over bl. a. at Regjeringen hadde utnyttet skattemulighetene til det ytterste uten at reserver var avsatt til bruk i en økonomisk nedgangsperiode, at budsjettet var bundet på en høyde som overstiger hva landet kan make, at den økonomiske politikk har ført til en uforholdsmessig stigning i pris- og kostnadsnivået, at utviklingen av kommunikasjonene er blitt for- sømt, at Regjeringen ikke har sikret sysselsettingen og heller ikke har gjennomført stortingsvedtaket fra 1947 om jamstilling mellom næringene og sikret jordbruket avsetning av den økende produksjon. Både Venstre og Kristelig Folkeparti tok avstand

fra mistillitsforslaget, som falt mot 31 stemmer. Kristelig Folkeparti og Venstre la i hvert sitt forslag fram partienes syn på retningslinjene for den økonomiske politikken med henstilling til Regjeringen om å fremme forslag om eller medvirke til en rekke tiltak. Forslagene falt mot henholdsvis 58 og 59 stemmer.

Debatten forløp meget godt for Arbeiderpartiet. Det ble påvist at mistillitsforslaget utelukkende var et konsentrat av påstander som gang på gang var blitt gjendrevet i Stortinget og at det ikke tok noe hensyn til de faktiske opplysninger som var blitt lagt fram for Stortinget tidligere og under debatten. Høyres og Bondepartiets konkrete alternativ til statsbudsjettet og den økonomiske politikken ble også forgjeves etterlyst av en rekke av partiets representanter. Det ble videre påpekt at enkelte punkter i mistillitsforslaget var innbyrdes motstridende. Samtidig som det f. eks. ble beklaget at bevilgningene til kommunikasjonene og til støttetiltak til jordbruket var utilstrekkelig, ble det klaget over at budsjettet var for høyt.

*Lov om kontroll og regulering av priser,
utbytte og konkurranseforhold.*

Prisloven var den sak som vakte størst oppmerksomhet i 1953 og la mest beslag på Stortingets tid. Proposisjonen som kom i midten av september 1952 ble først underkastet en inngående og langvarig behandling i finanskomitéen med Meisdalshagen som ordfører. Komitéens innstilling ble avgitt 4. mars 1953, og Odelsingsbehandlingen begynte 28. mai og sluttet ved midnatt 1. juni. Lagtingsbehandlingen fant sted 11. og 12. juni. Referatet fra debattene i tingene fyller nesten 300 sider i Odelstingstidende og nesten 100 sider i Lagtingstidende.

Det er da heller ikke noen lov — kanskje bortsett fra trustloven og konsesjonslovene — som har reist så stor strid i vårt land. Næringsorganisasjonene kastet seg direkte inn i en politisk offensiv med en demonstrativ tilsidesettelse av de borgerlige partiene straks Sjaastadkomitéens innstilling forelå. Og Libertas var i travel virksomhet med et betydelig pengeforbruk. Over hele landet ble det dannet «frihetskomiitéer» og «aksjonsutvalg». Propagandaen var av en slik hysterisk og overspendt karakter at Hambro under debatten i Odelstinget fant å måtte si fra at det var intet parti som hadde ansvaret for eller var enig i alle de former for agitasjon som ble benyttet av næringsorganisasjonene. Organisasjonenes propaganda fikk da heller ikke tilslutning på noe hold i Stortinget.

Arbeiderpartiets representanter ga under debattene uttrykk for at det ikke var noen grunn til å overdimensjonere saken, og statsministeren uttalte at det skulle være unødvendig å gjøre oppmerksom på at loven ikke er noe middel til sosialisering. Det ble sterkt framhevet at Arbeiderpartiet ser på prisloven som ett av de mange midler som må brukes i den økonomiske politikken. Loven er ikke det viktigste middel, men på de områder loven dekker er den et nødvendig hjelpemiddel ved gjennomføringen av den økonomiske målsettingen.

Renteloven.

Renteloven av 17. juli 1953 bestemmer at aksje- og sparebanker, livs- og skadetrygdselskaper, kreditt- og hypotekforeninger skal melde fra til Norges Bank om rente- og provisjonssatsene ved inn- og utlån. Kongen kan gi forskrifter om maksimumsatter for rente og provisjon ved utlån, og kan fastsette at en rente- og provisjonssats ikke kan endres uten samtykke fra Norges Bank. Kongen kan også bestemme at partialobligasjonslån ikke kan opptas uten samtykke fra Norges Bank. Loven bygger på den oppfatning at Regjeringen i samband med opplegget av den økonomiske politikken må vurdere og ta standpunkt til hva den anser for å være en hensiktsmessig rentepolitikk. Renten er et virkemiddel i den økonomiske politikken og innflytelsen over dette virkemiddel må ligge hos Regjeringen under Stortingets kontroll.

Andre viktige lover.

Ved lov om *Statens Fiskeredskapsimport* av 13. februar 1953 ble det opprettet et statsmonopol for import av fiskeredskaper, råvarer og halvfabrikata.

Ved lov om *Norsk Medisinaldepot* av 27. februar 1953 ble det opprettet et statsmonopol med enerett til import og engrosomsetning av apotekvarer og gift.

Lov om *erstatning for krigsskade på eiendom og interesse* av 17. juli 1953, er en sivil beredskapslov. Loven, som bygger på forsikringsprinsippet, instituerer en alminnelig trygd for bygninger, en alminnelig trygd for løsøre og spesialtrygder i den utstrekning det finnes ønskelig og tjenlig.

Den nye *sjømannslov* av 17. juli 1953 avløser sjømannsloven av 16. februar 1923 med senere endringer. Lovens bestemmelser er brakt i samsvar med den praksis som i årenes løp har innarbeidet seg, samtidig som sosialvernet er blitt bygget ut.

Lov om *barnevern* av 17. juli 1953 betyr ikke bare en samordning i en lov av de tidligere 5 lover på dette området, men loven tar sikte på å gjøre barnevernet mer effektivt enn hittil.

Ved lover av 17. juli 1953 ble det gjort en rekke endringer og forbedringer i *syketrygd-* og *ulykkestrygdlovgivningen*. I syketrygdloven er bl. a. inntektsgrensen for pliktig syketrygd opphevet, det er innført ny klasseinndeling med høyere satser for sykepenges og pliktmessig ytelse av bidrag til livsviktige (kostbare) medisiner. Tidsbegrensningen for sykehuspleie er opphevet. I ulykkestrygdlovgivningen er bl. a. beregningsgrunnlagene for invalid- og livrenter forhøyet, det er åpnet adgang til også å legge vekt på den ervervsmessige uførhet ved fastsetting av invaliditetsgraden og til å tilstå bidrag til utdanning, yrkesopplæring eller hjelp til erverv. Loven om *trygd mot arbeidsløse* ble ført å jour med syketrygdloven.

Lov om *Sivilforsvaret* av 17. juli 1953 trekker opp rammene for sivilforsvarets oppgave og organisasjon og fastlegger forholdet mellom sivilforsvaret og kommunene m. v.

Ved lover av 17. juli 1953 ble det gjort endel endringer i *stortingsvalgloven* og *nominasjonsloven*. Det ble stor debatt i Odelstinget og Lagtinget om det såkalte indre listesamband og særlig om et forslag fra et mindretall i konstitusjonskomitéen om at stortingsvalglovens § 11 skulle få et nytt tredje ledd hvor det het: «Parti som helt eller delvis bygger på kollektiv innmelding gjennom yrkes- og fagforening som ikke kan ansees som avdeling av partiet, kan ikke få godkjent eller opprettholde partinavn.» Forslaget, som tok sikte på å skape et brudd i det solidariske samarbeid mellom det faglige og den politiske arbeiderbevegelsen, ble forkastet i Odelstinget mot 26 stemmer og i Lagtinget mot 8 stemmer.

Langtidsprogrammet.

I st.meld. nr. 62 for 1953 la Regjeringen i samsvar med Tron-talen 1953 fram et langtidsprogram for perioden fra og med 1954 til og med 1957. Programmet er en fortsettelse av den langsiktige planlegging som tidligere er utført. I februar 1946 ble det lagt fram for Stortinget en gjenreisningsskisse (særskilt vedlegg nr. 11 til statsbudsjettet 1945—46) som trakk opp retningslinjene for den økonomiske gjenreisning av landet etter krigen. Høsten 1948 ble det lagt fram en økonomisk langtidsplan for perioden 1948—52.

De grunnleggende mål i langtidsprogrammet for 1954—57 er: full sysselsetting, økende produksjon, stigende levestandard og

rimelig inntektsfordeling. Stortinget fikk meldingen 7. juli 1953, man rakk ikke å behandle den før tinget ble oppløst.

Av andre viktige saker som Stortinget behandlet i 1953 nevner en fastleggelsen av Forsvarets organisasjon og befalsopp-læringen i Forsvaret, gjennomføringen av utbyggingsprogrammet for Nord-Norge og opprettelsen av Norsk Produktivitetsråd og Forbrukerrådet.

Det nordiske Råd.

Det nordiske Råd holdt sitt første møte i København 13.—23. februar 1953. Rådet som er et samarbeidsorgan av parlamen-tarikere med tanke på å knytte de nordiske land nærmere, vedtok en rekke anbefalinger til Regjeringene, bl. a. om å under-søke mulighetene for et nærmere økonomisk samarbeid og om å treffe tiltak for friere samferdsel.

Beretninger fra andre organisasjonsledd.

Kvinnebevegelsen.

Året 1953 ga kvinnene i partiet mange arbeidsoppgaver, mø-tevirknsomheten var god og det har blitt stiftet 16 nye avdelin-ger. Landskvinnekonferansen ble som vanlig holdt i dagene før partiets landsmøte og hadde en stor og omfattende dags-orden. Det ble mottatt med glede at det arbeidsprogram som ble vedtatt av partiets landsmøte har med en egen post om hus-mødrenes krav og interesser og slår fast at det trenges en landsplan for bedring av husmødrenes vilkår.

Under valgkampen gjorde kvinnene en god innsats og den har sikkert sin store andel i partiets framgang i valget. Det har blitt framhevd at kvinneavdelingenes evne til å arrangere vel forberedte og gode møter må bli nyttet mer i det felles parti-arbeid.

Kvinnesekretariatet.

Landskvinnekonferansen 20.—21. mars 1953 valte disse som medlemmer av Kvinnesekretariatet:

Rakel Seweriin, formann, Aase Bjerkholt, nestformann, Dagmar Hernes, Hevdig Skar, Konstanse Johansen, Vally Børnich og Eva Friis Christensen.

Sentralstyrets representant: Martin Tranmæl.

Varamenn: Ruth Myhre, Sigrid Thoresen, Anna Højdahl, Klara Eriksen og Borghild Berglund. Varamann for Sentralstyrets representant: Frank Andersen.

Kvinnesekretariatets representanter til:

Partiets sentralstyre: Rakel Seweriin, varamann Aase Bjerkholdt.

Partiets agitasjonsutvalg: Aase Bjerkholt.

Arbeiderkvinnenes Samarbeidskomité. Rakel Seweriin og Aase Bjerkholt.

Opplysningskomitéen for kvinner i samarbeid med Arbeidernes Opplysningsforbund: Rakel Seweriin og Aase Bjerkholt.

Norsk Folkehjelps utvalg for kvinnelig beredskapsarbeid: Vally Børnich, varamann Konstanse Johansen.

Kvinnenes samarbeidskomité for alkoholfritt festliv: Ragna Karlsen og Kirsten Brunvoll, varamann Olga Johansson.

Landsutvalget for Husmorgymnastikk: Mary Olsen.

Disse er medlemmer av Statens Ernæringsråd: Kirsten Brunvoll. Statens Husmorvikarråd: Thina Thorleifsen.

Kvinnesekretariatets møter.

Kvinnesekretariatet har holdt 11 møter og behandlet 108 saker.

Landskvinnekonferansen valte følgende *organisasjonskomité*: Rakel Seweriin, formann, Thina Thorleifsen, Marie Skau, Anny Olsen, Helene Grønvold, for å utrede spørsmålene om kvinneavdelingenes navn og kvinnebevegelsens organisatoriske oppbygging.

Tillitskvinnekonferansen

ble holdt 19. mars i Bygningsarbeidernes Hus, Oslo. Den behandlet saklista til Landskvinnekonferansen og vedtok innstilling på dirigenter, sekretærer og de nødvendige komitéer.

Landskvinnekonferansen

ble holdt 20.—21. mars 1953 i Samfunnshuset, Oslo. Det deltok representanter fra samtlige fylkes-, krets- og de til partiet direkte tilsluttede bypartiers kvinneutvalg unntatt Lofoten —

i alt 181 representanter — foruten Kvinnesekretariatets medlemmer og de innbudte gjester.

Statsråd Aaslaug Aasland innledet om «Partiets sosialprogram», rektor Liv Kluge om «Familierådgivning» og Aase Lionæs om «Våre interesser som forbrukere».

Det ble behandlet organisasjonssaker og innsendte forslag om sosiale og andre spørsmål.

Etter vedtak på landskvinnekonferansen er det oversendt en rekke henstillinger til myndighetene i saker som ble behandlet, således for

Forbrukerrådet.

Det ble henstilt til Regjeringen snarest å konstituere Forbrukerrådet. (Forbrukerrådet ble oppnevnt i statsråd 11. september 1953.)

Familierådgivning.

I en henstilling rettet til Sosialdepartementet om oppretting av kontorer for familierådgivning ble det uttalt:

«Landskvinnekonferansen ber om at Sosialdepartementet bidrar til å få opprettet kontorer for familierådgivning. Vi er kjent med at lignende kontorer er opprettet i Danmark og Sverige.

Sosialundersøkelser som er gjort i den senere tiden, peker på at det er sammenheng mellom konflikter i hjemmene og tilpasningsvansker hos barn og voksne. Vi viser bl. a. til den undersøkelse av verjerådsbarnas miljøbakgrunn som er utført etter initiativ av Oslo kommunale ungdomsnevmnd. Når miljøundersøkelser viser at barne- og ungdomskriminalitet, nervøse lidelser og alkoholisme hos voksne ofte henger sammen med konflikter i hjemmene, mener vi det er riktig å få opprettet rådgivningskontorer, hvor familiene kan søke hjelp og råd i sine vanskeligheter. Kontorene bør kunne gi både sosial, psykologisk, juridisk og økonomisk veiledning. Vi vil bl. a. peke på at skilsmisser og oppløsning av hjemmet kanskje kan unngås ved råd og veiledning før meglingsinstitusjonen får saken til behandling og konflikten allerede har ført til at skilsmisse er aktuelt.

Etter vår mening er det bedre at samfunnet søker å hjelpe i vanskeligheter og avverge tragedier, så langt dette er mulig. Landskvinnekonferansen mener at familierådgivning er et nødvendigt ledd i en godt utbygd sosialpolitikk, og vi retter derfor

en inntrengende henstilling til Sosialdepartementet om snarest mulig å ta opp denne viktige saken.»

Det ble henstilt til Sosialdepartementet at det må bli opprettet flere pleie- og behandlingsplasser for epileptikere.

Sosialdepartementet ble bedt om å arbeide for å endre syke-trygdens refusjonsbestemmelser for legebesøk i hjemmene. Videre ble departementet bedt om å overveie mulighetene for refusjon av de store utgifter ved behandling i hjemmene med penicilin o. l. legemidler. (Ved endringer av 17. juli 1954 i Lov om syketrygd er det nå vedtatt at syketrygden skal yte bidrag til livsviktige legemidler. I meldingen fra departementet om dette, opplyses det dessuten at det arbeides videre med spørsmålet om hjemmesykepleien.)

Det ble henstilt til Sosialdepartementet at vår sinnssykelovgivning må bli revidert så snart som mulig.

En henstilling om å fremme vernetiltak for barn og om støtte til drift av barnehager ble sendt Sosialdepartementet. (Disse spørsmål kan nå tas opp i de enkelte kommuner etterat den nye lov om Barnevern av 17. juli 1953 trer i kraft fra 1. juli 1954.)

Det ble henstilt til myndighetene å søke å bedre feriemulighetene for husmødre. (Stortingens har senere bevilget 400 000 kroner til støtte for husmorferier.)

Det er oppnevnt et Statens husmorferieutvalg som skal fordele disse midler. Utvalget har følgende medlemmer:

Rakel Seweriin, formann, Gunvor Stang, Borghild Nordlid, Beta Wilberg, Ingeborg Dehli Jemtland, Direktør John Caspersen, Rektor Magnus Jensen, Hovedkasserer Hans Hegg og Ekspedisjonssjef Berger Ulsaker.

Det er bedt om at det må bli satt i gang korte kurser omfattende flere grener av yrkesopplæring for kvinner.

Det er henstilt til Kommunal- og Arbeidsdepartementet at også hushjelp bør omfattes av arbeidsløshetsstrygden. (Henstillingen er av departementet oversendt komitéen for revisjon av Loven om trygd mot arbeidsløshet.)

Det er sendt Justisdepartementet en henvendelse om betydningen av at kvinner deltar i rettspleien, f. eks sedelighetssaker.

Landbruksdepartementet er bedt om å endre reglene for stønad til vannforsyningsanlegg, da de någjeldende regler kan virke urettferdige.

Om familietillegg for militærpersonell ble det sendt en henvendelse til Forsvarsdepartementet. (I sitt svar opplyser departementet at utbetalingen til de forsørgede skal skje forskottsvis for inntil 15 dager ad gangen.)

Arbeiderkvinnenes studiefond.

Landskvinnekonferansen vedtok å opprette et studifond. Det skal yte stipend til kvinnelige medlemmer av Det norske Arbeiderparti som vil delta i et av arbeiderbevegelsens kurs. Fondets midler skaffes til veie ved at kvinneavdelingene betaler en årlig avgift av henholdsvis kr. 5.00, kr. 10.00 eller kr. 15.00 etter medlemstallet. Bidrag kan også ytes til fondet av enkelt-personer eller organisasjoner.

(Det vises for øvrig til den trykte protokoll fra Landskvinnekonferansen.)

Organisasjonsarbeidet

har vært preget av årets stortingsvalg. Det ble før valgene holdt en rekke tillitsmannskonferanser for å drøfte forberedelsene til valget. Det har vært kvinnelige valgtalere på turné i alle fylker unntatt Finnmark. Kvinnenes valgavis, «Husmødrene kommer», ble trykt i 150 000 eksemplarer og delvis solgt, delvis utdelt gratis. Den var utmerket valgmateriale. «Arbeiderkvinnen» kom med et spesielt valgnummer.

Av saker som har vært behandlet i avdelingene, kan særlig nevnes forbrukerspørsmål, den nye barnevernloven, kvinners frivillige beredskap, og arbeidet for de yngste (Frambu). Det har vært stor interesse for arbeidet for de eldre. Kvinneavdelingene har på en rekke steder hjulpet til med å få i stand for-
eninger for trygdede og pensjonister.

Studievirksomheten.

Politisk-faglig kvinnekurs ble holdt 28. juni til 4. juli på Leangkollen i Asker. Kurset ble ledet av Landsorganisasjonens sekretær, Gullborg Nyberg, og forlesere var Rakel Seweriin, kontorsjef John O. Berg fra Arbeidernes Opplysningsforbund, statsministerens sekretær, Olaf Solumsmoen, Landsorganisasjonens nestformann P. Mentzen og Gullborg Nyberg. Foruten 18 kursdeltagere deltok også en gjest fra Sverige.

Den nordiske studieuke ble i år holdt i Tammersfors, Finnland, fra 8. til 14. juni. Fra Norge møtte 2 deltagere, Rakel Seweriin og Konstanse Johansen, som var utsendinger fra om Kvinnesekretariatet. Rakel Seweriin innledet på studie-
uken om «mødrevern».

Internasjonal sommerskole ble arrangert i England 18.—25. juli. Etter innbydelse fra England ble det bevilget 2 reisestipend, som ble tildelt Elsa Rastad, Oslo, og Ella Strømsnes, Trondheim.

Flere av våre kvinneavdelinger har drevet studievirksomhet i kontakt med Arbeidernes Opplysningsforbund. Særlig har samtalelagsformen vært nyttet.

Kvinnesekretariatet besluttet 27. november 1954 å søke i samarbeid med Arbeidernes Opplysningsforbund å få lagt flere helge- og ukekurs ute i distriktene.

Forskjellige saker. — Mødrevern.

Kvinnesekretariatet har behandlet spørsmålet om revisjon av arbeidervernloven vedrørende bestemmelsene om mødrevern og oversendt til Kommunal- og Arbeidsdepartementet følgende henstilling:

«Det norske Arbeiderpartis Kvinnesekretariat anser det ønskelig at Norge ratifiserer konvensjon nr. 103 av 28. juni 1952, som slår fast at kvinner skal ha 12 ukers fri ved fødsel, hvorav 6 uker etter fødslen skal være obligatoriske. Vi mener at arbeidervernloven bør endres slik at Norge kan ratifisere konvensjonen.»

Til forbrukerrådet

oversendes med anbefaling disse forslag fra Østfold kvinneutvalgs årsmøte:

1. Det bør opprettes en Statens lånekasse eller lånefond hvor ubemidlede familier kan få lån til innkjøp av arbeidssparende maskiner for husmødre. Lånene bør helst være rentefrie mot bestemt innbetalingsfrist, alt etter lånets størrelse.
2. Arbeidet med framstilling av arbeidssparende maskiner til hjelp og lettelse for husmødrene, må påskyndes.

Husmorferie.

I en henvendelse til Kommunal- og Arbeidsdepartementet ga Kvinnesekretariatet uttrykk for at så lenge midlene til husmorferie er begrenset, bør støtten først og fremst gå til de husmødre som trenger den mest. — Kvinnesekretariatet besluttet 27. november 1953 å samarbeide med Norsk Folkehjelp for å få husmorferieutvalg i våre avdelinger i de kommuner hvor Folkehjelpen ikke har lokallag.

Et forslag innsendt av Askim kvinneutvalg om å gå inn for å få opphevet tortur og dødsstraff verden over, ble oversendt Aase Lionæs for at hun kunne søke å finne grunnlag for å reise spørsmålet i FN.

I anledning av at det var kommet endel forespørsler om retningslinjene i forholdet til de borgerlige kvinneorganisasjoner, gjorde Kvinnesekretariatet følgende vedtak som ble godkjent av Sentralstyret 14. desember 1953:

«I tilfeller hvor våre kvinneavdelinger er i tvil om hvilken holdning de bør innta overfor borgerlige kvinneorganisasjoner, bør spørsmålet drøftes og eventuelt avgjøres av den lokale partiorganisasjon (partistyre). Avgjørelsen kan innankes til Kvinnesekretariatet og partiets sentralstyre.»

«Veilederen»

er kommet ut i 4 nummer og har bl. a. inneholdt: «Hvilke interesser har vi som forbrukere?», omtale av de saker som ble behandlet på landskvinnekonferansen, opplysninger om valgmaterialiet og om studievirksomheten, om midler som bevilges av staten til helsestasjoner, barneheimer, dagheimer og barnehager, husmorvikarer og husmorferie m. v.

«Arbeiderkvinnen»

er kommet i 10 nummer — herav 2 dobbelnummer for april/mai og Juli/august.

I september kom bladet som valgnummer og ble bl. a. utsendt til fagforeninger.

På Kvinnesekretariatets møte 27. august ble spørsmålet om en omlegging av «Arbeiderkvinnen» drøftet, og det ble fattet følgende vedtak:

«Kvinnesekretariatet mener det vil være ønskelig å få mer allsidig stoff i «Arbeiderkvinnen». Annonsene har etter hvert krevd mer plass på bekostning av det redaksjonelle innhold. Med det opplag som «Arbeiderkvinnen» har, tar det forholdsvis lang tid å få bladet trykt i boktrykk. Kvinnesekretariatet mener vi bør få «Arbeiderkvinnen» ut til fler kvinner utenfor arbeiderbevegelsen og vil i samarbeid med Landsorganisasjonens kvinnenemnd søke å øke opplaget ytterligere. Kvinnesekretariatet vil derfor anbefale for Sentralstyret at «Arbeiderkvinnen» blir trykt på rotasjon fra og med septembernummeret. Vi forutsetter at «Arbeiderkvinnen» da kan trykkes på så godt papir som mulig og med best mulig utstyr for øvrig.»

Dette vedtak ble godkjent av Sentralstyret og fra september kom «Arbeiderkvinnen» i nytt format og trykt på rotasjon.

Elsa Rastad har vært «Arbeiderkvinnen»s redaktør fra april/mai-nummeret.

Representasjon.

På årsmøter og konferanser har Kvinnesekretariatet vært representert ved:

1/2	Rogaland	Thina Thorleifsen
8/2	Aust-Agder	»
11/2	Buskerud	»
15/2	Nord-Trøndelag	»
15/2	Sør-Trøndelag	Aase Lionæs
16/2	Trondheim.	Thina Thorleifsen
21/2	Nord-Møre	Kirsten Brunvoll
22/2	Akershus	Thina Thorleifsen
27/2	Telemark	Kirsten Brunvoll.
7/3	Hedmark	Ragna Karlsen
14/4	Buskerud	Ruth Myhre
26/4	Vest-Agder	Rakel Seweriin
29/4	Østfold	Eva Friis Christensen
9—10/5	Rogaland	Magnhild Hagelia
14/5	Aust-Agder	Aase Bjerkholt
31/5	Namdal	Magnhild Hagelia
31/5	Møre	Gurid Almenningen
7/6	Inntrøndelag	Astrid Skare
14/6	Sør-Trøndelag	Vally Børnich
15/8	Buskerud	Thina Thorleifsen
16/8	Aust-Agder	Rakel Seweriin
22—23/8	Nord-Møre	Astrid Skare
30/8	Telemark	Magnhild Hagelia
30/8	Rogaland	Sigrid Thoresen
5—6/9	Hordaland	Rakel Seweriin
6/9	Østfold	Aase Bjerkholt
23/9	Hedmark	Konstanse Johansen
24/9	Vestfold	Rakel Seweriin
25/10	Inntrøndelag	Sigri Tonning
15/11	Sør-Trøndelag	Gullborg Nyberg
22/11	Akershus	Rakel Seweriin
26/11	Vestoppland	Aase Bjerkholt

I juni måned hadde Hedvig Skar møter med avdelingene i Vardø, Bjørnevatn, Kirkenes, Vadsø og Ballangen.

Representasjon i andre land.

På Finlands Soc. Dem. Kvinnoförbunds kongress 19. og 20. april møtte Rakel Seweriin.

På den internasjonale kvinnekonferanse i Stockholm 12. og 13. juli møtte Rakel Seweriin.

Nye kvinneavdelinger:

Hedmark: Arbeiderlaget Samhold's kvinnegruppe.

Telemark: Bostrak arbeiderpartis kvinnegruppe. Heddal arbeiderkvinnelag. Lisleherad arbeiderkvinnelag.

Aust-Agder: Froland arbeiderkvinnelag. Birkenes arbeiderkvinnelag.

Vest-Agder: Torisdal arbeiderpartis kvinnegruppe. Kvinesdal arbeiderpartis kvinnegruppe.

Sør-Trøndelag: Hemne arbeiderpartis kvinnegruppe. Øvre Haldalen arbeiderkvinnelag. Nedre Haldalen arbeiderkvinnelag.

Nord-Trøndelag: Skorovatn arbeiderkvinnelag.

Nord-Helgeland: Søfting arbeiderpartis kvinnegruppe.

Ofoten: Kjeldebotn arbeiderkvinnelag.

Sør-Troms: Kjeiprød arbeiderkvinnelag. Midtbygden arbeiderkvinnelag.

Thina Thorleifsen

fraba seg gjenvalg etter 30 års virke som kvinnesekretær. Hun ble i forbindelse med landsstyrets møte 27. og 28. oktober tildelt partinåla med gullkrans og en vakker gave. Landsstyret vedtok at hun til utgangen av 1953 skulle utbetales full lønn, og at hun deretter får utbetalt 50 pct. av den for kvinnesekretæren til enhver tid gjeldende lønn.

Administrasjonsordningen ved kontoret.

Sentralstyret besluttet den 15. juni 1953 etter tilråing fra Kvinnesekretariatet at stillingen etter Thina Thorleifsen foreløpig ikke besettes. Nestformannen, Aase Bjerkholt, har sammen med formannen, Rakel Seweriin, den daglige ledelse av Kvinnesekretariatet inntil videre og arbeider halv dag ved kontoret.

AUF.

I. Innledning.

Stortingsvalget var naturlig den store oppgaven som preget virksomheten i AUF i 1953. Det er derfor tilfredsstillende å slå fast at den innsatsen som ble gjort i alle ledd i Fylkingen i vesentlig grad bidro til valgseiren.

Innad i organisasjonen er en fortsatt opptatt av å finne fram til de former som bedre kan møte ungdommens behov og sikre en stabil virksomhet og vekst i Fylkingen. På sentralt hold i organisasjonen har en etter hvert kommet fram til en rekke standpunkter og løsninger som har muligheter for å skape bedre forhold både når det gjelder den alminnelige organisasjonsvirksomhet og når det gjelder skolerings- og opplysningsarbeidet. Visse tegn tyder også på at AUF-laga nå er i vekst og utvikling. De yngste ungdommene strømmer inn i mange lag og oppgaven blir å møte dem med en lagsvirksomhet som dekker behovene og vekker interesse for politisk arbeid. For 1954 har Sentralstyret lagt opp en arbeidsplan der en først og fremst tar sikte på å sette laga i stand til å løse sine primære oppgaver.

II. Organisasjonsapparatet.

Organisasjonsapparatet fikk i forbindelse med Stortingsvalget en spesiell trimming idet en så vel i sentrale som lokale organisasjonsledd og kontakter ble rustet til valgkampen. De fleste av AUF's 30 distriktslag hadde årsmøte på vårparten. Så vel disse møtene om spesielle tillitsmannskonferanser som alle hadde representasjoner fra sentralstyret, tok sikte på å sette laga i god organisasjonsmessig stand. En lang rekke distriktslag arbeidet spesielt for dette mål gjennom informasjonsaviser og konferanser.

I 1953 er nystartet og reorganisert 40 lag.

Sentralstyret har i 1953 gjort bestemte tiltak for å effektivisere og rasjonalisere Fylkingens sentrale virksomhet og økonomi. Både med sikte på et bedre opplegg for lagas praktiske arbeid og for å bringe den sentrale virksomhet på linje med organisasjonens økonomiske bæreevne. I denne forbindelsen har en også tatt sikte på å skaffe nye inntekter med det mål å øke aktiviteten i hele organisasjonsapparatet.

III. Studiearbeidet.

Rapporten fra Arbeidernes Opplysningsforbund viser at ungdomslag og distriktslag i forbundets beretningsperiode 1. juli 1952—30. juni 1953, hadde 108 studieringer, 18 korte kurs, 3 kveldsskoler. Samlet har 1308 medlemmer i AUF deltatt i studievirksomhet som er rapportert til Opplysningsforbundet.

I samband med valgkampen ble det arrangert et politisk trimmingskurs på Utøya med 10 representanter fra distriktslaga. For øvrig har Fylkingens sentrale studieutvalg samarbeidet med

distriktslaga ved gjennomføringen av en rekke helgekurs og kveldsskoler.

I samarbeid med Dovrefjell Hotell, ble det arrangert et dugnadskurs på hotellet i tia 1.—7. juni med 18 deltagere.

AUF har ellers vært med i en rekke kurser arrangert av Statens Ungdoms- og Idrettskontor, Folk og Forsvar og Den europeiske ungdomskampanjen med mange deltagere.

IV. Utøya.

Driften av AUF's studie- og friluftssentrum, Utøya i Tyrifjorden, har i foregående sesonger vært en belastning på AUF's økonomi. I 1953 lyktes det imidlertid å øke kapasiteten og belegget på øya slik at driften ble drevet i balanse. I tillegg til AUF's egne arrangement på Utøya, ble den også nyttet av partilag og kvinnegrupper, fagforeninger og andre politiske og upolitiske organisasjoner til kurser, turer og stevner. I samarbeid med Norsk Folkehjelp ble det arrangert en 4-ukers feriekoloni for 76 barn. Dessuten hadde øya besøk av om lag 150 spanske, belgiske, tyske og skandinaviske kamerater. Tilsammen hadde Utøya besøk av om lag 500 personer som hadde kortere eller lengre opphold på øya.

Den økonomiske omsetningen i driften av Utøya, var ca. kr. 55 000.00.

Til utbygging av Utøya ble det i 1953 gitt tilskudd fra Feriefondet med kr. 5 000.00 og fra Statens Ungdoms- og Idrettskontor med kr. 4 500.00. Disse midlene ble nyttet til viktige anskaffelser som i det vesentlige bidro til å øke og lette effektiviteten. Det står imidlertid mye igjen før driften av øya er hensiktsmessig og rasjonell. Men driften i 1953 kan trygt karakteriseres som et gjennombrudd der en har lagt et godt grunnlag for en videre nytting av Utøya.

IV. Utøya — annen sommervirksomhet.

Utøya-leiren 1953

ble arrangert som et landsomfattende leirarrangement. Leiren var besøkt av om lag 400 AUF-medlemmer og ble meget vellykket trass i dårlig vær. Utøya viste seg vel egnet til arrangement av dette slaget, og leiren vil bli fortsatt som årlig arrangement.

Pariser-leir 1953.

I samarbeid med broderorganisasjonene i Norden ble det arrangert en Skandinavisk leir i Paris 12.—25. juli.

Hensikten med leiren var å gi høve til en billig tur til Paris. Prisen for reise og opphold var kr. 490.00. Leiren som ble meget vellykket hadde 2 000 deltagere. AUF var representert med 50 deltagere.

Camping — buss-turen til Paris.

Turen ble arrangert i samarbeid med Norsk Folkeferie. Tilletaket møtte liten interesse hos laga, men 10 turer ble fulltegnet av enkelt-deltagere. Hver tur varte i 14 dager.

Weekend-turer til Oslo

ble i samarbeid med Norsk Folkeferie arrangert for laga i distriktene nær Oslo.

VI. Fritt Slag.

Fritt Slag har gjennom hele 1953 fortsatt som ukeavis. Avisen har blitt godt mottatt i Fylkingen og spilte særlig i valgkampen en betydelig rolle med 50 000 valgabonnenter i 6 uker. Etterat Fritt Slag i ca. 2½ år har kommet ut som ukeavis, kan en slå fast at avisen har maktet å innarbeide seg som politisk ungdomsavis.

Til tross for et iherdig arbeid med utbredelsen av avisa har det imidlertid ikke vært mulig å øke det abonnementstallet på ca. 8 000 avisen har stabilisert seg på. Dette har ført til en vesentlig økonomisk belastning som ikke kan pålegges organisasjonen. Sentralstyret har derfor tatt opp spørsmålet om en omlegning av avisdriften slik at Fritt Slag fra nyåret 1954 går over til 14-dagers utgave.

VI. Statens Ungdomsråd.

Samarbeidet med Statens Ungdoms- og Idrettskontor har i 1953 vært det beste og har ført til gode resultater. AUF's gamle krav om oppretting av et Statens Ungdomsråd fant i 1953 sin løsning etter lange forhandlinger mellom ungdomsorganisasjonene og Statens Ungdoms- og Idrettskontor. I Rådet — som har 7 medlemmer — er AUF representert med Ivar Mathisen. Dessuten deltar Fylkingen aktivt i alle de spesialutvalg som etter hvert er nedsatt av ungdomskonferansene. I 1953 er arrangert 2 ungdomskonferanser. Dessuten er arrangert 4 3-dagers ungdomslederkurs i distriktene, der AUF har hatt 36 deltagere. Det er videre gitt ut en felles ungdomsavis om alkoholspørsmålet. Avi-

sen er distribuert i ungdomsorganisasjonene. AUF fikk i 1953 kr. 4 500.00 til utbygging av Utøya fra Statens Ungdoms- og Idrettskontor (statsmidler til ungdomsarbeid).

VII. Folk og Forsvar.

Samarbeidet med organisasjonen «Folk og Forsvar» har fortsatt vært det aller beste. Det er i løpet av året holdt konferanser om «Ungdommen og Forsvaret» i Arendal, Drammen, Hønefoss, Moss og Kongsvinger. AUF har deltatt i hver av disse konferansene med 10 representanter.

Det er videre arrangert en sentral kontaktkonferanse på Skrimhytta 6.—8. november der AUF møtte med 7 representanter. En spesiell konferanse om «Bygdeungdommen og Forsvaret» hadde 3 deltagere fra AUF. I Stavanger ble der den 26.—28. april arrangert en konferanse om «Vårt totalforsvar» der AUF var representert med 3 deltagere. Videre er det arrangert omvisning på flyplasser og ved militære øvelser. Fellesmøter om tjenestetia er arrangert i samarbeid med Folk og Forsvar og de politiske ungdomsorganisasjonene. Folk og Forsvar — møter er holdt på Støren, Melhus, Orkanger, Løkken og Hamar.

I en kringkastingsdebatt om Folk og Forsvar den 20. april med representanter fra de politiske ungdomsorganisasjonene deltok Rolf Hansen fra AUF.

Etter opptak fra Folk og Forsvar er det ved Statens Ungdoms- og Idrettskontor satt ned et spesielt utvalg for å legge fram en innstilling om samarbeidet mellom forsvaret og ungdomsorganisasjonene. Innstillingen foreligger ved årsskiftet.

AUF har deltatt i utvalget med Finn Norman som også har vært utvalgets formann.

VIII. Den europeiske ungdomskampanjen.

Opplysningskampanjen om europeiske samarbeidsspørsmål har fortsatt i 1953. AUF er representert i kampanjens Arbeidsutvalg med Per Kleppe.

Det er i løpet av året holdt følgende kurser:

Ungdomslederkurs for Sørlandet 13.—14. juli, AUF 6 deltagere.

Ungdomslederkurs for Akershus, Hedmark og Oppland 20.—21. juli, AUF 10 deltagere.

Ungdomslederkurs for Møre 5.—6. sept., AUF 8 deltagere.

Kurs for journalister og studieledere i Oslo 25.—27. mai. AUF 12 deltagere.

AUF har videre vært representert på disse internasjonale arrangementene:

Tysk-Skandinavisk kurs i Slesvig 16.—20. mars, Finn Gustavsen.

Kurs i Holland 16.—20. juni, Bjørn Knoph.

Ungdomsledermøte i Berlin 2.—7. juli, Bjørg Zachariassen.

Edinburg-Festivalen 18.—31. august, Olav Lihaug.

IX. Nordisk og internasjonalt samarbeid.

Det nære samarbeidet mellom de nordiske organisasjonene om politiske og praktiske spørsmål har vært ført videre fram. Det er i 1953 holdt 5 møter i Den nordiske Samarbeidskomitéen.

Årets nordiske lederkurs ble arrangert i Danmark 1.—8. februar. AUF hadde 9 deltagere på kurset.

Paris-leiren 12.—25. juli — som var årets store nordiske arrangement er omtalt under sommervirksomheten.

På kongressen i Finlands soc.dem. Ungdomsforbund 22.—25. mai møtte Ivar Mathisen.

AUF har videre stått i god forbindelse med den Sosialistiske Ungdomsinternasjonalen, IUSY. På Eksekutivkomitémøtet i London 25.—26. oktober møtte Turid Rohde Nilsen.

På IUSY's sommerskole i Luxemburg den 2.—12. september deltok fra AUF: Finn Norman og Ase Fredriksen.

For øvrig har en hatt en rekke internasjonale kontakter. I samarbeid mellom AUF og Oslo distriktslag ble det arrangert 1 ukes opphold for 15 spanske ungdommer på Utøya. Spanjerne hadde gratis opphold og reise.

På årsmøtet i Deutsches Bundesjugendring den 19.—21. november møttet fra AUF: Bernt H. Lund.

X. Valgkampen.

AUF's valgkamp ble lagt opp i nært samarbeid med partiet og gjennomført som «Ungdommens Valgkamp».

Valgkampen ble finansiert gjennom en spesiell bevilgning fra partiets valgbudsjett.

Følgende materiell ble trykt i store opplag:

1. Brev til førstegangsselverne.
2. Ungdomsbrosjyre.
3. Stor Plakat.
4. Liten Plakat.
5. Røde Buss-plakater.
6. Røde Buss-program.

Materiellet ble distribuert gjennom om lag 700 lag og kontaktpunkter. «Fritt Slag» ble spredt i 50 000 valgabonnement gjennom 6 uker. Avisen ble dels sendt gjennom posten, dels ved direkte distribusjon i laga.

I samarbeid med distriktslaga ble det gjennomført møte — og foredragsturnéer i laga. AUF deltok med foredragsholder i følgende distrikter: Namdal, Hordaland, Sogn og Fjordane, Vestfold og Telemark.

Røde Buss-arrangementene fikk i denne valgkampen sitt fullstendige gjennombrudd. AUF hadde to sentrale busser, Nord-Norges-bussen og Vestlands-bussen. Nord-Norges-bussen spilte i tia 30. juli—12. oktober 70 forestillinger, Vestlands-bussen i tia 5. september—12. oktober 30 forestillinger. Turnéene var meget vellykket.

Den store bredden i Røde Buss-virksomheten ble imidlertid skapt gjennom de 25 distriktsbusser som var i virksomhet. Disse turnéene lå på et meget høyt nivå og samlet tusener av tilhørere.

Foruten bussene deltok en rekke teatergrupper i distriktslagas valgkamp. Tilsammen deltok AUF's underholdningsgrupper på om lag 1 000 arrangement i valgkampen.

XI. Partiets landsmøte.

Fylkingens sentralstyre viet forberedelsen til Landsmøtet i partiet stor oppmerksomhet. For Landsmøtet forelå også forslagene fra AUF's Landsmøte om å sette ned et sosialiseringsutvalg og et kulturutvalg.

Forslagene ble tiltrådt av Landsmøtet. Dessuten forelå forslag fra Sos. Studentlag om tilsetting av internasjonal sekretær ved Partikontoret. Forslaget ble bifalt.

Til forslagene til Arbeidsprogram for partiet la AUF's sentralstyre fram en rekke endringsforslag, samtidig som en fremmet for Landsmøtet forslag om å tiltre AUF's skoleprogram. Skoleprogrammet ble vedtatt oversendt partiets skoleutvalg til videre behandling.

XII. Politiske saker.

AUF's sentralstyre, lag og distriktslag har behandlet en lang rekke politiske spørsmål.

Sentralstyret har bl. a. behandlet følgende saker:

- a) Den tuberkuløse ungdommens stilling i samfunnslivet. Innstilling sendt Sosialdepartementet og partiets sentralstyre.

- b) Revisjon av § 26 i landkommuneloven (bevilgning til politiske organisasjoner) og § 25 i by-kommuneloven. Forslag sendt Kommunedepartementet og partiets sentralstyre.
- c) Offentlige artiums- og realskolekurs med eksamensrett. Forslag sendt Kirke- og Undervisningsdepartementet.
- d) Forslag om generell regnskapslov, sendt Handelsdepartementet.
- e) Forslag om statsstøtte til utveksling av ungdom i politiske ungdomsorganisasjoner, sendt Utenriksdepartementet.
- f) Hjelpestipendier og friplasser ved norske læreanstalter for studenter og skoleungdom fra underutviklede land. Uttalelsen sendt Kirke- og Undervisningsdepartementet.
- g) Revisjon av hushjelploven. Forslag sendt Sosialdepartementet.
- h) De kommunale ungdoms- og idrettsutvalg. Henvendelse sendt Statens Ungdoms- og Idrettskontor om materiell for utvalgene.
- i) Ungdomsorganisasjonene og edruskapsarbeidet. Forslag sendt Statens Ungdoms- og Idrettskontor.
- j) Ungdomsutveksling med Sovjet-Samveldet. Forslag sendt Statens Ungdoms- og Idrettskontor.
- k) A-paktrådets uttalelse om Indo-China-konflikten. Vedtak i saka offentliggjort.
- l) Avtalen mellom USA og Franco-Spania. Tilslutning til den norske Spaniakomiteéns protest.
- m) Arbeidssituasjonen i Dovre og Røros-distriktene og i Nordland. Saka reist av Dovre distriktslag.
- n) Kommunal garanti til «Ungdommens Fredag» i Oslo. Saka reist av Oslo distriktslag.
- o) Husbanklån til hybelbygg. Saka reist av Sos. Bul., Oslo.
- p) Arbeiderorganisasjonene og kaféspørsmålet i Oslo. Saka reist av Sos. Bul., Oslo.
- q) Kvalitetskontroll av kafé- og ferdigmat. Saka reist av Sos. Bul., Oslo.
- r) Militær opplæring av ungdom under vernepliktig alder. Saka reist av Telemark distriktslag.
- s) Verving av rekrutter til Forsvarets skoler. Saka reist av Telemark distriktslag.

Framfylkingen.

Landsrådet.

Det er i perioden foretatt endel endringer i Landsrådets sammensetning. Landsleder fra 1945, Hans Sundrønning, Det norske Arbeiderparti, ba om avløsning og Werna Gerhardsen fra Det norske Arbeiderparti ble ny landsleder. Rolf Hansen fra Arbeidernes Ungdomsfylking rykket opp som ny nest-landsleder. Øvrige medlemmer: Helge Sivertsen, Odd Kjus og Dagfin Rimestad fra Det norske Arbeiderparti, Hans Sundrønning, Paul Engstad og Bjørn Fougli fra Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Reidar Hirsti, Inger Halvorsen fra Arbeidernes Ungdomsfylking, Sverre Frogner fra Arbeidernes Avholdslandslag, samt Framfylkingens sekretær Finn Norman.

Virksomheten

har i 1953 vært preget av stor aktivitet på flere betydelige felter. Mye tyder på at en nå har funnet fram til arbeidsformer som kan skape stabile lagsforhold, og dermed de resultater en mener det er mulig å få til. Ledermangelen er fortsatt et problem, noe som imidlertid har bedret seg noe dette året.

Lokalvansker har og stillet seg hindrende i veien for ny og bedre virksomhet på enkelte steder. Når det gjelder forholdet til de voksnes organisasjoner bør det sies at disse ikke alltid har utvist nødvendig interesse og ansvarsfølelse overfor Framfylkingen som organisasjon, og hvilke prinsipper en arbeider etter. Imidlertid kan der nå spores stor bedring i dette forholdet.

Framfylkingens økonomiske evne er liten og tillater ingen utvidelse av virksomheten med de faste bidrag som årlig gis av DNA og AFL. Særlig i valgårene er stønaden fra organisasjonene minimal. Landsrådet har drøftet spørsmålet om en tilfredsstillende finansieringsordning for Framfylkingen, og vil ta saka opp med hovedorganisasjonene i 1954.

Organisasjonen.

Det er i 1953 reist og gjenreist 15 Framlag med tilsammen ca. 600 medlemmer. På en rekke steder er det nedsatt Framråd og andre komitéer som arbeider med å reise lag. Flere lag ventes reist på nyåret 1954. Framkrets er organisert i Oslo. I Vestfold og Sør-Trøndelag arbeides det med å organisere kretser. Virksomheten i bestående lag er jevnt over god. Mangelen på høvelig instruksjonsmateriell har vært merkbar, noe som for øvrig må sees i relasjon til Framfylkingens økonomi.

Det er i årets løp holdt en rekke foredrag om Framfylkingen og virksomheten.

Kursvirksomhet.

I tida 4—10 januar ble det avviklet et Framlederkurs på Sju-sjøen Fjellstue v/Lillehammer med 55 deltagere. Søknaden til kurset var overraskende stor og over 50 pct. av søkerne måtte avvises. Kurset samlet deltagere fra hele landet. Representanter fra Sverige og Danmark var og til stede. Den ganske omfattende kursplanen ble gjennomført i sin helhet. Kurset ble godt mot-tatt av deltagerne, og synes å ha gitt gode resultater.

Utover dette har Framfylkingen hatt 6 deltagere med på kurser i utlandet. I Oslo Framkrets er avviklet 2 Framsport-kurs. Arbeidet med å få til en dansering er påbegynt. For foreldregruppene i Oslo er det gjennomført en informasjons-serie. I de enkelte lag i Oslo er det holdt en rekke ulike kurser. Et sanitetskurs pågår ved årsskiftet. Kurset er lagt opp i sam-arbeid med Norsk Folkehjelp.

Nordisk leir i Finland.

Bortsett fra mindre leirvirksomhet samlet årets nordiske leir størst interesse. Over 200 Framkamerater — fra Vardø i nord og nedover — tok del i denne. Reisa med båt og tog foregikk på betryggende måte uten uhell av noen art. Nuoret Kotkat — vår finske broderorganisasjon — hadde gjort et samvittighetsfullt forarbeid og leiren ble i alle dele vellykket. Framfylkingens Leirfond ytte tilskott til de deltagende Framkamerater for ca. kr. 10 000.00.

«Framkameraten».

* Med sikte på Finnlands-leiren ble det trykket opp et spesial-nummer av «Framkameraten». Dette nummer nyttes også som agitasjonsmiddel. Av økonomiske grunner har en ikke sett seg istand til å gi ut «Framkameraten» på ordinært vis.

1.- mai-arrangement for barn.

Framfylkingen la også i år opp et program for 1. mai-arrange-ment for barn. En er kjent med at ungdomslag og 1. mai-komi-téer nyttet programmet. Oslo Framkrets ordnet til et større arrangement på Jordal Amfi hvor om lag 10 000 mennesker var til stede.

Julearrangement.

Framlaga har som tidligere i stor utstrekning tatt del i ledelsen av fag og partiforeningers julefester for barn. Særlig i Oslo er det gjort en betydelig innsats, der Framlaga hadde ledelsen av over 125 julefester. Framfylkingen har ellers i år sendt ut et juleprogram til samtlige partiforeninger, kvinnegrupper, ungdomslag og Framlag. Dette programmet er godt nyttet.

«Frambu».

Arbeidet med reisingen av «Frambu» i Østmarka ved Oslo er i full sving. En regner å kunne ta anlegget i bruk 1954. Ca. 6 000 dugnadstimer er hittil registrert på «Frambu». I samband med dette er det grunn til å framheve den innsatsen som er gjort av partigruppene i fagforeningene og da særlig Veivesenets og Tømrernes grupper. Det er opprettet en egen stiftelse for friluftsentret «Frambu» med Odd Kjus som formann.

Betydelige økonomiske midler er satt inn i anlegget, og de tak som er tatt for å få endene til å møtes har vært store. Bl. a. er det utgitt et hefte — «Vi Unge» — hvis inntekt i sin helhet går til «Frambu». Hftet har blitt godt mottatt over hele landet.

Agitasjonsturné.

I høstmånedene ble det lagt opp en ganske omfattende plan for reising av Framlag som i hovedtrekkene er gjennomført. Det er særlig sentrale steder en i første omgang har vært opp-tatt av. Om lag 30 steder er besøkt i bl. a. fylkene Akershus, Vestfold og Østfold. Videre er følgende steder besøkt: Bergen Laksevåg og Stavanger, samt Trondheim, Hommelvik, Asheim, Inderøy, Steinkjer, Mosjøen, Korgen og Mo i Rana. Denne turné ble mulig gjort spesiell bevilgning fra DNA.

Nordisk og Internasjonalt samarbeid.

Nordiske konferanser er holdt i februar, april og oktober måned. I februar var Framfylkingen representert ved Werna Gerhardsen og Finn Norman, i april ved Finn Norman, samt i oktober måned ved Hans Sundrønning som kombinerte konferansen med et annet møte. Framfylkingen har ellers i 1953 hatt god internasjonal kontakt. Således møtte Finn Norman ved Den internasjonale konferansen i Nürnberg i april måned, hvor Norge bl. a. ble bedt om å stå som arrangør for internasjonal leir i 1955. Etter henstilling fra de øvrige nordiske broderorganisasjoner ble

ellers Framfylkingen representert i sentralkomitéen for Internasjonal Falcon Movement ved Finn Norman.

Oslo Framkrets hadde i sommer besøk av 15 tyske Framkamerater, som var privat innkvartert. Framkretsen hadde lagt opp et godt program. Det er forutsetningen at 20 norske Framkamerater får et gratis opphold i Tyskland sommeren 1954.

Statens Ungdomsråd.

Framfylkingen har vært representert på Ungdomskonferanse ved Øivind Hansen og Finn Norman.

DNA's landsmøte og konferanse om Framfylkingen.

I forbindelse med landsmøtet holdtes en konferanse med endel av landsmøtets deltagere om Framfylkingen. Werna Gerhardsen holdt en innledning, som foranlediget positiv diskusjon.

Året 1953 har på flere felter innen virksomheten vist gode resultater. De mest framtreddende svakheter har vært innstruksjonsmateriell og mangel på kursvirksomhet. På disse områder vil en i 1954 i særlig grad sette kreftene inn.

Opplysningsforbundet.

Årsmeldingene i AOF følger ikke lenger kalenderåret, og det er derfor ikke mulig å oppgi helt eksakte tall for året 1953. Ved avslutningen av *budsjettåret* 1952—53 var antallet *studieringer* økt noe i forhold til foregående arbeidsår, nemlig fra 915 til 1 021. Deltagertallet i studieringene økte samtidig fra 8 968 til 10 985.

En rask gjennomgåing av meldingsskjemaene viser at aldersgruppa 31—40 år har størst deltagerantall i studieringene. De nest største tallene har aldersgruppene 26—30 år og 41—50 år. Aldersgruppa under 20 år er forholdsvis svakere representert i studieringene. Den er svakere representert i det øvrige studiearbeidet også.

Disse tallene bekrefter for så vidt det som mange har ment å vite på forhånd: Når folk er kommet opp i 30—40-årsalderen går de ofte inn i tillitsverv i organisasjonene og samfunnslivet, og føler et sterkt behov for den orienteringen som studiearbeidet kan gi. Også en analyse av yrkesfordelingen synes å tyde på det. Undersøkelsen omfattet 4 120 deltagere i studieringene. Av dem var 2 331 menn og 291 kvinner industriarbeidere. 589 menn 341 kvinner var funksjonærer. 295 var husmødre og 171 menn tilhørte yrket skog, land og fiske.

En ytterligere bekreftelse på at studiearbeidet er en form for utdanning av tillitsmenn får en når en ser på *emne-fordelingen* i studieringene: 29,4 prosent av ringene studerte *organisasjonskunnskap*, 10,5 prosent studerte faglige spørsmål.

Almene spørsmål som språk, regning, psykologi, seksuell opplysning, førstehjelp og alkoholspørsmål ble studert av 22,6 prosent. Politisk teori og historie blir i mindre utstrekning behandlet i studieringene, mer i kveldskolene og forelesningene.

Derimot har *samtalelaget* fått økt tilslutning år for år. Framgangen er ikke meget stor, men klar. 105 grupper behandlet det materiellet AOF har gitt ut for samtalelaget. En god del av dem har senere brukt stoffet på organisasjonsmøtene. Emner som har vært behandlet i samtalelag: Forbrukerkontroll, Trivsel på arbeidsplassen, Kooperasjonen, Prisreguleringa, Ungdom og idrett, Den kulørte ukepressa, Indeksreguleringa, Folketrygden, UNESCO og Spania, Pornografien, Alkoholismen, Skattene, Fjernsynet, Svangerskapsavbrytelse.

Antallet kveldskoleklasser er økt noe fra år til år og kom siste arbeidsår opp i 99, men tallet er likevel meget lavere enn tilsvarende tall fra før krigen. En omlegging og modernisering av undervisningen er i gang og synes å kunne gi muligheter for ny framgang her.

Det har vært diskutert om en burde la kveldskolen gå over til å bli en ren *tillitsmannsskole*, men det ser ut til at de fleste vil foretrekke fritt å kunne velge sine emner etter som interesser og muligheter er.

Kursvirksomheten får stadig større betydning. *Helgekursene* holder på ny på å bli et viktig innslag i studiearbeidet, etterat det er lykket å få satt det mer i system. I meldingsåret ble det holdt 201 helgekurs med 4 574 deltagere. Kurs som varte 8 dager eller lengere tid hadde samlet vel 2 100 deltagere. Det er da også regnet med kurs som fagforbundene satte i gang i egen regi.

Siste år ble det gjort forsøk med såkalte «regionale faglige kurs». De ble arrangert som distriktskurs med deltagere fra 3—4 fagforbund som samarbeidet med AOF om tiltaket. Forsøket falt meget heldig ut og førte til at det senere er satt i gang flere slike kurs.

Samtidig fortsetter TWI-kursene som blir ledet av instruktører fra LO. De hadde siste arbeidsår 1 256 deltagere.

Ved de studietiltakene som er meldt til AOF deltok i alt 21 251 personer. Tilsvarende tall året før var 17 926.

6 norske arbeidergrupper ble bevilget reisestipend fra UNESCO til gruppereiser i utlandet. Kr. 35 000.00 ble bevilget

til enkeltstipend for arbeidere av Fondet for Norsk-Dansk samarbeid. Under det såkalte Work Study Training Programme som forutsetter et års arbeid og studium i USA ble det siste år sendt ytterligere 12 arbeidere. Dermed har vi fylt den kvoten som var tildelt AOF — 150. En komité er nedsatt for Amerikansk-Norsk studiearbeid. Med i komitéen er ekspedisjonssjef Einar Boysen, lektor A. S. T. Langeland, professor Sigmund Skard og sekretær Anders Mørk. Komitéen skal arbeide for å gjøre amerikansk samfunnsliv kjent og har foreslått kurs for lærere og arbeidere. Utgiftene blir dekket av Fullbright-midler.

LO-skolen på Sørmarka har utviklet seg til å bli en viktig til-litsmanns-skole. Den hadde siste arbeidsår 26 elever i 8 uker. Anders Mørk var leder for skolen.

Tidlig på høsten 1953 forelå den store materialsamlingen «Norsk Næringsliv og dets problemer». Det er en fyldig beskrivelse av vårt næringslivs oppbygging og utvikling. Hans Luhn var redaktør for verket og i alt 25 forfattere har medvirket.

Einar Gerhardsens «Tillitsmannen» har vært trykt opp i stadig nye opplag siden den første gang kom ut i 1931. Men utviklingen siden da gjorde det nødvendig å få en grundig omarbeidelse av boka og dette ble i 1953 gjort av Ivar Viken. Den nye «Tillitsmannen» forelå ferdig sent på året 1953.

I serien «Arbeideren og Kulturlivet» er det gitt ut to nye hefter: «Filmen og arbeiderbevegelsen» ved Elsa Brita Marcussen, og «Fra almueskole til enhetsskole» ved Thorleif Øisang.

AOF har besørget utgitt et utdrag av Regjeringens langtids-program.

Fra 1. januar 1953 ble det gjennomført en abonnementsordning for Opplysningsforbundets materiell. For kr. 15.00 får abonnen-tene tilsendt alt nytt materiell etter hvert som det kommer ut. Et forsøk på salg av billige bok-pakker slo ikke særlig heldig ut.

Opplysningsforbundets filmavdeling hadde i perioden 4708 filmutleier. I tillegg til dette kommer utleien fra avdelingskon-torene og distriktssekretærene. Filmavdelingen fikk en tilvekst på 50 nye filmer med 196 kopier. I alt er det til disposisjon 450 filmer med 1150 kopier.

AOF-teatret hadde i 1953 92 medlemsgrupper. Det er endel flere grupper i virksomhet, men ikke alle har sluttet seg til AOF-teatret. Teateravdelingen under Arne Kristiansen gjen-nomførte et instruktørkurs for ledere av teaterturnöene som AUF sendte ut i løpet av året. AUF satte i gang to landsomfattende turneer av 27 distriktsturneer. En svensk teatergruppe har gje-stet Norge og det er meningen at en norsk gruppe skal få gjøre

gjen-visitt i Västmanland i 1954. Teateravdelingen har besørget opptatt mikrofilm av noen skuespill-manuskripter som er skrevet av Marcus Thrane. Det er ikke tatt standpunkt til hvordan en skal kunne nytte ut manuskriptene.

Kursene utenlands er som regel omfattet med stor interesse, i de fleste tilfellene er de overtegnet flere ganger. Dette gjelder bl.a. Manchesterskolen på Holly Royde. En vanskelighet er det at kursavgiften stadig blir økt. Den er nå oppe i kr. 1340.00 og det blir derfor bare høve til å skaffe 8 stipend. 1 deltager reiste for egen regning i 1953. Også Geneve-skolen har stor søkning. Leder i 1953 var K. B. Andersen, Danmark, og som norsk lærer deltok Dagfinn Austad. 12 norske elever var med. Det er sendt søknad til Kirke- og Undervisningsdepartementet om å få økt tilskottet fra 6000 til 8000 kroner for å unngå forhøyelse av kursavgiften som nå er 1200 kroner.

Arbeidet med å skape et bedre organisatorisk grunnlag for AOF's virksomhet fortsetter. Det er nystartet flere AOF-foreninger som erstatning for de tidligere opplysningskomitéene. På flere steder av AOF-foreninger under forberedelse. Det er laget normalvedtekter for slike AOF-foreninger. Blant de byene som forbereder AOF-forening er også Bergen hvor organisasjonsfolkene sterkt føler behovet for en nyordning.

Studievirksomheten ble behandlet på et stort fellesmøte av fagforbundsstyrene den 15. april 1953. I et bredt anlagt foredrag kom Aksel Zachariassen inn på alle sider av AOF's virksomhet. Knut Møller som er styreformann i A/S Filmformidling, greidde ut om filmvirksomheten.

AOF har vært representert i den norske nasjonalkommisjonen for UNESCO ved Aksel Zachariassen og Alfred Wold. Formann i kommisjonen er overbibliotekar Harald Tveterås.

Dels gjennom UNESCO og dels gjennom Kirke- og Undervisningsdepartementet er det formidlet endel stipend for opphold ved UNESCO-seminar eller konferanser. Sommeren 1953 deltok Alfred Wold i et seminar i Frankrike og i et ekspertmøte som UNESCO arrangerte umiddelbart etter.

Med Folkets Brevskole har AOF god kontakt. Godt og vel halvparten av Opplysningsforbundets studieringer nytter materiell derfra. Ved utgangen av 1952 meldte skolen at den siden starten hadde hatt i alt 64 960 elever. 59,7 prosent av deltagerne fullførte kursene sine. Sekretær Anders Mørk er formann i styret for skolen. Skolens bestyrer er Solveig Gran Andresen.

Sammen med NKL ble det arrangert et kurs på Samvirkesko-

len om kooperasjonen. Det har vært drøftet muligheter for flere felles tiltak.

AOF har fortsatt samarbeidet med de andre studieorganisasjonene gjennom Samnemnda for studiearbeid. Samnemnda er et konsulativt organ for statsmaktene samtidig som det setter i verk tiltak av felles interesse for alle studieorganisasjonene, dels felles studielederkurs, dels ulike former for propaganda for studiearbeidet. Det blir også gitt orientering om nye metoder i studiearbeidet. Høsten 1953 gikk den tidligere formannen, Victor Krüger, over i en stilling som fastlønnet sekretær. Alfred Wold fra AOF er nå formann.

Med statsmyndighetene har opplysningsorganisasjonene meget god kontakt og kan glede seg over stor forståelse for sine ønsker. Statsråd Lars Moen har vært en meget god mann for all kulturreise i Norge og det var med stor beklagelse aktive studiefolk hørte om hans alvorlige sykdom som ble fulgt av hans avgang som statsråd. Årsmøtet i AOF sendte Lars Moen blomster med takk for banebrytende arbeid.

Aksel Zachariassen hadde permisjon fra AOF fra februar 1953 for å overta et særoppdrag fra Det norske Arbeiderparti. I september reiste han på en 3 måneders tur til De Forente Stater. Ennå mens han oppholdt seg der ble han utnevnt til sosialattasje i London for to år. Årsmøtet gjenvälte ham som sekretær, men overlot til forretningsutvalget å ordne med stedfortreder under hans fravær. Størsteparten av 1953 har styreformannen, Anton Andresen, fungert som leder av forbundet. Kort før nyttår ble det lyst ledig midlertid stilling som sjefsekretær.

Arbeidernes Avholdslandslag.

Siden landsmøtet i 1952 har sentralstyret hatt denne sammensetning: Formann: Martin Tranmæl, varaformann: Jonas Brunvoll, sekretær: Rolf Kristiansen, og styremedlemmer: Thina Thorleifsen, Lars Moen, Sverre Frogner, Martin Martinsen.

I arbeidsåret 1953 har landslaget hatt en jevn framgang, og møtevirkomheten må betegnes som god. Det vesentlige av arbeidet har også dette året vært drevet innen fagbevegelsen. Denne utadvendte propaganda har i stor utstrekning bidratt til å skape en større forståelse for edruelighetsarbeidet blant arbeiderne, i første rekke på arbeidsplassene. Oppgaven er et ledd i arbeidet for å øke trivselen og tar derfor sikte på å få arbeidernes stilling til alkoholproblemet på arbeidsplassen under debat.

Dette har i stor utstrekning lyktes og tillitsmennene har vært imøtekommande overfor de henvendelser som er kommet fra Landslaget. En kan også konstatere at de fagorganiserte arbeidere i større utstrekning er blitt kjent med de spesielle oppgaver Landslaget arbeider med.

Ved avslutningen av året er det nå registrert 700 kontakter ved 650 av de større bedrifter utover landet. Kontaktene er tatt ut av klubstyrene og får regelmessig tilsendt opplysningsmaterieell. Blant de siste foldere som er sent ut er det et særavtrykk av Fagkongressens vedtak i 1953 om edrueighetsarbeidet og en folder av statsråd Aaslaug Aasland om kampen mot drikkeondet som et led i folkets frigjøringskamp. I alt er det i året sendt ut 5 foldere som hver er gått ut i 25 000 eksemplarer.

Etter de konferanser og møter som er holdt med kontakter og tillitsmenn går det klart fram at forholdene er betraktelig bedre det siste år når det gjelder fyll på arbeidsplassen. Landslaget ser fremdeles dette som en av sine viktigste oppgaver i samsvar med det kulturelle reisningsarbeid som pågår. Og utbyggingen av kontaktarbeidet i faste organiserte former vil bli fortsatt. Et grunvilkår for å kunne høyne folkeedrueigheten er, at det skapes sunde arbeidsforhold og gode fritidssysler.

Møtevirksomheten.

På de fleste steder er møtevirksomheten jevnt god og fram-møtet i laga ligger over det vanlige i andre organisasjoner. Etter hvert som opplysningsarbeidet har fått en større bredde i lagsarbeidet i form av foredrag og diskusjonsmøter til behandling av aktuelle spørsmål, kan vi med glede notere at flere av våre større lag utover landet nå arbeider sikkert og bevisst, og har et nært samarbeid med de øvrige arbeiderorganisasjoner.

Det har vært en tilgang på 3 nye lag i løpet av året. Videre er det forberedende arbeid gjort for reisningen av flere nye lag som vil komme etter hvert i det nye år. I Trøndelag er to lag som hvilte nå reorganisert og arbeidet er tatt til med å verve nye medlemmer. Når en tar i betraktning at de gamle avholdsselskaper er inne i en nedgangsperiode har en grunn til å være fornøyd med dette resultat.

Opplysningsarbeidet.

Studiearbeidet i laga har ikke vist noen stigning fra foregående år. Det er holdt 9 brevsirkler og dette tall burde vært langt større. Men interessen for kursvirksomheten har vært større i år

enn noen gang tidligere. De korte kurser over lørdag og søndag er blitt populære. På Sørlandet, Vestlandet og i Østfold er det holdt slike kurser. Samarbeidet med de lokale opplysningskomitéer er kommet i stand i flere fylker og vil sikkert bidra til å skape en mer enhetlig plan i opplysningsvirksomheten.

Til det årlige ukeskurs på Leangkollen 12. til 18. juli var det kommet inn 52 søknader. Dette er det høyeste antall søkere vi har hatt til våre kurser. Det ble tatt ut 37 deltagere og alle møtte fram. Kurset var vellykket og en regner med at de fleste av deltagerne vil ta seg av studiearbeidet i laga i vinterhalvåret.

A-pressen.

Avisenes opplag.

A-pressens opplag er økt fra 354 876 i 1. kv. 1953 til 369 164 i 4. kv. samme år. Dette er det høyeste opplagstall som våre aviser noensinne har hatt.

Selv om vår forholdsmessige opplagsstilling i forhold til B-pressen neppe er blitt dårligere så er allikevel vår største og fremste oppgave å få opplagene opp, og det var først og fremst dette spørsmål som opptok forhandlingene på redaktør- og disponentkonferansen i 1953. Mens vi har en rekke aviser med ganske tilfredsstillende utvikling så er der aviser hvor opplagsbevegelsen er mindre tilfredsstillende sett i forhold til den stedlige hovedkonkurrenten.

Trykkeriutstyr.

Også i 1953 er våre aviser blitt tilført atskillig trykkeriutstyr.

Det største løftet ble tatt i forbindelse med opprettelsen av eget avis- og aksidenstrykkeri for Oppland Arbeiderblad, Gjøvik. Foruten 3 settemaskiner og andre nødvendige maskiner og utstyr for framstillingen av avis og aksidens har den fått installert en 16-sidig stereotypirotasjon med stereotypianlegg som ble ledig da Fremtiden fikk sin nye 32-sidige presse. Tidligere ble Oppland Arbeiderblad trykt på en 8-sidig Duplex hos Mariendal Boktrykkeri.

Demokraten, Fredrikstad, har i 1953 tatt i bruk Bergens Arbeiderblads tidligere 20-sidige stereotypirotasjon. Også Demokraten ble tidligere trykt på en 8-sidig Duplex.

Tre av våre mindre aviser som tidligere ble trykt på hurtigpresser som bare kunne trykke 2 sider i gangen og med liten hastighet har i 1953 fått montert 8-sidige Duplexpresser. Det gjel-

der avisene Rana Blad, Mo i Rana, Vestfinnmark Arbeiderblad, Hammerfest, og Hardanger Folkeblad, Odda.

Samtlige aviser som har flyttet inn i nybygg har dertil i ganske stor grad fått modernisert sitt trykkeriutstyr, og foruten de nevnte presser er der i løpet av året skaffet endel settemaskiner, aksidensmaskiner og annet utstyr som har vært nødvendig.

I løpet av 1953 har ytterligere 4 av våre aviser fått nye fotoelektriske klisjemaskiner, og dette har i ganske vesentlig grad styrket avisenes konkurranseevne.

I begynnelsen av 1954 vil flere aviser få bedre presser, og de nødvendige forberedelser til dette er allerede gjort i 1953.

Avisbygg.

Norsk A-presse tok i 1953 større løft enn i noe tidligere år for å bedre de ofte fortvilte lokalforhold som mange av våre aviser har arbeidet under i årene etter krigen. Flere av våre aviser hadde i dette året den store gleden å kunne flytte inn i egne nye avisbygg.

Avisene Oppland Arbeiderblad, Gjøvik, Rana Blad, Mo i Rana, Nordlands Framtid, Bodø og Vestfinnmark Arbeiderblad, Hammerfest fikk reist egne bygg i 1953. Dertil flyttet Hardanger Folkeblad, Odda, inn i pene og praktiske lokaler. Helgeland Arbeiderblad, Mosjøen har fått nytt bygg til sin tekniske avdeling og Demokraten, Fredrikstad, har fått reist nytt bygg for bl. a. sin nye stereotypirotasjon. Endel aviser har foretatt enkelte mindre utbedringer av sine lokaler. Namdal Arbeiderblad bygget i 1947 nytt avisbygg samen med en privatmann. I 1953 løste Namdal Arbeiderblad vedkommende ut slik at avisen nå er eneeier av huset.

Økonomien.

Til tross for ganske sterk økning av avisenes utgifter i tidligere etterkrigsår så ble 1953 dessverre et nytt rekordår på dette område. Men heldigvis steg inntektene enda mer slik at vi kunne avsluttet 1953 som A-pressens beste regnskapsår siden 1946.

Utvidet organisert samarbeid mellom avisene.

En har i 1953 flere ganger drøftet mulighetene for bl. a. å slutte enkelte aviser sammen til et felles bladselskap for på denne måte å kunne oppnå en rasjonalisering som reduserte avi-

senes samlede utgifter og/eller styrket avisenes konkurranse-
evne.

Dette har bl. a. ført til at 1ste Mai, Stavanger, og Haugaland Arbeiderblad, Haugesund, vil bli sluttet sammen i et felles selskap fra våren 1954 og det samme gjelder Sørlandet, Kristiansand, og Agder Folkeblad, Flekkefjord. Fra 1. april 1953 overtok A/L Akershus Arbeiderpresse den siste privaeide arbeider-
avisen, Romerikes Blad, Jessheim, og foruten dette blad gir selskapet ut også Akerhus Arbeiderblad, Lillestrøm.

Der har vært ført drøftinger også med noen få andre aviser om tilsvarende sammenslutninger, og disse drøftingene vil fortsette i 1954.

A/S Samtrykk, Molde.

Vår avis i Molde, Romsdal Folkeblad, opprettet i 1950 felles trykkeri med bladet FYLKET (BP.). På grunn av en rekke forhold ble det på selskapets generalforsamling den 20. november 1953 gjort vedtak om å oppløse selskapet.

Romsdal Folkeblad vil fra februar 1954 bli trykt i Tidens Kravs trykkeri, Kristiansund, og dette vil gjøre det mulig å øke sidetallet for Romsdal Folkeblad uten å øke avisens tryknings-
utgifter i noen større grad.

International Press Centre (IPC).

Også i 1953 har vi deltatt i det organiserte samarbeid mellom A-pressene i de vesteuropeiske land og som utøves gjennom IPC. I oktober 1953 arrangerte IPC en vesteuropeisk A-pressekonferanse i Berlin og hvor en foruten praktiske redaksjonelle og forretningsmessige spørsmål også behandlet beretninger for IPC's virksomhet og foretok de nødvendige valg. Johan Ona er fortsatt medlem av styret i IPC som representant for den skandinaviske A-presse og er dertil medlem i styret for det teknisk-
økonomiske byrå.

Vi har etter henstilling påtatt oss å stå som arrangør av en konferanse sommeren 1954 av redaktørene fra den vesteuropeiske A-presse og hvor en skal drøfte bestemte redaksjonelle spørsmål.

Pressekurser og konferanser.

I oktober 1953 ble der arrangert et kurs på Sjømannsforbundets feriehem, Leangkollen, for redaksjonssekretærer og andre mere erfarne journalister.

Vi har dertil hatt deltagere på svenske A-pressekurser.

Den årlige redaktør- og disponentkonferanse i mai behandlet denne gang foruten redaksjonelle spørsmål særlig arbeidet for en større utbredelse av A-pressen.

I dagene 27. og 28. oktober ble der arrangert en nordisk A-pressekonferanse i Helsingfors og hvor en drøftet spørsmål av felles interesse, og hvor representanter fra hvert av de 4 nordiske land ga rapport om A-pressens utvikling siden forrige nordiske konferanse og om A-pressens stilling og problemer i dag.

Det ble bl. a. gjort vedtak om å invitere også islandsk A-presse til å ta del i de nordiske A-pressekonferanser. Den neste skal arrangeres i Stockholm i 1955.

Personalvansker.

Endel av våre aviser hadde dessverre i 1953 ganske store vansker med å skaffe et tilstrekkelig antall typografer. Av denne grunn måtte Vestfinnmark Arbeiderblad, Hammerfest, og Finnmarken, Vadsø, redusere i lenger tid antall utgivelsesdager fra 3 til 2 ganger ukentlig og Hardanger Folkeblad, Odda, fra 2 til 1 gang ukentlig. Dette har på mange måter vært ytterst uheldig for disse avisene. For endel andre aviser hadde mangel på typografer innvirkning på aksidensvirksomheten.

Arbeiderpressens Annonsekontor.

AA har som tidligere drevet et utstrakt opplysningsarbeid overfor reklamebyråer og riksannonsører for å få disse til å forstå betydningen av å annonsere i A-pressen.

Avisenes navn og antall, deres redaktører og disponenter pr. 31. desember 1953.

Nedenstående oppgave viser samtlige våre aviser og deres utgiversted, og navnene på avisenes redaktører og disponenter ved utgangen av 1953.

Av oppstillingen går det fram at vi har i alt 44 aviser, hvorav 28 kommer ut alle hverdager, 13 aviser tre ganger ukentlig og 3 aviser to ganger ukentlig. I 1952 hadde vi 28 dagsaviser, 1 avis fire ganger ukentlig, 11 tre ganger ukentlig og 4 to ganger. Endringen har sin årsak i at Folkeviljen har redusert antall utgivelsesdager fra fire til tre, og Romerikes Blad har øket fra to til tre ganger i uken.

Avisenes navn, deres redaktører og disponenter pr. 31/12 1953.

<i>Avisens navn:</i>	<i>Utgiversted:</i>	<i>Redaktør:</i>	<i>Disponent:</i>
<i>Alle hverdager:</i>			
Arbeiderbladet	Oslo	Olav Larsen	Edmund Norén
Arbeider-Avisa	Trondheim	Ole Øisang	John Aae
Bergens Arbeiderblad	Bergen	Torstein Selvik	P. Myklebust
		Jørgen Hustad	
Dagningen	Lillehammer	Johan Johansen	Knut Grythe
Demokraten	Fredrikstad	Erling B. Kvaale	John Johannesen
Fremover	Narvik	Sandrup Nilsen	Egil Alstad
Fremtiden	Drammen	Jon Vraa	Knut A. Næss
		Kaare Wilhelmsen	
1ste Mai	Stavanger	Trond Hegna	Brynjulf Haaland
		Harald Riis	
Glåmdalen	Kongsvinger	Halvor Steffensen	Øivind Løchen
Halden Arbeiderblad	Halden	Paul Hovding	Johs. Andreassen
Hamar Arbeiderblad	Hamar	E. O. Solbakken	Einar Emilsen
Haugaland Arbeiderblad	Haugesund	Godtfred Gauden	O. S. Kristoffersen (pr. 9. des.br. 1953)
			Paul Bentsen
Horten Arbeiderblad	Horten	Paul Bentsen	Einar Solstad
Moss Arbeiderblad	Moss	Pedro Edvardsen	Andreas Erikstad
Nordlands Framtid	Bodø	L. O. M. Braseth	Petter Hansen
Nordlys	Tromsø	Ingvald Jaklin	
		Andreas Asbjørnsen	
Nybrott	Larvik	Ingjald Norstad	Carl Henry
Oppland Arbeiderblad	Gjøvik	Sig. Solheim	Aslak Slette
Rjukan Arbeiderblad	Rjukan	Halvor Røyseland	Konrad Anderson
Romsdal Folkeblad	Molde	Kolbjørn Eide	Gunnar Toft

Sarpsborg Arbeiderblad

Sunnmøre Arbeideravis
Sørlandet
Telemark Arbeiderblad
Tiden
Tidens Krav
Vestfold Arbeiderblad
Vestfold Fremtid

Sarpsborg

Alesund
Kristiansand
Skien
Arendal
Kristiansund
Tønsberg
Sandefjord

Nils Hønsvold
Bjarne Nygård
Simen Kr. Hangaard
Alf Salvesen
Knut Kvigne
Ths. Trommestad
Arvid Dyrendahl
Håkon Hoff
Ivar Tollnes

Asbj. Kristiansen
Arnold S. Olsen
Helge Thorsen
Wærn Halvorsen
Bjarne Henriksen
Hjalmar Dønheim
Jacob Røgeberg
Karsten Johansen

3 ganger ukentlig:

Agder Folkeblad
Akershus Arbeiderblad
Arbeidets Rett
Finnmarken
Folkets Røst
Folkeviljen
Follo
Helgeland Arbeiderblad
Namdal Arbeiderblad
Rana Blad
Romerikes Blad
Sogn Folkeblad
Vestfinnmark Arbeiderblad

Flekkefjord
Lillestrøm
Røros
Vadsø
Askim
Harstad
Ski
Mosjøen
Namsos
Mo i Rana
Jessheim
Høyanger
Hammerfest

Sverre Rostøl
Oscar Gystad
Aksel Meland
Sverre Nilsen
Thorbjørn Dahl
Erling Hall Hofsø
Gunvald Wagelie
Torfinn Skogaas
Sigurd Krekling
Ole Moe
Oscar Gystad
Per Dingsøy
Halvor Brox

Sverre Rostøl
Thorleif Berntsen
Olav Solli
Kåre Hanssen
H. Andreassen
Per Johansen
Øivind Henriksen
Torfinn Skogsaa
Gustav Sve
Eilif Granhaug
Thorleif Berntsen
Per Dingsøy
Aksel Olsen

2 ganger ukentlig:

Firdaposten
Hardanger Folkeblad
Risør

Florø
Odda
Risør

Odd Brandsøy
Per Torgersen
Kjell Røstad

Odd Brandsøy
Age Johansen
Kjell Røstad

Styrene.

Norsk Arbeiderpresse A/S har ved utgangen av 1953 dette styret:

Styremedlemmer:

1. Konrad Nordahl, formann
2. Emil Torkildsen
3. Josef Larsson
4. Einar Gerhardsen, nestform.
5. Ivar Opsahl
6. E. O. Solbakken
7. Knut A. Næss

Personlige varamenn:

- Parelius Mentsen
Kaare Pehrson
Karl Furuskjeg
Olav Larssen
Edmund Norén
Nils Hønsvold
Einar Emilsen

Aksjegruppe:

- Serie A
» A
» A
» B
» B
» B
» C

Arbeiderpressens Samvirke A/L har ved utgangen av 1953 dette styre:

Medlemmer:

Knut A. Næss, Fremtiden, formann, Ivar Opsahl, DNA, nestformann, Olav Larssen, Arbeiderbladet, Edmund Norén, Arbeiderbladet, Bjarne Nygård, Sarpsborg Arbeiderblad, John Aae, Arbeider-Avisa, Arvid Dyrendahl, Tidens Krav, Petter Hansen, Nordlys, Jørgen Hustad, Bergens Arbeiderblad, Josef Larsson, Norsk Arbeiderpresse A/S og Per Haraldsson, Arbeiderpartiets Presseforbund.

Varamenn:

Einar Emilsen, Hamar Arbeiderblad, Johs. Hansen, DNA, Rolf Gerhardsen, Arbeiderbladet, Frithjof Roaas, Arbeiderbladet, Ingjald Nordstad, Nybrott, Helge Thorsen, Sørlandet, Per Dingsøy, Sogn Folkeblad, Aslak Slette, Oppland Arbeiderblad, Halvor Steffensen, Glåmdalen, Kaare Pehrson, Norsk Arbeiderpresse A/S og Tor Oftedal, Arbeiderpartiets Presseforbund.

Administrasjonen.

Disponent for disse to selskapene har vært Johan Ona. Redaktør for Arbeidernes Pressekontor, Karl Pape og annonsesjef ved Arbeiderpressens Annonsekontor, Odd Arnstorp.

Arbeidernes Pressekontor.

AP har i året vært sterkt preget av at det var valgår, (denne side ved kontorets virksomhet er behandlet under avsnittet stortingsvalget i Det norske Arbeiderpartis årsmelding 1953.)

AP har også i siste år i utpreget grad vært avisenes råstoff-sentral og Oslo-korrespondent. Spesialtjenesten, som består i å utføre oppdrag fra de enkelte aviser, har hatt et betydelig omfang. Det tekniske utstyr ved kontoret er forbedret, idet den gamle diktafon- og referentmaskin er skiftet ut med nye tidsmessige apparater. Det har vært forsøkt å få skiftet ut det gamle telexapparat, men på grunn av leveringsvansker, kommer ikke det før nyåret. Flere aviser er i høst tilbudt telexforbindelse med AP, men når beretningen skrives, er det ikke kommet endelig svar om hvor mange som ønsker dette tekniske hjelpemiddel.

Personalet har stort sett vært uforandret. I slutten av året ble Egil Kaspar Eggen etter søknad løst fra stillingen som sjef for kveldsvakten, og går over på dagtjeneste fra nyttår. Som ny sjef for kveldsvakten er tilsatt redaktør Sverre Rostøl. Han tiltrer over nyttår. Tor Oftedal er ansatt som redaksjonssekretær med det politiske felt som sitt spesielle arbeidsområde.

I første del av året ble det etablert en fast ordning med korrespondenter i København og Stockholm. I den første tid var det bare endel av A-pressen utenom Arbeiderbladet som hadde Anders Buraas' stoff fra Amerika. I begynnelsen av dette året kom alle aviser med, takket være et gunstig tilbud fra Arbeiderbladet som gjorde det mulig økonomisk også for de middelstore og mindre aviser å få del i hans korrespondanser. Forbindelsen med IPC i Paris har fortsatt også i 1953, likesom AP har hatt kontakt også i Wien.

Av AP's medarbeidere har i året Tor Oftedal vært på lengre utenlandsreise med stipendium fra Oslo Journalistklubb. Han reiste i Irland og skrev en serie artikler om irsk folkeliv og politikk.

A/S Fram Forlag.

Forlaget har til formål å gi ut politisk litteratur. Det er i årets løp gitt ut disse skriftene:

1. Søkelyset mot Sovjet.
2. Praha-prosessen.
3. Språkstriden.
4. Sosialismen.
5. Cella på Herøya.

A/S Kontakt.

Tidsskriftet «Kontakt» er som vanlig kommet med 11 nummer i året. Tidsskriftets redaktør er Torolf Elster.

Arbeiderbevegelsens komité for produksjonsøking.

Beretning for 1953.

Som det framgår av beretningen for 1952 hadde komitéen for økt produksjon med støtte fra MSA planlagt et større skoleringsprogram spesielt beregnet på produksjonsutvalgs-medlemmer og tillitsmenn. Planen forutsatte avholdelse av distriksvise kurs med 4 10-timers kurs i henholdsvis Samarbeidsforhold, Arbeidsinstruksjon, Forenkling av arbeidsmetoder og Praktisk produksjonsutvalgsarbeid. Kursene skulle ledes av ansatte instruktører og ansettelsen var midlertidig for ett år, altså for 1953. Virksomheten ble igangsatt etter planen og resultatene har også svart til de forventninger en stilte. Kursvirksomheten var en helt ny form for opplysning og en var spent på utfallet. Planen forutsatte ansettelse av 10 instruktører, dette ble senere utvidet til 11. Instruktørenes navn er inntatt i beretningen for 1952 og også oversikt over de distrikter vedkommende skulle virke i. Den eneste endring som er foretatt er at Karstein Rasmussen er ansatt istedenfor Odd Hamre for Sørlandet, sistnevnte fikk forfall.

Kursvirksomheten har vært drevet enten som grupper ved den enkelte bedrift og da har vanligvis virksomheten i forståelse med bedriften, vært holdt på bedriften eller nærmeste disponible lokale, eller gruppene har vært sammensatt med representanter fra flere bedrifter i samme distrikt. Elevgruppene har som regel bestått av 10—12 elever.

For å utnytte instruktørenes arbeidstid måtte en nødvendigvis avholde kursene i arbeidstiden. Dette voldt til å begynne med atskillige vansker. En forela Norsk Arbeidsgiverforening Landsorganisasjonens plan og Foreningen ga sin tilslutning til avholdelse av kursene i arbeidstiden ved å anmode bedriftene om den nødvendige permisjon så langt dette av hensyn til produksjonsforholdene var mulig. Et annet spørsmål som imidlertid voldt atskillig større hodebry var kompensasjon for tapt arbeidsfortjeneste. I de konferanser som ble holdt i Norsk Arbeidsgiverforening ble ikke dette spørsmål direkte berørt, men i og med at Norsk Arbeidsgiverforening støttet planen, måtte en regne med at det var underforstått at bedriftene også ga arbeiderne fri med lønn. På grunn av en avisartikkel i en utenbys avis fant imidlertid Norsk Arbeidsgiverforening å måtte sende ut et rundskriv til sine medlemmer om at ingen bedrift under noen omstendighet måtte yte tapt arbeidsfortjeneste. For komitéen skapte dette uhyre vansker ikke minst av økonomisk art, og en var lenge i tvil om hvorvidt det ville være mulig å gjen-

nomføre programmet hvis komitéen også skulle yte tapt arbeidsfortjeneste til alle elever. En var imidlertid fullt oppmerksom på at hvis en ikke kunne gi visse garantier på dette område ville det gå ut over tilslutningen til kursene. Gjentagne ganger har det vært konferert med Norsk Arbeidsgiverforening for å søke å få endret Norsk Arbeidsgiverforenings stilling og tilbakekalle sitt utsendte rundskriv. Dette har ikke vært mulig.

For imidlertid å kunne gjennomføre planen i den utstrekning og den form som var planlagt, søkte komitéen Handelsdepartementet om støtte. Komitéen fikk seg tildelt kr. 100 000.00 som var forutsatt å gjelde første halvår 1953. Da meldingen om dette kom, besluttet komitéen å yte kr. 4.00 pr. time i tapt arbeidsfortjeneste til deltagerne, og samtidig sette planen i verk som planlagt. Det viste seg heldigvis senere at en rekke arbeidsgivere også støttet opp om virksomheten ved å yte tapt arbeidsfortjeneste. En oversikt etter første halvår 1953 viste at ca. 40 pct. av deltagerne fikk dekket tapt arbeidsfortjeneste av bedriften. De øvrige 60 pct. måtte således dekkes av komitéens midler. Uten å ha nærmere oversikt over hva der er medgått hele året på dette tidspunkt, regner en imidlertid med at bare til tapt arbeidsfortjeneste har komitéen brukt ca. kr. 150 000.00. Det er beklagelig å måtte konstatere at Norsk Arbeidsgiverforening har vist så liten interesse for denne virksomhet. Hvis Norsk Arbeidsgiverforening hadde vist større forståelse ville det meste av de kr. 150 000.0 vært spart og benyttet til det videre opplysningsarbeid. Det var ingen som helst grunn for Norsk Arbeidsgiverforening til å innta det standpunkt den gjorde bare på grunn av en melding i en lokalavis om at forutsetningen var at det skulle betales tapt arbeidsfortjeneste.

Oppslutningen om kursene har vært utmerket og samorganisasjonene har i samarbeid med instruktørene tilrettelagt virksomheten i de enkelte distrikter. Over hele landet har kursene vært fulltegnet og på mange arbeidsplasser har søkere måttet trekke lodd om hvem som skulle representere fagforeningen og produksjonsutvalget. Ved årets slutt forelå der en rekke anmodninger om å fortsette virksomheten. Frammøtet til kursene har også vært bra. Frammøteprosenten ligger på mellom 97 og 98 pct. En har inntrykk av at planen har vakt interesse og virket stimulerende på produksjonsutvalsarbeidet som i mange tilfelle lå nede. Aktiviteten har således skapt fornyet interesse både for produksjonsspørsmålene og det praktiske produksjonsutvalsarbeid.

Ved årets slutt kan en regne med at virksomheten har vært

drevet med tilslutning fra mellom 4—500 bedrifter og med et gjennomsnittlig deltagerantall på ca. 1500 på 4 kurs, tilsammen ca. 6000 elever.

I forbindelse med kursvirksomheten har en drevet agitasjon for korrespondanseundervisningen og tilslutningen har her også vært meget bra. Ca. 600 elever har deltatt i 73 brevringer og emnene har vært Bedriftsorganisasjon, Arbeidsstudier, Rasjonalisering og Bedrifts- og yrkesøkonomi. Bedriftsledelsen har stort sett vært positivt innstilt til Landsorganisasjonens kursvirksomhet, og en rekke bedrifter har stilt både lokaler til disposisjon og også midler til arrangement av sammenkomster ved kursenes avslutning. En rekke bedriftsledere, i alt ca. 50, har også selv direkte deltatt i kursene. Instruktørene har fått en rekke henvendelser om avholdelse av kurs for arbeidsledere.

Pressen har også vist interesse for Landsorganisasjonens tiltak og har jevnlig brakt reportasje fra virksomheten.

Komitéen har på bakgrunn av den interesse hele planen har skapt, tilrettelagt fortsettelsen av arbeidet med visse mindre endringer også for 1954 under forutsetning av at de nødvendige midler kan skaffes tilveie.

Landsorganisasjonens produktivitetsprogram.

Komitéen innbød med sekretariatets godkjennelse til en større konferanse om produktivitetsspørsmålene i dagene 9., 10. og 11. april 1953 i Bygningsarbeidernes Hus. Til denne konferanse var innbudt Landsorganisasjonens ledelse og administrasjon, Samarbeidskomitéen mellom Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Det norske Arbeiderparti, forbundsformennene samt TWI-instruktørene. Dessuten var innbudt en representant fra Sverige, Danmark, England og en representant fra den amerikanske fagbevegelse.

Fra Sverige møtte cand. oecon. Arne Henrikson som er ansatt i Landsorganisationen i Sverige som bedriftsøkonom. Fra Danmark møtte Jørgen Paldam som er arbeiderbevegelsens representant i Det danske Ervervsråd. Sekretær Tedd Fletscher fra britisk TUC og som har som spesiell oppgave å befatte seg med produktivitetsarbeid samt professor Larry Cohen fra Colombia Universitet.

På denne konferanse var det følgende foredrag med etterfølgende diskusjon:

Byråsjef Reidar Danielsen: Norsk produktivitetsproblemer.

Landsorganisasjonens formann, Konrad Nordahl: Landsorganisasjonens stilling til produktivitetsarbeidet.

Egil Ahlsen: Erfaringer fra Rasjonaliseringskontorets virksomhet.

Paul Engstad: Erfaringer fra produksjonsutvalsarbeidet.

Per Borgersen: Gjennomføringen av Landsorganisasjonens TWI program.

P. Mentsen: Hvordan kan en gjøre tariffavtaler og lønnsystemer produksjonsfremmende?

Foruten disse holdt våre utenlandske gjester sine innlegg om erfaringer fra deres land.

Alf Andersen innledet så til slutt om hvorledes fagbevegelsen kan bidra til løsningen av produktivhetsproblemene.

Han refererte for øvrig til slutt forslag til et produktivhetsprogram som ble anbefalt av konferansen, og senere forelagt Landsorganisasjonens kongress i mai måned 1953 og tilrådt.

Programmet hadde følgende ordlyd:

Produktivhetsprogram for Landsorganisasjonen.

Etter hvert som fagorganisasjonen har vokst i styrke og innflytelse er arbeidet for bedringen av medlemmenes levevilkår ikke bare en strid for en rettferdigere fordeling av produksjonsutbyttet. Betingelsen for heving av levestandarden er også i stadig større utstrekning blitt avhengig av en rasjonell produksjon som muliggjør større varetilgang og lavere priser.

Forutsetningen for en fortsatt velstandsutvikling for det arbeidende folk er veldrevne og økonomisk sunne bedrifter som kan gi de ansatte et trygt og stadig bedre ervervsgrunnlag. Derfor er det en viktig oppgave for fagorganisasjonen i hver bedrift og bransje å medvirke til en heving av produktiviteten.

I de kommende år må det være et rimelig mål årlig å heve produktiviteten i vårt arbeidsliv med tre til fire prosent. Samfunnet vil da hvert år få 6—800 000 000 kroner mer til rådighet. Produksjonsapparatet vil ytterligere bli bygget ut og modernisert, den enkeltes arbeidsplass trygget og levestandarden hevet.

Under produktivhetsutviklingen vil fagorganisasjonen bruke sin styrke og innflytelse slik at dens medlemmer får en rimelig og rettferdig del av de verdier som skapes.

Alles arbeid bygger landet.

Produktivhetshevingen kan ikke skje uten et målbevisst og systematisk arbeid og en innsats av hver enkelt. Skal vi nå re-

sultater, må vi i første rekke stille krav til oss selv. Etter beste evne må arbeidere og funksjonærer

*holde produksjonsutstyret i best mulig stand,
utnytte råmaterialene rasjonelt,
unngå unødig svinn,
bruke kraften økonomisk,
studere arbeidsmetodene med sikte på forenkling,
fremme forslag om forbedringer av produksjonen,
sørge for at nyansatte får best mulig opplæring,
undersøke egne muligheter for videreopplæring og utdanning.*

Undersøker hver enkelt arbeider og funksjonær på sin arbeidsplass hva som kan gjøres enklere og bedre vil vi komme langt. — Og enda lenger vil vi nå om bedriftslederne la godviljen til i et konstruktivt samarbeid til gagn for begge parter. På dem hviler i første rekke disse oppgavene:

*å informere arbeiderne og funksjonærene bedre om bedriftens stilling, økonomi og muligheter,
å ta arbeiderne og funksjonærene i større utstrekning med på råd og utnytte deres erfaring, viten og initiativ fullt ut,
å legge større vekt på organisatorisk rasjonalisering og produksjonsplanlegging og eliminere demoraliserende tapstider som skyldes dårlig tilrettelegging av produksjonen,
å la rasjonaliseringstiltakene i første rekke ta sikte på å gjøre arbeidet lettere, slitet mindre og trivslen større,
å studere moderne personalforvaltning og arbeidspsykologi,
å selv ta initiativ til drøftinger om hvordan sikkerheten kan fremmes og trivslen økes,
å undersøke egne muligheter for videreopplæring- og utdanning.*

Samarbeidet må bli en realitet.

Produktivitetsspørsmålene kan bare løses såframt de enkelte arbeidere, funksjonærer, arbeidsledere og bedriftsledere i fellesskap går inn for et åpent og tillitsfullt samarbeid. Det er i første rekke bedriftsledelsen som må ta initiativet til dette og i praktiske handlinger vise at det er ærlig ment. Gamle motsetninger og fordommer må ryddes av veien.

De beste organ for samarbeidet på de enkelte bedrifter er produksjonsutvalgene. I dem skal de beste og dyktigste blandt

arbeiderne, funksjonærene og arbeidslederne møte bedriftsledelsens representanter som likemenn for å drøfte positive tiltak for å heve produktiviteten og øke trivslen.

I de årene vi har hatt produksjonsutvalg har vi på en rekke bedrifter sett

hvordan arbeidere og funksjonærer er blitt fortrolig med bedriften og dens problemer og aktivt interessert i dens tekniske og økonomiske framgang,

hvordan arbeidere og funksjonærer i samarbeid med bedriftsledelsen har tilrettelagt og gjennomført betydelige rasjonaliseringstiltak,

hvordan arbeidere og arbeidsledere gjennom arbeidsforenkling og «hverdagsrasjonalisering» har hevet produktiviteten,

hvordan forslag fra arbeidere og funksjonærene har redusert produksjonskostnadene,

hvordan opplæringsstiden er blitt forkortet vesentlig på grunn av godt tilrettelagt instruksjon,

hvordan arbeidsulykker og yrkessykdommer er redusert,

hvordan boligbygging, pensjonsordninger og andre sosiale velferdstiltak er fremmet til gagn for arbeidere og funksjonærer,

hvordan produksjonsutvalget er blitt bedriftsledelsens beste og klokeste rådgiver,

hvordan konstruktivt samarbeid kan skape en sunnere arbeidsatmosfære og bedre mennesker.

Oppnår vi tilsvarende resultater ved alle bedrifter vil produktivitetesproblemene bli små og leveforholdene bedre.

Bransjerådene må styrkes.

Flere av bransjerådene kan også oppvise gode resultater. Vi har sett hvorledes enkelte med stort hell har medvirket til

at bedrifter har organisert produksjonssamarbeid,

at markedsanalyser er satt i gang,

at forskning er tilrettelagt,

at produksjonens kvalitet er steget,

at prisene har sunket,

at tidligere svake industrier er blitt konkurransedyktige,

at større trygghet er skapt for alle som arbeider i bransjen.

For å tjene det internasjonale samarbeid må vi gå inn for å produsere de varer vi her i landet kan framstille best og billigst. Gjennom strukturrasjonalisering har vi allerede sett stor framgang. Ved samarbeid og samvirke vil vi i en rekke industrier kunne oppnå resultater som vil føre til større konkurranseevne for bedriftene og trygghet for den enkelte. Svikter viljen til samarbeid kan viktige deler av vårt næringsliv på under i internasjonal konkurranse.

Bedre samfunnsplanlegging.

I lang tid framover vil næringslivet befinne seg i støpeskjeen ved at arbeidskraften vil bli flyttet fra mindre til mer produktiv virksomhet. For at en slik utvikling ikke skal skape problemer og vansker for den enkelte krever vi større framsyn, bedre planlegging og et friskere initiativ fra både statlige og kommunale myndigheter. Med alle midler må full sysselsetting opprettholdes.

Kunnskapsnivået må heves.

Mer enn noensinne blir kunnskapene avgjørende for levestandarden i vårt land. Teknisk innsikt, oppfinnsomhet og organisasjonsevne vil komme til å bestemme Norges stilling i en verden som stadig blir omformet på grunnlag av revolusjonerende framskritt i forskning og teknikk.

Ved en gigantisk samfunnsmessig innsats er over 20 milliarder kroner etter krigen blitt investert til utbygging og modernisering av næringslivet. Aldri har vi stått så godt rustet som i dag. Skal vårt produksjonsapparat bli nyttet fullt ut kreves det i tiden framover betydelig investeringer i kunnskaper og teknisk viten.

Fagorganisasjonen vil derfor gå inn for

å effektivisere sitt eget opplysningsarbeid for å dyktiggjøre sine tillitsmenn med sikte på aktiv deltagelse i praktisk produktivtetsarbeid,

en bedre instruksjon og opplæring av spesial- og fagarbeidere samt utvide deres muligheter for videreutdanning, en grundigere utdanning av bedrifts- og arbeidsledere og å understøtte alle tiltak for å knytte universiteter og høyskoler nærmere til det praktiske liv,

å fremme forskning om produktivitetsspørsmål, arbeidspsykologi og arbeidsfysiologi,

å opprette et eget produktivitetssenter som kan samordne fagbevegelsens bestrevelser for å heve produktiviteten, utdanne tillitsmenn og drive opplysningsarbeid i praktisk produktivitetsarbeid.

Fagorganisasjonens hovedmål er å bedre levevilkårene for det arbeidende folk. Derfor setter vi alle krefter inn på å trygge landets næringsgrunnlag, bedre dets konkurranseevne, styrke dets motstandskraft ved konjunkturomslag og heve produktiviteten i bedrifter og bransjer. Med samme styrke går vi inn for at landets arbeidere og funksjonærer får sin rettmessige del av de verdier som skapes.

Komitéen har bl. a. også vært representert på en større produktivitetskonferanse i London fra 13.—15. oktober 1953, som var arrangert av Den europeiske regionale organisasjon av FFI. Det var kommet anmodning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon om at der på denne konferanse ville bli gitt en redegjørelse for fagbevegelsens arbeid med produktivitetsspørsmålene og TWI-planen i Norge. Denne redegjørelse ble gitt av komitéens formann Alf Andersen. For øvrig møtte Per Borgersen på ovennevnte konferanse.

Det møtte representanter fra forskjellige land som hver for seg avga beretning om virksomheten i de respektive land. Det ble også av direktøren for det europeiske produktivitetsinstitutt gitt en redegjørelse om dette institutts arbeidsoppgaver. Konferansen ga for øvrig sin tilslutning til en henstilling til den Regionale organisasjon av FFI om å arbeide videre med produktivitetsspørsmålene.

Arbeiderbevegelsens Arkiv.

Arkivets styre besto inntil 20. april av Henrik Hjartøy (formann), Hans Hegg og Øistein Marthinsen fra LO, Randolf Arnesen og Olaf Wang Johnsen fra DNA. Fra denne dato ble Randolf Arnesen avløst ved Sentralstyrets valg av Aksel Zachariassen.

Arbeidet med ordningen og katalogiseringen av eldre urevidert og nytt tilsendt stoff har stort sett fortsatt etter de tidligere retningslinjer. Oppbevaringen av forbundenes fagblad er blitt bedre, idet de fleste forbund nå sender inn sine fagblad i innbundne årganger. Arkivet har i årets løp sendt 73 bind eldre

avisårganger samt 90 bind bøker og tidsskrifter til innbinding. 57 bind bøker er kjøpt inn, hvorav ca. halvparten antikvarisk.

Av det tilsendte arkivstoff kan vi særlig nevne Norges Socialdemokratiske Arbeiderpartis arkivmateriale, som ble overlevert oss gjennom Kåre Fostervoll. Dette stoff er ikke gjennomgått og ordnet. Øistens Ravnum har likeledes overlatt oss endel verdifullt materiale etter avdøde Magnus Nilssen.

Utenom den vanlige tilvekst fra organisasjonene og andre faste forbindelser har Arkivet mottatt gaver fra: forlagene Tiden (Oslo) og Tiden (Sthm) samt Stortingsbiblioteket og Universitetsbiblioteket i Oslo.

Følgende privatpersoner har gitt nyere eller eldre skrifter: Trygve Friis Bull, Wollert Keilhau, Einar Lysholm (Trondheim), Gerhard Michelsen (Bergen), Øistein Ravnum og Åse Gruda Skard.

Arkivet har sendt overflødige dubletter av vesentlig offentlige trykksaker til følgende institusjoner: Universitetsbibloteket i Oslo, Norsk Folkemuseums avd. for Arbeiderminner, Vitenskaps-selskapets bibliotek (Trondheim) og til LO-skolens bibliotek.

For å skaffe plass i hyllene til innsendt stoff er en del av Arkivets egne dubletter blitt pakket ned i kasser.

For de øvrige nordiske arbeiderarkiver er utarbeidet og sendt en fortegnelse over norske fagforbunds jubileumsskrifter. Arkivets eget register over hva som er gitt ut av jubileumsskrifter og lignende av norske arbeiderorganisasjoner, er fortsatt komplett og vi håper at fortegnelsen kan bli mangfoldiggjort i løpet av kommende år. En del av Arkivets tidligere noe ufullstendige håndskrevne kortkatalog over eldre foreningsprotokoller m. m. er kommet til rette i år (savnet siden okkupasjonen). Nyregistreringen av de håndskrevne protokoller er påbegynt, men ennå er det meste ugjort.

Antallet av utlånsekspedisjoner og besøk i lesesalen har vært som de to siste år. Arbeidet med å finne fram stoff og sende avskrifter og opplysninger til dem som ikke kan søke inn til Arkivet har økt en god del. Det meste av dette er utført av sekretæren for Den historiske komité.

Personalet har vært det samme. Bibliotekar Arne Sollid har arbeidet noen dager som ekstrahjelp i Arkivet og har dessuten utført endel arbeid i forbindelse med LO-skolens bibliotek (Sørmarka).

Den historiske komité har bestått av Henrik Hjartøy, formann, Alfred Skar, Anton Andresen, Edvard Bull og Øivind Berntsen.

Hovedorganisasjonene har ikke truffet noe endelig vedtak i forbindelse med de planer som er lagt fram for Arkivets framtidige ordning og arbeid.

Innsamlingen av trykte, skrevne og muntlige kildeopplysninger har fortsatt på samme måte som foregående år. Særlig har den historiske arbeidsgruppa på Notodden utført et meget godt arbeid.

Etter anmodning fra Norsk Skotøyarbeiderforbund er en vesentlig del av forbundets arkivsaker gjennomgått og ordnet.

I så stor utstrekning som det har vært mulig, har en søkt å finne fram til eksisterende kildemateriale til bruk for folk rundt om i landet som holder på med et eller annet historisk arbeid om arbeiderbevegelsen.

Øivind Berntsen. Henrik Hjartøy. Aage Henriksen.

Medlemsoversikt 1952 og 1953:

Fylkes- og kretspartier:	Rapporterte medl. 1952:	Rapporterte medl. 1953:
Østfold	11 000	11 085
Akershus	8 158	8 015
Hedmark	11 718	11 903
Gudbrandsdal	2 500	2 553
Vest-Oppland	3 856	4 009
Buskerud	7 500	7 114
Vestfold	9 108	9 211
Telemark	5 091	6 018
Aust-Agder	2 557	2 514
Vest-Agder	3 417	3 408
Rogaland	5 400	6 419
Hordaland	3 550	3 517
Sogn og Fjordane	2 794	2 816
Sunnmøre	1 093	1 411
Romsdal	712	804
Nordmøre	2 483	2 984
Sør-Trøndelag	7 237	11 381
Inn-Trøndelag	3 650	3 948
Namdal	2 361	2 776
Sør-Helgeland	621	694
Nord-Helgeland	1 871	1 659
Søndre Salten	2 336	2 447
Nord-Salten	1 424	1 442
Lofoten	456	458
Vesterålen	569	*569
Sør-Troms	840	814
Nord-Troms	1 333	1 346
Vest-Finnmark	804	558
Øst-Finnmark	897	596
Oslo	62 915	61 398
Drammen	2 100	1 817
Bergen	3 769	3 320
Trondheim	3 981	
	178 102	178 004

* Tallet er gjentatt fra 1952.

